

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ' ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1 ΜΑΪΟΥ 1974 | ΑΡΙΘ. 9

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Β'.

1. Εἰς τὸ φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» τῆς 1 Μαρτίου (ἀριθ. φ. 5) ἠνοιξάμεν τὸ ἐν ἐπι-κεφαλίδι θέμα, τῆς ἀντιμετωπίσεως δῆλον ὅτι ὑπὸ τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῶν συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων, ἅτινα ἀποτελοῦν δι' αὐτὴν πρόκλησιν ἅμα καὶ πρόσ-κλησιν πρὸς ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν καὶ ἀνάσχεσιν τοῦ ρεύματος τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῶν πατροπαραδότων ἀρ-χῶν τῆς ζωῆς του ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν συν-ανθρώπων του, ἐντὸς τοῦ οἴκου του καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος καὶ ἐντὸς τῆς θεοφρουρήτου πνευματικῆς ὀχυρᾶς μάν-δρας, ἥτοι τῆς Ἐκκλησίας. Πρώτιστον δὲ μέλημα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ὑπὸ τῆς θείας Βουλῆς τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς, τοῦ Κ. ἡ. Ἰ. Χριστοῦ, τεθέντων ἱερῶν σκοπῶν αὐτῆς, ἀνεπτύξαμεν ὅτι εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκ-κλησίας διοχέτευσις τῶν ὑψίστων ἀγαθῶν, ἅτινα μόνῃ αὐτῇ φύσει κέκτηται, ἥτοι τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀγάπης μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς. Διότι ἡ Ἐκκλησία αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν ὑπὸ τοῦ θείου Ἰδρυτοῦ τῆς σκο-πὸν κέκτηται, ἵνα διοχετεύῃ τὰ ὑψιστα ταῦτα ἀγαθὰ τῆς χριστιανικῆς Διδαχῆς εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, ζωοποιούσα μὲν τὴν Πίστιν, ἐ-παυξάνουσα δὲ διὰ τῶν Μυστηρίων καὶ τῶν

ποικίλων σωτηριωδῶν μέσων αὐτῆς καὶ συνε-χῶς διαθερμαίνουσα τὴν ἐν χριστιανικῇ ἐννοίᾳ Ἀγάπην εἰς ἐν ἕκαστον τῶν πι-στῶν μελῶν αὐτῆς. Ἐλάβομεν δὲ ὡς ἀφετη-ρίαν ἐκκινήσεως καὶ αἰτιολογήσεως τῆς ὑπὲρ ἀξίας τῶν δύο τούτων ὑψίστων ἀρετῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ θεόπνευστον καὶ ὑπέροχον χωρίον τοῦ ἀποστόλου Παύλου: «Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ Πίστις δι' Ἀγά-πης ἐνεργουμένη» (Γαλ. 5,6).

2. Ἡ βαθύτης τῶν λόγων τοῦ ἱεροῦ καὶ θεοπνεύστου ἀποστόλου εἶναι τοιαύτη, ὥστε θὰ ἡδυνάμεθα τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγ-γελίου καὶ τῆς ἀποκαλυπτικῆς Διδαχῆς τοῦ Κυρίου νὰ συμπεριλάβωμεν ἐν τῇ περιεκτικῇ ἐννοίᾳ καὶ σημασίᾳ αὐτῶν. «Πίστις δι' Ἀγάπης ἐνεργουμένη». Ἴδου τὸ ἅπαν, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος, ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέρμα τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς βιοῦντος ἀνθρώπου. Ἡ περιτομὴ ἢ ἡ ἀκροβυστία, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσι κατ' οὐσίαν. Ἐφ' ὅ-σον ὑπάρχει ἡ Πίστις, ζωοποιουμένη καὶ ἀποδεικνυομένη διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἀποδείξεως καὶ ἐμφανίσεως τῆς Ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν πρώτιστως καὶ τὸν «πλησίον» ἡμῶν

ύστερον, τότε πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ χριστιανοῦ ἀσκούμενα καὶ πραττόμενα ἀξιολογοῦνται καὶ κρίνονται ἐπὶ τῇ βάσει καὶ μόνον τῶν δύο τούτων ὑψίστων ἀρετῶν τῆς χριστιανικῆς Διδαχῆς. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία ἐπιβάλλει «περιτομὴν» εἰς τὰ πιστὰ μέλη αὐτῆς. «Περιτομὴν» ἐκ τῶν παθῶν καὶ κακιῶν· «περιτομὴν» τῆς ἀκράτου ἡδονῆς καὶ τῶν ἐφάρμακων ὑλικῶν ἀπολαύσεων· «περιτομὴν» τῶν μισαλλοδόξων καὶ μισανθρώπων διαθέσεων· «περιτομὴν» τῶν πλεονεκτικῶν καὶ ἀρπακτικῶν ἐπιβούλων ὀρέξεων· «περιτομὴν» ἀπὸ πάσης κακίας καὶ ἀκαθαρσίας· «περιτομὴν» ἀπὸ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν, τὰς ὁποίας ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος ἀπηρίθμησεν, εἰπών: «Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελήσητε. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς, ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ ἂ ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἔστὲ ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δὲ ἔστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστιν πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθειῖαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις, φθόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἔστιν Ἄ γ ά π η, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, Πί σ τ ι ς πραύτης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. 5,15-24).

*

3. Αὐτὴν τὴν «περιτομὴν» ἐκζητεῖ ὁ θεῖος Ἀπόστολος· αὐτὴν τὴν «περιτομὴν» ἐπιβάλλει ὁ Χριστὸς· αὐτὴν τὴν «περιτομὴν» ἀπαιτεῖ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὰ

πιστὰ αὐτῆς μέλη. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος τῆς σήμερον καὶ οἱ κατ' ὄνομα χριστιανοὶ ἀπομακρυνόμεθα ταχεῖ ποδὶ ἐκ τῆς ἀσφαλεστάτης μάνδρας τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, ἐκ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Καὶ τὰ αἷτια τῆς ἀπομακρύνσεως ταύτης εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπισημάνωμεν ἕνια ἐξ αὐτῶν καὶ μάλιστα τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐπείγοντα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθῆκον νὰ σπεύσῃ πρὸς θεραπείαν τούτων, ὀλικὴν ἢ μερικὴν, ἢ καὶ πρὸς ἀναστολὴν τῆς ἐπὶ τὰ χεῖρω ἐξελιξεῶς των. Καὶ τὸ μὲν θέμα τοῦ ὑ π ε ρ π λ η θ υ σ μ ο ὦ τοῦ πλανήτου μας δὲν ἀποτελεῖ, τό γε νῦν ἔχον, πρόβλημα ἀμέσου ἐνδιαφέροντος διὰ τε τὴν Χώραν ἡμῶν καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας. Εἶναι τοῦτο οἰκουμενικὸν καὶ παγκόσμιον. Ἀλλὰ καὶ τὰ πανανθρώπινα προβλήματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τεθοῦν ἔξω τοῦ κύκλου τῶν διαφερόντων τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ὁ πανανθρώπινος χαρακτήρ τοῦ σαρκωθέντος Λυτρωτοῦ ἐπιβάλλει καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του, τὴν ἀποτελοῦσαν τὸ ἄγιον Αὐτοῦ Σῶμα, ὅπως ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ παγκόσμια καὶ πανανθρώπινα προβλήματα. Καθῆκον ἐπομένως ἔχει καὶ ἡ ἡμετέρα ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ν' ἀρχίσῃ ἐνδιαφερομένη καὶ διὰ τὰ μέλλοντα νὰ σείσῃ ἐκ θεμελιῶν τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἀφαντάστως πολὺπλοκα καὶ ἐπικίνδυνα προβλήματα δι' ὅλα τὰ ἔθνη καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἐπιστρατεύσῃ πάσας τὰς πνευματικὰς τῆς δυνάμεις καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἐπιστήμονας Θεολόγους, ὅπως μελετοῦν ἀπὸ τοῦδε τὰ προβλήματα ταῦτα καὶ ὑποδεικνύουν ὅ,τι ὀρθὸν πρὸς διαφώτισιν καὶ προετοιμασίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς διὰ τὴν ἀνάλογον τοποθέτησιν των.

(Συνεχίζεται)

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΙΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀριθμ. Πρωτ. 250

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετρίότητος κύριε Σεραφεῖμ, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν εορτίῳ διαθέσει καὶ βαθείᾳ πνευματικῆ χαρᾷ μετὰ συνόλου τοῦ πληρώματος τῶν πιστῶν ὕμνοις ἐπινικίοις αἰνέσαντες τὴν λαμπροφόρον καὶ τῷ κόσμῳ σωτήριον τοῦ Χριστοῦ Ἀνάστασιν, ἐν ἣ καὶ τῆς ἡμῶν ἀθανασίας καὶ ἀναστάσεως εἰς ζωὴν αἰώνιον τὰ πιστὰ ἐχέγγυα κατέχομεν, ἄσμενοι ἐκοιμώμεθα τὰ ἐπὶ τῇ κλητῇ καὶ ἀγίᾳ ἡμέρᾳ τίμια ἀδελφικὰ γράμματα τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος, καὶ μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς σεβασμίων ἀδελφῶν ἐν εὐχαριστίαις ἀπεδεξάμεθα τὸν διὰ τούτων διαπεμφθέντα ἡμῖν πασχάλιον χαιρετισμὸν καὶ ἀσπασμὸν, αὐξήσαντα ἐν ἡμῖν τὴν χαρὰν διὰ τὴν καὶ οὕτω παρεχομένην μαρτυρίαν περὶ τοῦ μεταξὺ ἡμῶν ζῶντος τῆς ἐνότητος καὶ τῆς εἰρήνης δεσμοῦ.

Πόθῳ οὖν ἀδελφικῷ καὶ πολλῇ τιμῇ ἀντιδιδόντες τῇ ὑμετέρᾳ ποθεινοτάτῃ ἡμῖν Μακαριότητι καὶ τὸν ἀφ' ἡμῶν ἐόρτιον ἀσπασμὸν, καὶ τὸ γλυκύτατον «Ἀληθῶς Ἀνέστη!» ἀντιφθεγγόμενοι Αὐτῇ, αἰτούμεθα παρὰ τοῦ ἐκ τοῦ Τάφου ἐνδόξως Ἐγερθέντος, τῇ δὲ Ἐγέρσει Αὐτοῦ τὸν θάνατον πατήσαντος καὶ τὸν Ἄδην καταργήσαντος, Σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὅπως καταξιοὶ τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ποιεῖσθαι μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου Αὐτῆς τὴν ἱεράν ἀνάμνησιν τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἀναστάσεως ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὅτι πλείστων, καὶ εὐλογῇ καὶ αὖξῃ τὴν ἐν ἡμῖν ἀγάπην, εἰς δόξαν

τοῦ τιμίου Αὐτοῦ Ὄνόματος καὶ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας.

Κατασπαζόμενοι δὲ καὶ αὖθις τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξειδικιασμένης τιμῆς.

Ἄγιον Πάσχα τοῦ 1974

Τῆς ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Μακαριώτατον

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

κ. Σ ε ρ α φ ε ῖ μ

Ἄ θ ἡ ν α ς.

Μακαριώτατε, ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ ἅγιε Δέσποτα,

Χ ρ ι σ τ ὸ ς ἀ ν έ σ τ η !

Χαιρετίζων τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα μετὰ τὸν χαρμόσυτον αὐτὸν ἐν τῷ ἀναστάντι Κυρίῳ ἀσπασμὸν, ταπεινῶς παρακαλῶ, ὅπως δεχθῆτε τὰς ἀδελφικὰς εὐχὰς τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος.

Ἡ χάρις τῆς φωτοφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ στηρίξῃ τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τὸ ἱερὸν Ὑμῶν ποιμνιον πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ οἰκοδομήν τῆς ἐπὶ γῆς εἰρήνης. «Ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ... ὕμνουμεν τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ».

Ἄ λ η θ ῶ ς Ἀ ν έ σ τ η !

Τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ταπεινὸς εὐχέτης καὶ ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός

† ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ,

Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ Πάσης Πολωνίας Πάσχα 1974

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τῷ Μακαριωτάτῳ κυρίῳ Σεραφεῖμ,

Ἀξιωτάτῳ ἐν Πρωτεράρχαις Προκαθημένῳ καὶ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἀδελφῆς ἀγίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, λίαν ἀγαπητῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀδελφῷ, εὐχομαι ἐν Κυρίῳ υγιαίνειν καὶ ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

Σεδάσμε, Μακαριώτατε Πρωτεράρχα Σεραφεῖμ,

Ἐχομεν τὸ εὐχάριστον καθῆκον νὰ πληροφορήσωμεν τὴν ὑμετέραν Ἀγιωσύνην, ὅτι ἐλάβομεν τὸ παρὰ τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ἀποσταλὲν ἡμῖν Εἰρηνικὸν Γράμμα, δι' οὗ ἀνακοινοῦσθε ἡμῖν ὅτι θεῖα προνοία, εὐδοκία τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θεοῦ, Ποιμεναρχῶν τῆς ἀγαπητῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς ἡμῶν ἀγίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὑμετέρα Μακαριότης ἐξελέγη κανονικῶς καὶ ἐνεθρονί-

σθη ὡς Προκαθήμενος εἰς τὸν ἱστορικὸν θρόνον ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ Ἐκκλησίας μας, ἀδελφικῶς χαιρετίζουσα ὑμᾶς ἐν τῇ ὑψηλῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ κλήσει, ἐκφράζει εὐκρινῆ εὐγνωμοσύνην, οὐ μόνον διὰ τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν Εἰρηνικὸν Γράμμα περὶ τῶν διατρεξάντων κατὰ τὰς προσφάτους ἡμέρας γεγονότων ἐν τῇ ἀγίᾳ καθ' ὑμᾶς Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ εὐγνωμονοῦμεν ὑμᾶς καὶ διὰ τὰ θερμὰ αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἐκφράζετε πρὸς ἡμᾶς. Εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἀνεξίτηλοι μένουσι αἱ ἐντυπώσεις ἐκ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπισκέψεων ἡμῶν εἰς τὴν ἀγίαν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. Προσηυχῆθημεν μετ' ἀγαλλιάσεως εἰς τὰ Ἱερά αὐτῆς Προσκυνήματα καὶ ἐχάρημεν ὀλοφύχως διὰ τὴν ὠραίαν διάρθρωσιν τῆς Ἐκ-

Ο Δ Ο Ι Π Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. Κ. Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΦΑΝΑΡΙΟΝ (16—22 ΜΑΡΤΙΟΥ 1974)*

ΣΤ) ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟΝ
ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΓΕΥΜΑ

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη ἐπίσημος νηοτήσιμος τράπεζα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, εἰς ἣν παρεκάθησαν ὑπὲρ 30 κληρικοὶ καὶ ὀφφικιάλαιοι τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας. Εἰς τὰ ἐπιδόρπια ὁ Παναγιώτατος εἶπε τὰ ἑξῆς:

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 177 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

κλησίας, ἐχούσης πολυαριθμούς ναοὺς καὶ μοναχικάς σκήτας, εἰς τὰς ὁποίας θαυτάτα ἠσθάνθημεν τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, ὁσφρανθέντες τὴν κεχαριτωμένην εὐωδίαν τῆς ἀρχαίας Ὁρθοδόξου ἀσκήσεως (Πεντέλη καὶ ἀλλαχοῦ). Ἀπελευθώσαμεν τὴν ἀδελφικὴν κοινωνίαν ἐν προσευχῇ κατὰ τὰς προσωπικὰς ἐπαφὰς καὶ συζητήσεις μετὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰερωνύμου καὶ τῶν λοιπῶν εὐλαβεστάτων Ποιμεναρχῶν. Ταῦτα πάντα ἔμειναν εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν καὶ τὴν προσευχὴν ἡμῶν δι' ὅλην ἡμῶν τὴν ζωὴν.

Μετὰ θαθεῖας ἱκανοποιήσεως ἐλάβομεν τὴν ἐμπνευσμένην Ὑμῶν διαβεβαίωσιν ὅτι θὰ τηρήσητε ἐν τῷ πνεύματι τῶν ἀρχαίῳθεν ὑφισταμένων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ Παραδόσεων τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς πίστεως μετὰ πασῶν τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, περὶ οὗ οὐδεμία ἀμφιβολία, καθ' ὅσον τὸ ρεῦμα τοῦτο πάντοτε ὑπάρχον ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ ἐφύλαξε ταύτην εἰς τὰς ἀμώμου καθαρότητος ἀρχὰς τῆς, ἐφ' ἃς καὶ ἐδράζεται ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν.

Φυλάσσοντες τὰς ἀρχαίας ταύτας παραδόσεις μετὰ ὅλας ἡμῶν τὰς δυνάμεις θὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πληρώματος τῆς ζωῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις κατὰ τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῆς ὑπάρξεως ἐγνώρισε τὸν κατακερματισμὸν τῶν Χριστιανῶν. Ἐσχάτως ὅμως πολλοὶ ἐν τῇ «Οἰκουμἐνικῇ κινήσει» εἰλικρινῶς ποθοῦν νὰ πνεύσῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ πρώτη φλόξ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, ὅπερ ἡμεῖς δυνάμεθα μόνον νὰ χαιρετίσωμεν.

Ἄν αὐτὴ ἡ κίνησις πραγματοποιήσῃ τὴν ἐνότητα θάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, πόσον χαροποιὸς θὰ ἀνθήσῃ ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν ἐν τῇ μιᾷ Ἐκκλησίᾳ! Πόσον ἡ ζωὴ αὐτὴ θὰ ἦτο εὐκολὸς πρὸς πραγμά-

Μακαριώτατε,

Ἐδλογία Θεοῦ, συνιεροουργήσαντες τὴν Θεῖαν εὐχαριστίαν ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἥδη κύκλω τῆς Τραπέζης ταύτης τῆς ἀγάπης εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀδθὶς τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ ἀδελφικῇ ταύτῃ συναντήσῃ ἡμῶν καὶ ἐπαναλαμβάνομεν τὴν χαρὰν τοῦ Οἰκουμἐνικοῦ τούτου Θρόνου καὶ ἡμῶν προσωπικῶς ἐπὶ τῇ κεχαριτωμένῃ ταύτῃ ἐπισκέψει τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῶν περὶ Αὐτὴν σεβα-

τωσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς κατάκτησιν τῆς κοινῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφοσύνης, τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, χρώματος καὶ κοινωνικοῦ συστήματος!

Ἐγκαρδίως χαιρετίζοντες τὴν σεβασμίαν Ὑμετέραν Μακαριότητα προσωπικῶς καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας, ἐν ταυτῷ διαβεβαίωμεν τὴν Ὑμετέραν ἀγιωσύνην ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὸ ἅγιον Ὑμῶν ὄνομα ἐνεγράφη εἰς μνημόνευσιν εἰς τοὺς ναοὺς ἡμῶν, ὡς τοῦ νεοεκλεγέντος Προκαθημένου τῆς ἁγίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὰς ταπεινάς ἡμῶν προσευχὰς αἰτούμεθα παρὰ τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ δι' Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, ὑγείαν σταθεράν, παντοτεινὴν θεῖαν βοήθειαν εἰς τὰ πρωθιεραρχικά Ὑμῶν ἔργα πρὸς δόξαν Θεοῦ, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς οἰκουμἐνικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὠφελείᾳ καὶ ἀνθήσει τῆς ἁγίας Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τῆς καὶ ἰδρυθείσης ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν συνοδῶν του.

Ἐἴθε ὁ Κύριος νὰ στεφανοῖ εἰς ἔτη πολλὰ τὴν ζωὴν Ὑμῶν μετὰ τὴν χαρὰν τῆς σωτηρίας τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλοχρίστου ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς εἰρηνεύσεως ὅλης τῆς τεταραγμένης ἐπὶ γῆς ἀνθρωπότητος.

Μετ' ἀδελφικῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης ἀσπάζομαι τὴν Ὑμετέραν Ἀγιωσύνην.

Τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς Μακαριότητος ἐλάχιστος ἀδελφός καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ συλλειτουργός.

† Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Μητροπολίτης Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας.

Ἐν Πράγᾳ τῇ 6ῃ Μαρτίου 1974

σμίων Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῆς ἄλλης τιμίας ἀκολουθίας Αὐτῆς πρὸς τὸ Φανάριον.

Ἐν τῇ χαρᾷ ταύτῃ ὑφοῦμεν τὸ κόπελλον ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ τῆς μακροημερεύσεως τῆς Ὑμετέρας προσφιλεστάτης ἡμῖν Μακαριότητος, ὑπὲρ τῆς ἐν παντὶ ἀξίσεως κατὰ Χριστὸν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως, κατὰ τὴν ἐπάνοδον Ὑμῶν εἰς τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν ἔδραν, μεταφέρετε τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐχὴν ἡμῶν πρὸς τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν.

Ἐτη πολλά, Μακαριώτατε.

Ἐν συνεχείᾳ δὲ προσέφερον εἰς μὲν τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς συνοδείας τοῦ Μακαριωτάτου ἀνά ἓνα ἀργυροῦν δίσκον φέροντα εἰς τὸ κέντρον ἐγκάρκτον τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἀκολουθίας ἀνά ἓν ἀργυροῦν κηρηγίον μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ οἰκοσήμου.

Ἀκολουθῶς ὁ Μακαριώτατος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Παναγ. Πατριάρχην εἶπε:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἁγιοὶ Ἀδελφοί,

Ἀγαλλιώσαις ψυχαῖς καὶ καρδίαις τῆς ἐμῆς Ταπεινότητος καὶ τῆς συνοδείας ἡμῶν πραγματοποιεῖται ἡ ὄντως ἱστορικὴ αὐτὴ ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ συνάντησις.

Καὶ δικαίως φέρει εἰς τὴν μνήμην πάντων ἡμῶν τὴν ὡραιότατην εἰκόνα τοῦ ἱεροῦ Ψαλμοδοῦ «ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τροπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό;», ἧς ἐμνήσθη καὶ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης κατὰ τὴν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ προσφώνησιν Αὐτῆς.

Ἀληθῶς δὲ «ὡς δρόσος Ἀερμῶν ἢ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών», κατὰ τὰς ἀνεπαναλήπτους ταύτας στιγμὰς, ἡ ἱερὰ αὐτὴ συνεστίασις χαροποιεῖ ἡμᾶς, ἐν ἀγάπῃ ἀλλήλους ἐνατενίζοντας: ὅτι θεσμούς περιθρῖγκῶσει, δεσμούς συσφίγγει ἀγάπης, ἀναμνήσεις πνευματικῆς προσθήσεται νοσταλγίας.

Παναγιώτατε Δέσποτα καὶ Ἁγιοὶ Ἀδελφοί,

Ἐγείροντες τὸ ποτήριον τοῦτο, προπινομεν ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ

Εἰς τὸ ἀπέριττον Πατριαρχικὸν Γραφεῖον ἐνθα ἡ Α.Θ.Π. ὑπεδέχθη τὸν Μακαριώτατον καὶ τὰ μέλη τῆς Ἀκολουθίας αὐτοῦ.

τῆς περὶ Ὑμᾶς χορείας τῶν Ἱερωτάτων Ἀγίων Ἱεραρχῶν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀντεπευχόμενοι ἀσμένως ἐν μακροημερεύσει, Χάριτι Κυρίου, συνέχισιν τῆς τεταγμένης Ὑμῶν ἱεραῆς πορείας, ἐπ' ἀγαθῶ συμπίσσης τῆς ἐν τῇ οἰκουμένῃ Ὁρθοδοξίας καὶ δόξαν τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Ἐπικολούθησεν ἡ πρὸς μὲν τὸν Παναγιώτατον προσφορά ἑνὸς ἀργυροῦ δίσκου, ἔχοντος εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, εἰς δὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου μᾶς Ἀρχιερατικῆς Φυλλάδας εἰς πολυτελεῆ βιβλιοδεσίαν προσφάτου ἐκδόσεως τῆς Ἀπ. Διακονίας, Ὁ κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν ἐπὶ εἰδικῇ ἀποστολῇ ἐλθὼν εἰς Φανάριον ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Σεβ. Γέρων Ἀρχιερατικῆς τῆς Ἱ. Συνόδου Μητροπολίτης Ἰορδάνου κ. Βασίλειος συμμετέχων καὶ οὗτος εἰς τὴν ἐπίσημον ταύτην Τράπεζαν καὶ ἐγειρῶν πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ Παναγ. Οἴκου. Πατριάρχου, εἶπε τὰ ἑξῆς ἄφρα πολλῆς προσοχῆς:

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ποδὶ ἀγαλλομένῳ ἦλθον ἀπὸ τῶν ὄρεων Σιών τῆς Ἁγίας ἐπὶ τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἐπτάλοφον, ἐν καρδίᾳ δὲ πεπληρωμένῃ βαθείας, ἀληθοῦς καὶ ἀρρήτου χαρᾶς καὶ ἀφάτου εὐφροσύνης ἀξιοῦμαι πραγματοποιῆσαι ὡς Ἐκπρόσωπος καὶ Εἰδικὸς Ἀπεσταλμένος τοῦ Σεπτοῦ μοι Πατρὸς καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν παρὰ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητι, ἀφ' ἧς, εὐδοκίᾳ Θεοῦ, ἐκλήθη Ἀὐτὴ ἐπὶ τὸν Πρωτόθρονον καὶ Θεοδόξαστον τοῦτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου Πατριάρχου κυροῦ Ἀθηναγόρου.

Ἐκ προοιμίῳν ἐπιτραπήτω μοι ἐκφράσαι τῇ Ὑμετέρᾳ Γερασμιωτάτῃ Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Ἀὐτὴν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερά Συνόδῳ τὰ εἰλικρινῆ αἰσθήματα σεβασμοῦ, ἀγάπης, ἀφοσιώσεως καὶ βαθείας ἐκτιμῆσεως τῆς Πρεσβυγενοῦς ἐν Σιών Μητροῦς τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἧς ἡ εὐεργετικὴ δραστηριότης, πρὸς μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν πάντων τῶν κατ' Ἀνατολὰς παλαιφάτων Πατριαρχείων, καλύπτει σχεδὸν πάντα τοὺς τομῆς τῶν συγχρόνων προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀποσκοπεῖ δὲ ἰδιαίτερος εἰς τὴν ἐπικράτησιν ἐν τῷ παρόντι ὀλιστικῷ κόσμῳ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δημιουργίαν μιᾶς νέας καταστάσεως εἰρήνης καὶ συνδιαλλαγῆς τῶν διεστώτων, μιᾶς νέας Χριστιανικῆς κοινωνίας, ὡς ὄραματίσθησαν οἱ ἀοιδίμοι Ἀὐτῆς προκάτοχοι ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Ἐγκυκλίῳ τοῦ ἔτους 1920.

Πρὸς δὲ ἐπιτραπήτω μοι διεξηγήσασθαι Ἀὐτῇ τὸν ἐγκάρδιον καὶ ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν τοῦ ἐν κλειῷ Προκαθημένου τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι Ὀδὸς μετὰ τῆς περὶ Ἀὐτὸν Γεραῶς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος ἀνεστάκτω ὄμματι παρακολουθεῖ τοὺς ἀγῶνας, οὗς τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καλλιπῶς καὶ εὐθαρσῶς διεξάγει οὐ

μόνον ὑπὲρ διατηρήσεως ἀλλὰ καὶ περαιτέρω διαδόσεως τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ, ἐτι δὲ προσφέρων τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐπὶ τοῦ φοικτοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ οὐ διαλείπει ἐκτενεῖς τὰς δεήσεις καὶ ἱκεσίας ποιεῖσθαι ὑπὲρ ὕγείας, μακροημερεύσεως καὶ δαφιλοῦς τῆς ἀνωθεν συναντιλήψεως τῆς Ὑμετέρας Θεοτιμήτου Παναγιότητος, εὐσταθείας καὶ κραταιώσεως τοῦ παλαιφάτου τοῦτον Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Θεωρῶ δ' ἐμάντων λίαν εὐτυχῆ διεξηγηθέντα τὰ ἄνω αἰσθήματα καὶ τὰς εὐχὰς καὶ προσήσεις Σιών τῆς Παμμήτορος, ἀλλὰ καὶ τιμητικῆν λογιζομαι τὴν εἰδικὴν ταύτην ἀποστολὴν ἀπὸ τῶν Παναγιῶν Προσκυνημάτων, ἅτινα ἀγρόπτης καὶ ἐπιμελῶς φυλάσσονται ἀπ' αἰώνων, ὡς ἀρίστῃ παρακαταθήκῃ καὶ κιβωτῷ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου Ἀὐτοῦ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ, τοῦ περιελαλήτου Τάγματος τῶν Σπονδαίων, ἢ ἀλώβητα καὶ κατὰ πάντα ἀέροαι παραδοθῶσι ταῖς ἐπερχομέναις Ἀγιοταφικαῖς γενεαῖς.

Παναγιώτατε,

Ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ θάουρου καὶ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ μακαρίου μνήμης μεγάλου προκατόχου τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ἔθραυσε τὸν κλοιὸν τῶν δεσμῶν καὶ ἤρξατο μαρτυροῦσα ἐν τῷ κόσμῳ ὑπὲρ τῆς ἀμωμήτου Ὁρθοδόξου Ἀὐτῆς Πίστεως, ἧτις ἐστὶν ἡ πίστις τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων. Τὸ ἀνοιγμα τοῦτο τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὰς λοιπὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας, ἀνοιγμα τὸ ὁποῖον ἐπετεύχθη προσωπικῆ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅστις ἔχει καὶ τὸ προβάδισμα μεταξὺ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, προὐκάλεσε νέα προβλήματα εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἅτινα καὶ ἀναμένουσι τὴν πλέον συμφέρουσαν διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν λύσιν.

Διὰ τῆς ἀναρρήσεως τῆς Ὑμετέρας πεπνευμένης Κορυφῆς εἰς τὸν Πανίερον τοῦτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον οἱ πάντες στερωδῶς πιστεύομεν, ὅτι αἱ δημιουργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ προκατόχου Ἀὐτῆς Διορθόδοξοι καὶ Διαχριστιανικαὶ σχέσεις συνεχισθήσονται, ἀλλὰ μετὰ μείζονος προσοχῆς καὶ συνέσεως, ἵνα ἡ οἰκοδομὴ ἢ πραγματικῆ, τοῦτέστιν ὄντολογικῆ καὶ οὐχὶ φαινομενικῆ, ἰδιαίτερος δὲ σφραγισθῆσονται ἐτι πλέον αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες καλοῦνται, ὅπως δώσωσι μαρτυρίαν ἀγνότητος διὰ τῆς ἀληθείας ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ ἐνότητι. Ἀὐτὴ ἐστὶν ἡ ἐνδόμυχος ἐπιθυμία τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου, ὅστις ἐστὶν ἀποφασισμένος, ἢ ἀκολούθησῃ τὰ πρωτοπόρα βήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πρὸς ἐπίτευξιν πρώτων μὲν μιᾶς συμπαγοῦς καὶ ἐνιαίας Ὁρθοδοξίας, εἶτα δὲ πρὸς ἐπί-

τενξιν τῆς Ἀρχιερατικῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου, ἥτις ἀληθῶς εἰπεῖν, ἀδύνατον ἐπιτευχθῆναι εἰ μὴ μόνον διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀληθείας, ὡς αὕτη ἔχει ἐκφρασθῆ ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐρμηνευθῆ δὲ ὑπὸ τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις χθὲς καὶ σήμερον ἡ αὕτη ἐστίν.

Ἡ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Σιών, διὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀδελφῆ Προκαθημένου, ἐπιπρο-τεῖ τὰς πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅπως δ' ἰδιαίτερος συγκαίρει τῇ Ὑμετέρα περισπουδάστῳ Παναγιότητι, ἐπεὶ Ἀδελφῶς ὁρθῶς διεκήρυξεν, ὅτι ἡ τελικὴ ἐκβασίς ἐκάστου διμεροῦς διαλόγου μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν ἐστὶ ἐπὶ Πανορθόδοξον ἐπιπέδον. Ἡ ἀρχὴ αὕτη θέλει οὐ μόνον διατηρήσει, ἀλλὰ καὶ προαγάγει ἔτι περαιτέρω τὴν ἐσωτερικὴν ἐνότητά τῆς Ὁρθοδοξίας, πρὸς δὲ καὶ ἐκλαμπρύνει ἐκ νέου τὴν Πρωτόθρονον Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις διὰ μέσον πολλῶν τρι-κωμιωδῶν αἰώνων ἐπέζησεν, ἐπεὶ ἐφιλοσόφει τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτῆς οὐχὶ κατ' ἀνθρώπων, ἀλλὰ, τοῦναντίον, κατὰ Θεόν, καὶ ἐτοίμη ἦν δεχθῆναι τὰς ἐκασ-τοτε συνθήμας διαβίωσης ἐν τῇ αἰωνοβίῳ ταύτῃ ἔδρῳ αὐτῆς.

Παναγιώτατε,

Οἱ πάντες καλῶς γνωρίζομεν τὰς δυσκολίας, ἃς ἀντιμετωπίζει σήμερον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, εἰς τὸν πρῶτον Θρόνον τῆς ὁποίας ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἀνῆλθεν εἰς μίαν ὅπως ἰδιαίτερον κρίοιμον διὰ τὸν κόσμον καὶ τὴν καθόλου χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν περίοδον. Ἐν τῷ προσώπῳ ὅμως Ἀδελφῆ ἀτενίζομεν μετὰ μεγάλης ἐλπίδος καὶ προσδοκίας, ἐπεὶ καθορῶ-μεν ἐν αὐτῷ ἐκπεφρασμένην τὴν ἀπόφασιν, ὅπως, παρὰ τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀντιξοοτήτων, συνεχίσῃ τὸν καλὸν ἀγῶνα, ἀφορῶσα «εἰς τὸν τελειωτὴν τῆς πίστεως ἡμῶν» Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν θεμελιωτὴν τῆς Ἐκκλη-σίας, ἥς «πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν».

Τῇ στεροῇ δὲ ταύτῃ πίστει καὶ ἀκραδάντῳ ἐλπί-δι χαιρετίζω καὶ ἀσπάζομαι ἐκ μέρους τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τὴν Ὑμετέραν πολυέραστον Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Ἀδελφὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, βέβαιος ὢν, ὅτι ὁ πλοῦς τῆς ὁλκάδος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλη-σίας ἀποβήσεται, σὺν Θεῷ, εὐδιέστερος καὶ αἰσιώτερος, ἢ δὲ Παράδοσις αὐτῆς, συνεχιστής καὶ φοιρὴς τῆς ὁ-ποίας ἐτάχθη ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας ἡ Ὑμετέρα κο-ρυφὴ τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τῆς περὶ Ἀδελφὴν Ἁγίας καὶ

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν τῇ Κυριακῇ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ὁ λαὸς ἐκχύνεται εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Πατριαρχείων, ἐνῶ οἱ συλλειτουργήσαντες Ἀρχιερεῖς βαδίζουν πρὸς τὰ Πατριαρχικὰ δώματα.

Ἱεραῖς Συνόδου, συνεχισθήσεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἔνθα αὕτη ἐγεννήθη, ἠνδρώθη διὰ τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς κατὰ Θεὸν σοφίας τῶν αἰοιδίμων Ἀδτῆς προκατόχων, ἐγαλοῦχησε δὲ καὶ ἐδόξασε τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος ἐπὶ τόσας χιλιετηρίδας, ὡς ἄλλος φοῖνιξ ἀναγεννώμενος καὶ ἀνακαινούμενος ἐν τῇ αἰωνία τοῦ γένους ἱαματικῇ κολυμβήθρᾳ, ἣτις καλεῖται Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

Ἐκτενῶς καὶ ἀδιαλείπτως δέομαι, Παναγιώτατε ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζεται Ὑμῖν ὑγίειαν ἀμετάπτωτον, μακρότητα ἡμερῶν καὶ δύναμιν καὶ ἄμφω, πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος τιμίου καὶ βαρέος ἔργου τῆς Πατριαρχίας, στηρίζῃ δ' Ὑμᾶς ἐπὶ τοῦ Ἀγιοτάτου τοῦτον Οἰκουμενικοῦ Θρόνου βραχίονι ὕψηλῳ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀνακουφίσει τῆς ἐνταῦθα Ὁμογενείας καὶ πρὸς δόξαν συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀμήν.

Καὶ νῦν προφρόνως ἐκπληρῶν ἐντολὴν καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ σεπτοῦ μοι Πατρὸς καὶ Πατριάρχου, ἐπιδίδωμι τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὸδε τὸ ἱερὸν ἐγκόλπιον, ὡς εὐλογίαν ἐκ τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, εἰς ἔμφρασιν δ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς καὶ ἐκδήλωσιν τῆς ἡσπερ ἀξίας λογίζεται Ἀδτὴν ἢ ἐν Σιών πρεσβυγενῆς Ἐκκλησία τὸ τε Δίπλωμα καὶ τὰ διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Τάγματος τῶν Ὁρθοδόξων Σταυροφόρων τοῦ Παναγίου Τάφου, διερμηνεύων ἅμ' Ἀδτῇ τὰ ἐγκάρδια συγκατητήρια τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τὰς διαπύρους εὐχάς, ὅπως ὁ τίμιος Σταυρὸς γένηται Ἀδτῇ εἰς ἁγιασμόν καὶ ῥῶσιν καὶ ὑγίειαν καὶ θρίαμβον κατὰ πάσης ἐπιτηρείας ὀρωμένων τε καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν καὶ εὐδώσιν ἐκ βελτιόνων ἐπὶ τὰ βέλτιστα, ἐπ' ἀγαθῷ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Πρὸς δ' ἐπόμενος οεπταῖς ὀδηγίαις τοῦ Μακαριωτάτου, ἐγχειρίζω τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὸ τε Δίπλωμα καὶ τὰ Διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Παναγίου Τάφου, ἅπερ ἠδόκησεν Οὗτος ἀπονείμει τῷ πρώτῳ τῇ τάξει Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Γέροντι Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνι, εἰς ἐπιβράβευσιν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ διαθέσεων καὶ τοῦ ἐγνωσμένου ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ τῆς συμβολῆς Ἀδτοῦ, ὡς Προέδρου τριῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων εἰς τὴν Διορθόδοξον Ἐνότητα, καὶ ὡς ἀπτόν δεῖγμα ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἰδιαζούσης τιμῆς.

Ἐδαρστηθῆτω οὖν ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἐπιδόσθαι τῷ Σεβασμιωτάτῳ Γέροντι ταῦτα.

Ἀπαντῶν εἰς ταῦτα ὁ Παναγιώτατος εἶπε τὰ κάτωθι λίαν χαρακτηριστικὰ καὶ ἐνδεικτικὰ τῶν στενῶν δεσμῶν, ὅππινες συνδέουν τὰ δύο Πατριαρχεῖα:

Ἰδιαίτερος, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν προσωπικῶς, χαιρετίζομεν τὴν κατὰ ἀγαθὴν συγκυρίαν ἐπίσκεψιν καὶ παρουσίαν ἐνταῦθα τοῦ Ἱερωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερ-

δάνου κ. Βασιλείου, Γέροντος Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱεραῖς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ λίαν ἡμῖν ἀγαπητοῦ καὶ περισπουδάστου Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου.

Ἐνχαριστοῦμεν ἐνθέρμως, Ἁγίε ἀδελφέ, ἐφ' οἷς ἡ ὑμετέρα διακεκριμένη Ἱερότης προσεῖπεν ἡμῖν, ἐκφράζουσα τὰ αἰσθήματα τῆς ποτνίας Σιονίτιδος Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλειζόντος τὸν Θρόνον τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου σοφοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου.

Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα τὴν στιγμήν ταύτην, ἵνα διαβεβαιώσωμεν διὰ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητος τὸν μεγάλως ὑφ' ἡμῶν τιμώμενον ἀδελφὸν ἡμῶν Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα τῶν Σπουδαίων, τὴν οπουδαίως ὄντως ἐπαγρυπνοῦσαν ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς οὗτος Θρόνος συνεχίζει ἐν πᾶσι τὴν μεγάλην παράδοσιν αὐτοῦ, τόσον εἰς τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν μίαν, ἁγίαν, Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν καθόλου Χριστιανισμόν καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητας.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν ἰδιαζόντως ἐπιθυμοῦμεν, ἵνα δηλώσωμεν τὸ, κατὰ πολὺν παράδοσιν, ἀγρυπνον ἐνδιαφέρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὑπὲρ τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἱερῶν καὶ ἀναφαιρέτων δικαιωμάτων διακονίας τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος τοῦ ἡμετέρου Ὁρθοδόξου Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων. Παρακαλοῦμεν, Ἁγίε Ἰορδάνον, ὅπως ἐπανακάμπτοντες εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν διαβεβαιώσητε τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα ὅτι, ἱερὸν χρέος τελούντες, οὐδαμῶς θὰ λείψωμεν, ἵνα ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦτον Κέντρον προασπίσωμεν παγκοσμίως τὰ σεβάσματα ταῦτα δικαιώματα καὶ τὰς προνομίας τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων.

Ἐν τοῖς αἰσθήμασι τούτοις ὑποῦμεν τὸ κνέλλων ὑπὲρ τῆς ἐν ὑγείᾳ μακροημερεύσεως τοῦ Γερασμιωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ ἀξίου ἐκπροσώπου αὐτοῦ, τῆς ὑμετέρας φίλης Ἱερότητος, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὴν, ὅπως μεταφέρει τῇ Σιονίτιδι Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Προκαθημένῳ αὐτῆς τὸν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἅφ' ἡμῶν ἀσπασμόν.

Ζ) ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ Ι. ΜΟΝΗΝ ΒΑΛΟΥΚΛΗ

ΚΑΙ ΤΡΙΣΑΓΙΟΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΑΦΩΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

Μετὰ τὴν-λῆξιν τοῦ ἐπισήμου γεύματος ὁ Μακαριώτατος μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ μετέβη εἰς τὸ ἔξω τῶν τοικῶν τῆς Πόλεως κείμενον Σταυροπηγιακὸν Μοναστήριον τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τοῦ Βαλουκλῆ, ἔνθα καὶ οἱ Τάφοι τῶν αἰοιδίμων Πατριαρχῶν. Ἐκεῖ ὑπεδέξατο τοῦτον ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τραχείας κ. Τιμόθεος μετὰ καὶ ἄλλων κληρικῶν. Ἡ ὅλη συνο-

δεία κατηυθύνθη άμέσως εις τόν ωραιότατον και άνακαινισθέντα προσφάτως ναόν και έν συνεχεία εις τόν έμπροσθεν αυτού κείμενον ειδικόν κώρον όπου αναπαύονται οί κεκοιμημένοι Οίκουμεν. Πατριάρχαι. Έκει έκτός άλλων, ό 'Ιωακείμ ό Γ', ό πάνυ μεγαλοπρεπής, εκεί ό Προύσης Δωρόθεος, Τοποτηρητής του Οίκ. Θρόνου, και παρ' αυτόν ό Οίκουμενικός Φώτιος, και ό Βασίλειος, και ό Βενιαμίν και ό Μάξιμος και ό 'Αθηναγόρας. 'Ιστάμεθα έν περιουλλογή πρό των Τάφων. Και καθώς ό Μακαριώτατος τελεί Τρισάγιον πρό του τάφου του Πατριάρχου 'Αθηναγόρου ύπέρ αναπαύσεως της ψυχής αυτού και «πάντων των ένταύθα αναπαυομένων αιδίμων Πατριαρχών», ό νούς μας περυγίζει πρός την αϊωνιότητα, εις ήν ανήκουν αι μακάριαι ψυκαι των Πατριαρχών και πρός την όποιαν και ήμείς κατευθυνόμεθα.

'Ακολουθως, κατήλθομεν άπαντες εις τό παρακείμενον άγίασμα της Ζωοδόχου Πηγής, τό μετά τόσων θρύλων περιβαλλόμενον, και έπίομεν εύλαβείς από τόν άγιασμόν. Μετά μικράν άνάπαυσιν έν τη Μονή, κατά την διάρκειαν της όποίας προσε-

φέρθη εις ήμας ως εύλογία ή εικών της Ζωοδόχου Πηγής και έν φιαλίδιον με άγίασμα, μετέβημεν εις τό πλησίον κείμενον Νοσοκομείον Βαλουκλή, όπου ανήγειρεν ή φιλογένεια των πατριωτών Κων/πολιτών και συντηρεί μέχρι και σήμερα ή έλληνική παροικία. Τό νοσοκομείον τούτο είναι τεράστιον συγκρότημα κτιρίων. Έπιγραφαι εις διάφορα σημεία μαρτυρούν τούς εύγενείς δωρητάς και εύεργέτας, τά άξια τέκνα της Πατρίδος και της Έκκλησίας. 'Ονόματα γνωστά ως Συγγρός, Ζωγράφος, Χριστάκης, Χρυσοβέργης κ.ά., κάμουν να αναβιώση ή παλαιά ένδοξος παράδοσις του Γένους μας.

Εις τό Νοσοκομείον ένοσηλεύετο ό ήδη μακαριστός Μητρ. Πριγκηποννήσιον Δωρόθεος πρός όν ό Μακαριώτατος ηύχήθη ταχείαν άνάρρωσιν. Τό έσπέρας της ίδιας ήμέρας ό Παναγ. Οίκουμεν. Πατριάρχης, συνοδευόμενος ύπό του Σεβ. Χαλκηδόνας, ανταπέδωκεν εις τό Ξενοδοχείον «Χίλτον» την προηγηθείσαν έπίσκεψιν παρ' αυτόν του Μακαριωτάτου και των μελών της άκολουθίας αυτού.

Μετά την πανηγυρικήν Θ. Λειτουργίαν. Οί δύο Προκαθήμενοι άπονέμουν από του ύψους της θύρας του Πατριαρχικού δώματος την εύλογίαν των πρός τά άναμένοντα εις την αύλήν πλήθη πιστών.

Η) ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΝΟΜΑΡΧΗ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ, Δευτέρα 18 Μαρτίου, ἐπραγματοποιήθη ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου παρὰ τῷ Ἐξοχωτάτῳ Νομάρχῃ Κων/πόλεως κ. Ναμὶκ Κερὰλ Σεντοῦ. Τὸν Μακαριώτατον συνώδευον ὁ Σεβ. Κίτρους κ. Βαρνάβας, ὁ Σεβ. Εἰρηνοπόλεως κ. Συμεών, ὁ Σεβ. Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖος, ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Θεόκλητος καὶ ὁ ἐκ τῶν νομικῶν Συμβούλων τοῦ Πατριαρχείου κ. Ν. Σαρρῆς. Εἰς τὰς 10 π.μ. ἡ πομπὴ ἀφίκετο πρὸ τοῦ Διοικητηρίου, ὁ δὲ κ. Νομάρχης ὑπεδέχθη μετ' ἐγκαρδιότητος τοὺς ἐπισκέπτας του. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι αἱ τουρκικαὶ Ἀρχαὶ ἐπεδαψίλευσαν ἰδιαιτέρας τιμὰς εἰς τὸν Μακαριώτατον καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτοῦ, γεγονός ὅπερ ἐνεποίησεν εὐχάριστον ἐντύπωσιν. Αὐτὸς δ' ὁ κ. Νομάρχης εἰς συνέντευξίν του πρὸς ἀνταποκριτὴν τοῦ ΕἰΡΤ ἐτόνισε τὴν σημασίαν, ἣν ἀποδίδει ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς περαιτέρω προαγωγὴν τῶν ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο γειτόνων καὶ συμμάχων χωρῶν.

Θ) ΕΝΑΡΞΙΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΚΟΙΝΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπισκέψεως παρὰ τῷ κ. Νομάρχῃ, ἔλαβον χώραν συνομιλίας ἐν τοῖς Πατριαρχείοις μεταξὺ ἐκπροσώπων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, καθ' ἃς ἐγένετο εὐρεῖα ἀνασκόπησις τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων καὶ ἀντηλλάγησαν ἐποικοδομητικαὶ ἑκατέρωθεν ἀπόψεις ἐπὶ τῷ τέλει περαιτέρω συσφίξεως καὶ προαγωγῆς τῶν ἀμοιβαίων δεσμῶν αὐτῶν.

Αἱ συζητήσεις διεξήχθησαν, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν δύο Προκαθημένων, μεταξὺ τῶν Προέδρων καὶ τῶν μελῶν τῶν ἑκατέρωθεν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν διορθοδόξων ζητημάτων, ἐν πνεύματι ἀλληλοκατανοήσεως. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ταύτης ἐπαφῆς ὑπῆρξεν ἀπολύτως ἰκανοποιητικόν. Ὁ δὲ Παναγιώτατος Οἰκουμ. Πατριάρχης εἰς δήλωσίν του πρὸς Ἑλληνα δημοσιογράφον ἐτόνισε, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὰ ἑξῆς:

Εἶμαι ἰδιαιτέρας εὐτυχῆς διὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἀκολουθίας.

Αἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας ἀποκατεστάθησαν πλήρως καὶ ἐνώπιόν μας ἀνοίγεται ὁδὸς ἀγάπης καὶ συνεργασίας.

Ἐπληροφορήθην μόλις πρὸ ὀλίγου ὅτι αἱ συζητήσεις κατὰ τὴν πρώτην ἐπαφὴν τῶν ἀντιπροσωπειῶν μας εὐδωδόθησαν καὶ ὅτι ἐπεκράτησε πνεῦμα συνεννοήσεως. Χαίρω ἰδιαιτέρας δι' αὐτό. Ἀποβλέπομεν με-

ἐμπιστοσύνην καὶ αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον τῆς συνεργασίας ἡμῶν μετὰ τῆς θυγατρικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπευθυνόμενος εἰς ὑμᾶς, οἱ ὅποιοι εἰσθε οἱ ἐντεταλμένοι νὰ πληροφορῆτε τὸν λαὸν ἐπὶ τῶν γεγονότων, παρακαλῶ βοηθήσατε μετ' ἀγάπην διὰ τὴν προβολὴν τῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ φροντίσατε, ὅπως ὁ λαὸς κατατοπίζεται καλῶς καὶ ἀληθῶς ἐπὶ τῶν θεμάτων, ἅτινα ἀφοροῦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν θρησκείαν του.

Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν ὁ ἐν Κων/πόλει Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Περ. Τσαμούλης ἐδεξιώθη εἰς τὸ Προξενεῖον τὸν Μακαριώτατον καὶ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ. Παρέστησαν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, Ἱεράρχαι, κληρικοὶ καὶ ὀφφικῖαλοι τοῦ Θρόνου, καθὼς καὶ τὰ μέλη τοῦ Προξενείου.

Ι) Εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χαλκῆς

Ἡ Τρίτη, 19ῃ Μαρτίου, ἀφιερώθη ὅλη εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱεράς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ ἐπικρατήσασα κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐξαιρετικὴ αἰθρία, προσέδωσεν ἕνα ἰδιαιτέρας εὐχάριστον τόνον εἰς τὸ ταξίδιον ἀπὸ Κων/πόλεως πρὸς Χαλκηδόνα, μέσῳ τῆς νέας κρεμαστῆς γεφύρας τοῦ Βοσπόρου, καὶ Χαλταλιμῆν, ἐκεῖθεν δὲ διὰ πλοίου πρὸς τὴν Πριγκιπόννησον Χάλκην. Ἡ ἐνώουσα τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν νεωστὶ κατασκευασθεῖσα ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου γέφυρα, ὄγδοη κατὰ σειρὰν μήκους εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον, εἶναι ἐν θαύμα τῆς συγχρόνου τεχνολογίας. Εἰς 90 δευτερόλεπτα διασχίζει τις δι' αὐτοκινήτου τὴν ἀπόστασιν, ἣτις χωρίζει τὰς δύο ἡπείρους. Ἀκολουθῶν δὲ τὴν πρὸς Ἀγκυραν ὁδόν, φθάνει εἰς Χαρταλιμῆν, κειμένην κατέναντι τῶν ἐπὶ τῆς Προποντιδῆς Πριγκιποννήσων. Ἐν ὠραιότατον ἡμίωρον θαλάσσιον ταξίδιον ἀπ' ἐκεῖ μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ζεῖδωρον αὔραν τοῦ πελάγους καὶ ταῦτοχρόνως νὰ στοχασθῶμεν. Ἐμπροσθέν μας προβάλλουν ὄλονεν καὶ εὐκρινέστεραι αἱ νῆσοι τοῦ συμπλέγματος τῶν Πριγκιποννήσων. Πρώτη ἡ φερώνυμος Πρίγκιπος, ἔπειτα ἡ γείτων Χάλκη, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἀντιγόνη καὶ ἡ Πρώτη. Τὸ πλοῖον σταθεμεῖ πρῶτον εἰς τὴν Πρίγκιπον. Ἐδῶ εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Πριγκιποννήσων. Εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἡ νῆσος Χάλκη. Καθὼς πλησιάζομεν διακρίνομεν καλύτερα τὸν μικρόν της λιμένα, τὸ κτιριακὸν συγκρότημα τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων καὶ τὴν πόλιν. Ἄλλ' ἐκεῖνο ποῦ προσελκύει τὸ ἐνδιαφέρον μας εἶναι ἡ περιώνυμος Σχολή, καθὼς προβάλλει μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβλητικὴ εἰς ὄγκον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς καταφύτου λόφου. Μᾶς δίδει τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς ἀνακτόρου, καθὼς εἶναι κτισμένη εἰς θέσιν περιόπιστον, εἰς τὸ μέσον ὠραιότατου δάσους. Ὁμοιάζει

με στέμμα πολυτελές, τὸ ὁποῖον καλύπτει τὴν κεφαλὴν μονάρχου.

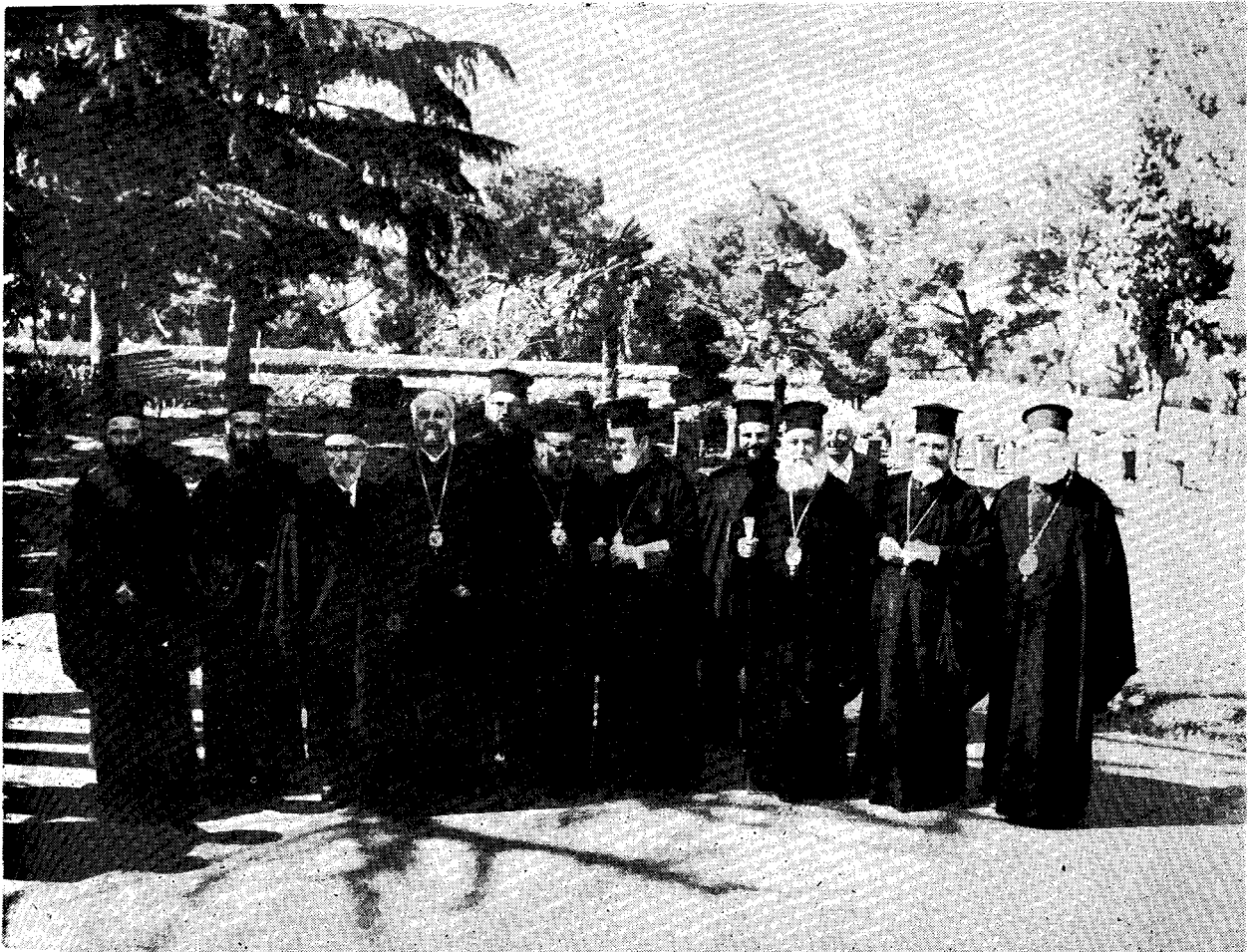
Ἀποβιβαζόμεθα εἰς τὴν προκουμαίαν καὶ κατευθυνόμεθα εἰς τὸν ἐνοριακὸν Ναὸν τῆς πόλεως. Εὐρύχωρος καὶ μεγαλοπρεπῆς με ὠραιότατην ἐσωτερικὴν διακόσμησιν, με αὐλόγυρον καὶ προσκτίσματα διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῆς Κοινότητος. Βλέποντες ὅλο αὐτὸ τὸ μεγαλεῖον, λησμονούμεθα καὶ ἔχομεν τὴν αἴσθησιν ὅτι εἴμεθα κάππου ἄλλου. Μερικοὶ Ἕλληνες πού ἔμαθαν τὴν ἀφιξίν μας ἔρχονται με χαρὰν νὰ μᾶς χαιρετίσουν, νὰ φιλήσουν τὰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τῶν Ἀρχιερέων, ὅλων μας. Εἰς τὰ βλέμματά των εἶναι ἀποτυπωμένον τὸ φῶς τοῦ δυναμισμοῦ καὶ τῆς δημιουργίας. Μᾶς προπέμπουν με συγκίνησιν, καθὼς κατευθυνόμεθα τώρα πρὸς τὰ γραφικὰ ἀμαξάκια, με τὰ ὁποῖα θὰ ἀνέλθωμεν εἰς τὸν λόφον τῆς Σχολῆς.

Μετὰ τὰ τελευταῖα σίπια, ἀρχίζει ὁ κατάφυτος λόφος. Ἡ διαδρομὴ εἶναι τόσο εὐχάριστος καὶ ἀπολαυστική, ὥστε καθὼς ἀνερχόμεθα τὸν ἐλικοειδῆ ἀσφαλτοστρωμένον δρόμον, κυριεύομεθα

ἀπὸ τὴν μαγεῖαν τῆς φύσεως καὶ τὴν ἡρεμίαν τοῦ τοπεῖου. Τὰ ὠραῖα πεῦκα τοῦ λόφου, ἄλλα μικρότερα καὶ ἄλλα μεγάλα καλύπτουν ἐπ' ὀλίγον τὸ εὐρὺ ὀπτικὸν μας πεδῖον, ἐπιφυλάσσοντα ὅμως μίαν σπανίαν ἐκπληξίν. Καθὼς φθάνομεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς Σχολῆς, πού ταυτοχρόνως εἶναι καὶ Σταυροπηγιακὴ Πατριαρχικὴ Μονή, μᾶς ὑποδέχονται ὁ Σεβ. Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος, Σχολάρχης καὶ οἱ καθηγηταί, ἐνῶ μᾶς αἰχμαλωτίζει ἀμέσως τόσοσιν ἡ γοητεία τῆς φύσεως, ὅσον καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ κτιρίου.

Ἀπ' ἐδῶ ἡ θέα εἶναι ἐξαιρετική. Μία ἐκπαγλος ὠραιότης ἀπλώνεται ἐνώπιόν μας, καθὼς περιφέρομεν κυκλοτερῶς τὸ βλέμμα. Ἡ πυκνὴ βλάστησις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ περιβάλλου, ἡ βαθυκύανος θάλασσα καὶ εἰς τὸ βάθος αἱ ἰσλαμικαὶ ἀκταί, καὶ ἡ Χαλκηδὼν καὶ ἡ Κων/πολις κυριολεκτικῶς μᾶς συναρπάζουν. Ἐνθυμούμεθα ὅτι ἔγραψεν ἐν ἔτει 1944, ὁ τότε Σχολάρχης Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Αἰμιλιανός, εἰς ἀψογον ἑλληνικὴν γλῶσσαν:

Ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν ἐξωστῶν τῆς Μονῆς, μετα-

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχ/πος κ. Σεραφεῖμ, μέλη τῆς Ἀκολουθίας αὐτοῦ, ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης Σεβ. Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος μετὰ Καθηγητῶν αὐτῆς εἰς μίαν ἀναμνηστικὴν φωτογραφίαν εἰς τὸ προαύλιον τῆς Σχολῆς.

τροπείσης ἤδη εἰς μεγάλην τῆς Θεολογίας Σχολὴν τοῦ ὀρθοδόξου ἀνὰ τὴν Αὐτοκρατορίαν κλήρον, ἀπὸ τῶν σεμνῶν ἐδράνων τῶν τοποθετημένων ὑπὸ τὰς συστάδας τῶν πεύκων, τὸ θέαμα εἶναι πανοραμιακόν. Ἐκθαμβος ὁ ὀφθαλμὸς ἀπορεῖ ποῦ νὰ ἀναπανθῆ, πλανώμενος ἀπὸ θαυμαστοῦ εἰς θαυμάσιον, ἀπὸ τοῦ κνανοῦ κύματος εἰς τὰς νεφελοσκεπεῖς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου, ἀπὸ τῶν ἀναριθμητῶν μιναρέδων τῆς Σταμπούλ εἰς τὰ πολυάριθμα προάστεια, τῶν ὁποίων οἱ λευκάζοντες σννοικισμοὶ διαποικίλλουσι τῆδε κάκεισε τὴν χλοερὰν καὶ κάπως μονότονον ἀκτὴν τοῦ κόλπου τῆς Νικομηδείας. Εἶναι ὅ,τι ἐξαισιον νὰ κάθηται τις εἰς τὸν μέγαν ἐξώστην τῆς Μονῆς, ὑπὸ τὰ αἰωνόβια δένδρα, κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ὀλόκληρος ἡ Ἀσιατικὴ παραλία, αἱ ἀκταὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἰσμίτ, αἱ κλιτύες τῶν ὑψηλῶν βουνῶν τῆς Βιθυνίας, φωταγωγοῦνται μὲ τοιοῦτους χρωματισμούς, ὥστε οὐδεὶς χρωστήρ θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ παραστήσῃ ἐπακριβῶς τὰς σκιερὰς ἀποχρώσεις καὶ τὰς ἐξαστραπτούσας ἀγλαίας...

(«Ὀρθοδοξία» 1944, σ. 357).

Τὸ κτίριον τῆς Σχολῆς εἶναι ἐπιβλητικὸν καὶ σεβάσιμον, εἰς σχῆμα τεραστίου Π. Διὰ μεγαλοπρεποῦς μαρμαρίνου κλιμακοστασίου εἰσερχόμεθα ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς τῆς κεφαλῆς τοῦ Π εἰς τὸν ἰσόγειον κῶρον, ἐνῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διανοίγονται εὐρύτατοι διάδρομοι καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῶν αἱ αἴθουσαι διδασκαλίας, αἵτινες συνεχίζονται μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῶν δύο ποδῶν αὐτοῦ τοῦ μεγαλειώδους Π. Ἀκριβῶς ἔναντι τῆς εἰσόδου, μικρὰ τις θύρα ὁδηγεῖ εἰς τὸν ἐντὸς τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ κτίσματος περικλειόμενον αὐλόγυρον, εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτισμένος ὁ κοιμώτατος ναὸς τῆς Ἀγ. Τριάδος. Εἰσερχόμεθα πρῶτον εἰς αὐτὸν μὲ δέος καὶ κατάνυξιν. Τὸ ὠραῖον ξυλόγλυπτον τέμπλον του, εἰς ἀρμονίαν χρωμάτων καὶ τέχνης εὐρισκόμενον πρὸς τὸν ἀριερατικὸν θρόνον καὶ τὸν ἄμβωνα, προσελκύουν εὐθὺς τὸ ἐνδιαφέρον μας. Αἱ ὠραιόταται βυζαντινὰ εἰκόνες ἔπειτα τοῦ τέμπλου καὶ τῶν προσκυνηταρίων, μᾶς ἀφήνουν ἐκοτατικούς. Μία λεπτὴ εὐωδία θυμιάματος, ποῦ διαχέεται εἰς ὅλον τὸν κῶρον τοῦ ναοῦ, μᾶς παρῶθει εἰς σιγηλὸν διάλογον πρὸς τὴν τρισήλιον θεότητα. Καὶ ἔπειτα, καθὼς ἔχομεν τοὺς ὀφθαλμούς μας κλειστούς, ἡ φαντασία μας ἀνασύρει ἀπὸ τὸ ἐγγὺς παρελθὸν εἰκόνας βυζαντινοῦ μεγαλείου καὶ τὰς ζωογονεῖ ἐνώπιόν μας. Βλέπομεν τὴν χορείαν τῶν ρασοφορούντων μαθητῶν τῆς Σχολῆς νὰ μετέχη εἰς τὴν Θείαν Λατρείαν. Ἄλλοι εἰς τὸ Ἀναλόγιον, συγκροτοῦντες τοὺς δύο χορούς, καὶ ἄλλοι εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα μὲ τὰ πολυποικίλα διακονήματα, πιστοὶ τηρηταὶ τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως καὶ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, συμβάλλουν ἕκαστος εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ τῆς Λατρείας διεξαγωγὴν. Ἡ λειτουργικὴ τάξις καὶ εὐπρέπεια εἰς τὸ Πατριαρχικὸν κλίμα προσλαμβάνει, θὰ ἔλεγέ τις, βαρῦτητα δόγματος. Καὶ ὀρθῶς. Δὲν εἶναι ἕνας ξηρὸς

τύπος, ἀλλ' οὐσιαστικὴ προϋπόθεσις τῆς ἐν πνεύματι λατρείας τοῦ Θεοῦ.

Ἄλλ' ἀλλοίμονον! Τὰ ὄνειρα δὲν εἶναι τωρινὴ πραγματικότης. Σήμερον ἡ Σχολὴ δὲν λειτουργεῖ. Οἱ σεμνοὶ μαθηταὶ τῆς δὲν χρωματίζουσι μὲ τὴν παρουσίαν των τὴν ζωὴν τῆς. Παραμένουν τὰ κτίρια, ἄριστα συντηρούμενα, ὡς μάρτυρες αὐτοῦ τοῦ μεγαλείου, ποῦ ἴσως νὰ μὴ εἶναι ἀνεπιστρεπτὴ παρωχημένον. Λέγουσι ὅτι αἱ ἐλπίδες εἶναι τὸ ὄνειρο τῶν ξυπνητῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐλπίζομεν, ποῦ ἄλλοῦ; Εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν δυναμισμόν τῆς φυλῆς μας καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν τοῦ αἰῶνος μας ποῦ δὲν εὐνοεῖ μισαλλόδοξα κηρύγματα. Νὰ εἶναι ἄρα γε χωρὶς σημασίαν τὸ γεγονός ὅτι ὁ λόφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴσταται ἡ Σχολή, ὀνομάζεται «Λόφος τῶν ἐλπίδων»;

Ἐκ τοῦ ναοῦ εἰσερχόμεθα καὶ πάλιν εἰς τὴν εὐρύχωρον αἴθουσαν τῆς κεντρικῆς εἰσόδου καὶ ἀνερχόμεθα εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον. Ἀπέναντί μας ἡ τεραστία αἴθουσα τῶν ἐπισήμων. Εἰς τοὺς τοίχους τῆς αἰ φωτογραφίαι τῶν κεκοιμημένων καθηγητῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ὅλοι των ὑπῆρξαν πιστοὶ εἰς τὸ καθῆκον, διάκονοι ἐνὸς υπέρχου ἰδεώδους καὶ μάρτυρες μιᾶς παραδόσεως. Τὸ ἔργον των δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσῃ. Καὶ σήμερον συνεχίζεται κατ' ἄλλον τρόπον. Τῆς Ὀρθοδοξίας μοῖρα εἶναι νὰ πολεμηθῇ καὶ νὰ νικᾷ, νὰ ταλαιπωρηθῇ καὶ νὰ μὴ ἀποκάμνη, νὰ βυθίζεται καὶ νὰ μὴ ναυαγῇ. Διότι αὕτη εἶναι καὶ ἡ μοῖρα τῆς γνησίας Ἐκκλησίας.

Μᾶς ξεναγοῦν εἰς τοὺς ἄλλους κῶρους τοῦ κτιρίου. Ἐδῶ τὰ δωμάτια τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν Συνοδικῶν ἀρχιερέων. Εἰς τὸ βάθος τὸ Πατριαρχικὸν διαμέρισμα. Τὸ ἐπισκεπτόμεθα μὲ συγκίνησιν. Εἶναι ὁ κῶρος, ὅπου ὠλόισθη ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας. Τὸ κτύπημά του ἐκεῖνο ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους Του. Ὁ Σεβ. Σχολάρχης, ἄνθρωπος σπανίας μορφώσεως καὶ κριτικοῦ πνεύματος, μᾶς φιλοξενεῖ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ ἀτομικὸν του Γραφεῖον. Ἐκεῖ συζητεῖ μαζί του ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς. Δὲν εἶναι μόνον τὰ προβλήματα τῆς ἐπιβιώσεως. Εἶναι καὶ τὰ προβλήματα τῆς Θεολογίας, ποῦ εἶναι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ γραφεῖα αὐτὰ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Πόλης εἶναι ἐργαστήρια τῆς ἐπιστήμης, τόποι περισυλλογῆς καὶ μελέτης. Αἱ Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαὶ τοῦ Φαναρίου ἀπ' ἐδῶ τροφοδοτοῦνται καὶ ἐντεῦθεν ζωογονοῦνται. Εἰς τὸν ἰσόγειον κῶρον εἶναι ἡ περίφημος Βιβλιοθήκη τῆς Σχολῆς, καὶ παραπλεύρως τὸ Ἀναγωστήριον διὰ καθηγητὰς καὶ σπουδαστὰς. Τόμοι βιβλίων κατὰ χιλιάδας ἐπιμελῶς ταξινομημένοι ἀποτελοῦν τὴν ἔκφρασιν τῆς δημιουργίας τοῦ πνεύματος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἐπιστητοῦ. Καὶ ὁ εἰδικὸς κῶρος μὲ τὰ σύγχρονα περιοδικά, δίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἐδῶ συνεχίζεται ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς, ὅπως καὶ ἄλλοτε. Αἱ δυσάρεστοι παρενθέσεις δὲν θίγουν, ὅπως φαίνε-

ται, τὴν ὀργανικὴν ἐνότητα τοῦ παρελθόντος μετὰ τὸ παρόν, τοῦ χθὲς μετὰ τὸ σήμερον. Ἡ ζωὴ συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχίζεται, ὅσον θὰ ὑπάρχη ἔστω καὶ ἕνας ποῦ θὰ φέρῃ ἐντὸς τοῦ τὴν πνοὴν αὐτοῦ τοῦ «δαμονίου» τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς ψυχῆς, τῆς ἀκαταβλήτου καὶ θεοπεσίας.

Περιδιαβάζομεν τώρα εἰς τοὺς κήπους. Ὅπισθεν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος ἀναπαύονται μερικοὶ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς: Φιλόθεος Βρυέννιος, Ἡλίας Τανταλίδης, Πατριάρχης Κων/νος ὁ Ε΄ κ.ἄ. Τὰ ἐπιτύμβια ἐπιγράμματα, εἰς ὀμηρικὴν γλῶσσαν, μᾶς μεταφέρουν ὀπίσω εἰς τὸ παρελθόν. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἕνας τρόπος διὰ νὰ κινηθοῦν καὶ πάλιν αἱ συναισθηματικαὶ μας χορδαί, ποῦ ἄλλωστε εὐρίσκονται εἰς διαρκῆ κίνησιν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἴμεθα ἐδῶ.

Ἡ μία πτέρυξ τοῦ κτιρίου κατέχεται σήμερον ἀπὸ τὸ Γυμνασιακὸν τμήμα τῆς Σχολῆς. Εἰς αὐτὸ φοιτοῦν Ἕλληνες μαθηταί, ποῦ ἐθίζονται εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν. Τοὺς συνητήσαμεν καὶ ὠμιλήσαμεν μαζί των. Τοὺς εἶδομεν καὶ εἰς τὸν ναόν, νὰ ψάλλουν τὸ Ἀπόδειπνον, νὰ προσεύχωνται. Ἡ προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ Γένος καὶ αὐτὴ συνεχίζεται.

Καθὼς κατηφορίζομεν πρὸς τὴν παραλίαν, ὁ λογισμός μας πετᾷ. Πτερυγίζει πρὸς τὸ Βυζάντιον, τὸν Αὐτοκράτορα, τὸν Πατριάρχην... Ὡ! ἀξέχαστοι χρόνοι, νοσταλγικοὶ διὰ κάθε Ἕλληνα. Ἐνα δάκρυ ἔρχεται εἰς τὰ μάτια μας. Καρδιά καὶ νοῦς εἰς τέλειον συντονισμόν, μᾶς ἀνοίγουν ὀρίζοντας καὶ μᾶς δίδουν τὴν γεῦσιν τῆς πνευματικῆς ἱκανοποιήσεως. Ναί! Εἶναι ἄληθές ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγράφη δι' εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ρωμοῦ τῆς Πόλης «ὑπάρχει ἐν συνεχιζόμενον δρᾶμα, ἀλλὰ καὶ ἐν συνεχιζόμενον θαῦμα».

Ἡ ἐπιστροφή μας γίνεται διὰ τῆς ἰδίας ὁδοῦ. Εἰς τὴν Χαλκηδόνα μᾶς ὑποδέχεται μετὰ ἐγκαρδιότητα ὁ Γέρον Μητροπολίτης τῆς κ. Μελίτων καὶ μᾶς δεξιούται εἰς τὸν οἶκόν του. Θερμὴ ἀμφοφάιρα ἐπικρατεῖ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεως. Μία ἀκόμη εὐκαιρία στενοτέρας ἐπαφῆς μας μετὰ τοὺς κληρικοὺς τοῦ Πατριαρχείου μας. Συζητοῦμεν μαζί των καὶ ἀνταλλάσσομεν γνώμας. Εἶναι ἀπλοῖ εἰς τοὺς τρόπους καὶ καταδεκτικοί. Ζοῦν οἱ περισσότεροι μέσα εἰς τὸ ἱερὸν κοινόβιον τῶν Πατριαρχείων. Κλείνουν μέσα των στεναγμοὺς ἀλαλήτους.

ΙΑ) ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

Ἡ Τετάρτη, 20ῆ Μαρτίου, εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς παραμονῆς μας εἰς Κων/πολιν. Ἐπισκεπόμεθα τὰ βυζαντινὰ μνημεῖα. Καὶ ἀρχίζομεν ἀπ' τὴν Ἀγία-Σοφία. Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ περιγράψῃ τὸ μεγαλεῖόν της. Ἡ μοναδικὴ πλαστικότης τοῦ σχεδίου της καὶ ἡ λεπτότης τῶν γραμμῶν ἀφήνουν ἔκθαμβον τὸν προσκυνητὴν. Περιεργαζόμεθα τὰ πάντα. Τὰς πύλας, τὴν ὀρθο-

μαρμάρωσιν, τὰ ψηφιδωτά, τὸν γυναικωνίτην. Μία ἀνέσπερος πνευματικὴ φωτοχουσία λαμπρύνει κάθε γωνίαν της καὶ ζωντανεύει εἰς τὴν φαντασίαν μας τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς βυζαντινῆς τελετουργίας μετὰ τὸν Πατριάρχην καὶ τὸν Αὐτοκράτορα, μετὰ τὸ σύνθρονον καὶ τὸ παραθρόνον, μετὰ τὰς δεκάδας τῶν Ψαλτῶν καὶ Δομεστίχων, μετὰ τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν πιστῶν. Ζωντανεύουν εἰς τὸν νοῦν μας αἱ περιγραφαὶ τῶν χρονογράφων τῆς ἐποχῆς, καὶ ὡς εἰς μυστικὴν λιτανεῖαν περνοῦν ἐνώπιόν μας αἱ μορφαὶ τῶν ἀοιδίμων ἐκείνων βασιλέων καὶ τῶν Πατριαρχῶν, καθὼς ὁ στοχασμός μας πλανᾶται εἰς τὰ καθηγιασμένα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ὅλοι μας εἴμεθα συγκεκριημένοι. Καὶ καθὼς ἡ λυρική μας διάθεσις αἰχμαλωτίζει τὴν ὑπαρξίν μας, ψάλλομεν χαμηλόφωνον ὠδὴν. «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου...». Καὶ μία ἀγαλλίασις μᾶς κυριεύει. Ὁ Μακαριώτατος μᾶς κυττάζει ἐπανειλημμένως μετὰ ἐν βλέμμα σιωπηλὸν καὶ στοχαστικόν. Εἶναι ὡς ἐὰν θέλῃ νὰ μᾶς διδάξῃ νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν τὰ ἀόρατα... «Τίς μοι δώσει ὕδωρ καὶ δακρύων πηγὰς...».

Ὁ ἐπόμενος σταθμός μας εἶναι ἡ μονὴ τῆς Χώρας, τὸ Κακρυιὲ Τζαμί. Εἰς τὸν νάρθηκα τὸ ὠραῖον ψηφιδωτὸν τοῦ Κυρίου ποῦ εἶναι «ἡ χώρα τῶν ζώντων» μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ νόημα τῆς ὀνομασίας τῆς Μονῆς. Θαυμάζομεν τὰ σωζόμενα ψηφιδωτά, τὴν χάριν τῆς ναοδομίας. Τίποτε ἄλλο, ἐκτὸς τοῦ ναοῦ δὲν σώζεται ἀπὸ τὴν μονήν. Ἄλλ' εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν μεγαλοπρέπειάν της. Πολλάκις τὰ ἐναπομένοντα λείψανα εἶναι εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν τὴν ἔκτασιν τοῦ ὅλου. Πολὺ κοντὰ ἐκεῖ εἶναι τὰ ἐρεῖπια μᾶς πλευρᾶς τῶν βυζαντινῶν τειχῶν. Καὶ ὀλίγον μακρὰν ἢ Κερκόπορτα, καὶ ἡ Πύλη τοῦ Ρωμανοῦ. Σώζεται καὶ ἐν τμήμα τοῦ παλατίου τοῦ Παλαιολόγου. Ἀπὸ ἐδῶ ἐξεκίνησε τὴν τελευταίαν ἡμέραν...

Κατευθυνόμεθα τώρα πρὸς τὴν Μονὴν τῶν Βλαχερνῶν. Εἶναι ὁ κῶρος ὅπου ἐψάλη τὸ πρῶτον ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος. Βέβαια, τίποτε δὲν σώζεται ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Μόνον τὸ ἀγίασμα, ποῦ σήμερον εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Πίνομεν καὶ εὐφραίνόμεθα. Ψάλλομεν «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια...». Τὸ πνευματικὸν ἄρωμα τῆς Ὀρθοδοξίας μᾶς μεθᾷ. Μᾶς συναρπάζει ἡ νοσταλγία. Μία πνοὴ εὐτυχίας μᾶς ἐγγίζει. Τὰ αἰῶνια μετὰ μίαν αἴσθησιν τοῦ σήμερον. Σκιρτήματα διαλογισμοῦ διηνησιμένα μετὰ ἐνόρασιν καὶ μυστικολάθειαν.

ΙΒ) Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Καταλήγομεν εἰς τὸ Φανάριον. Σήμερον τὸ βλέπομεν περισσότερον ἰδικόν μας. Εἶναι ἡ γεῦσις τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Γευματίζομεν μετὰ τὴν Α.Θ.Π. Εἶναι Τετάρτη καὶ τὸ γεῦμα προσφέρεται «ἀνευ ἐλαίου καὶ οἴνου». Ὁ Πατριάρχης μᾶς ἔχει σαγη-

νεύσει με την ἀπλότητα και μειλιχιοτήτά του. Είναι ὄλος φῶς, καθώς ἡ γλυκύτης τῆς μορφῆς του μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ βάθος τῆς παρατηρήσεως και τὸ πλάτος τοῦ στοχασμοῦ του. Ἡ τελευταία μας συνάντησις γίνεται εἰς τὸ Γραφεῖόν του. Μᾶς ἀγκαλιάζει με τὸ βλέμμα του και μᾶς λέγει, μᾶς λέγει, μᾶς λέγει. "ὦ! πόσον ὁμορφοὶ εἶναι οἱ λόγοι του.

Αἰσθανόμεθα πολλὴν λύπην, διότι φεύγετε. Καὶ εἶναι φυσικόν. Διότι εἴθε ἓνα με ἡμᾶς και εἴμεθα ἓνα με σᾶς. Τὸ ταξιδιόν σας μᾶς ἄφησε πολυτίμους ἐμπειρίας, τὰς ὁποίας ἡμεῖς περισσότερον ἀπὸ σᾶς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀξιολογήσωμεν. Εἴμεθα ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ και ἔχομεν τὴν ἀνάγκην ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου. Μᾶς ἐνισχύσατε πολὺ με τὴν παρουσίαν σας. Νὰ ἐγνωρίζατε πόσον καλὸ μοῦ ἐκάμετε! Προσεύχθε δι' ὄλους μας. Ἡ προσευχὴ εἶναι ἀνάγκη τῆς ψυχῆς. Χωρὶς τὴν δύναμιν Ἐκείνου δὲν δυνάμεθα νὰ πορευθῶμεν. Μᾶς ἐπισκέπτονται συγγὰ Ἕλληνας ἐξ Ἑλλάδος. Διακρίνομεν τὴν πνευματικὴν των καλλιέργειαν και μακαρίζομεν τοὺς ποιμένας των. Παρακαλῶ νὰ διαβιβάσετε εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀκραν μου εὐαρέσκειαν διὰ τὴν πνευματικὴν του ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ ποιμνίου.

Αὐτὰ και ἄλλα πολλὰ μᾶς εἶπεν ὁ Παναγιώτατος. Καὶ ὁ Μακαριώτατος τὸν εὐχαρίστησε καὶ τὸν διαβεβαίωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ εὐρίσκειται πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Μητρὸς Τῆς και ἡνωμένα ἐν ἀγάπῃ θὰ βαδίσουν τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς των.

Ὁ Πατριάρχης ἀσπάζεται ἓνα πρὸς ἓνα τοὺς Ἀρχιερεῖς. Τοῦ φιλοῦμε τὸ χέρι. Καὶ φεύγομεν «ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν αἰώνων χώρου και τῆς ὑπὸ τῆς Ἱστορίας καθηγιασμένης Αὐλῆς». Ἐγκαταλείπομεν τὸ Φανάριον, τὸ ἱερὸν κοινόβιον τῶν Πατριαρχείων, πού συγκεντρώνει σκέψεις, ὁράματα, στοχασμούς, τὴν παράδοσιν, νοσταλγίας, ἐλπίδας. Καὶ καθώς ἀπομακρυνόμεθα σιωπηλοὶ, αἰσθανόμεθα τὸ φῶς, πού ἐκπέμπεται ἀπὸ τὴν γωνίαν αὐτὴν τῆς Πόλεως, νὰ μᾶς συνοδεύῃ και νὰ μᾶς θερμαίνῃ.

ΙΓ) ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας συνεχίζεται, εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων Σχέσεων, ἡ προχθεσινὴ συνεδρία, με τὴν μελέτην θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπαχολοῦν σήμερον τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ὁ ἀμητὸς εἶναι πλούσιος, διότι ὁ διάλογος εἶναι πάντοτε ἐποικοδομητικός. Εἰς τὸ τέλος ἐκδίδεται τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐπισκέψεως, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισήμου ταύτης ἐπισκέψεως μετὰ τὴν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐννεορογίαν ἐν τῇ Θεῖᾳ Λειτουργίᾳ και τὰς ἄλλας πνευματικὰς ἐκδηλώσεις, ἀφ' ἑνὸς ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης

και ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ἔσχον κατ' ἐπανάληψιν ἀνταλλαγὰς ἀπόψεων ἐπὶ γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρουσία τῇ Α. Μακαριότητος, ἐν κοινῇ συνεδρία δις συνηγντήθησαν και συνηργάσθησαν ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κανονικῆς και τῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων Ζητημάτων.

Κατὰ τὰς συνεδρίας ταύτας ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, διεπιστάθη πλήρης ταυτότης ἀπόψεων.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν θεώρησιν τῶν διορθοδόξων ζητημάτων και τοῦ θέματος τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ λοιποῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἐκατέρωθεν διετυπώθη ἡ αὐτὴ γνώμη, ὅπως ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ὑπάρχει πάντοτε Πανορθόδοξος συνεννόησις και συνεργασία.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἅπαξ ἔτι ἐξήρθη τὸ πνεῦμα τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἀδελφικῆς συνεργασίας, ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ και τιμῇ, και ἐπεβεβαιώθη ἡ ἀνάγκη τῆς περαιτέρω ἐκκλησιαστικῆς συμπράξεως ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας και τῆς ἀνταποκρίσεως εἰς τὰ ἀγωνιώδη αἰτήματα τοῦ Χριστιανικοῦ πληρώματος.

Εἶναι χαρακτηριστικαὶ αἱ γραμμαὶ τοῦ ἀνακοινωθέντος, διότι τονίζουν βασικὰς ἀληθείας και διατρανώνουν πολυτίμους ἀρχάς.

Εἰς ἐπὶ μέρους ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐπισκέψεως, προῆλθον ὁ Παναγιώτατος Οἰκ. Πατριάρχης, ὁ Μακαριώτατος, ὁ Σεβ. Χαλκηδόνης, Πρόεδρος τῆς Συν. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων Ζητημάτων και ὁ Σεβ. Κίτρους, Πρόεδρος τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων ἑξωτερικοῦ. Παραθέτομεν κατωτέρω τὰ κείμενα τῶν δηλώσεων τούτων.

α) Τῆς Α.Θ. Παναγιότητος:

"Ἄν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, τοῦ λίαν ἡμῖν ἀγαπητοῦ περισπουδάστου ἀδελφοῦ, εἴχομεν χαρὰν, σήμερον ἐπὶ τῷ τερατισμῷ αὐτῆς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὡς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον και ἡμεῖς προσωπικῶς ἔχομεν τὴν χαρὰν ταύτην πεπληρωμένην. Οἱ δὲ λόγοι εἶναι οἱ ἑξῆς.

Πρῶτον. Ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. "Ὅντως χριστιανική. "Ὅντως ὀρθόδοξος. Ἀμπουσα, εὐθεῖα και ἐντιμος. Ἐπὶ τούτῳ συγχαίρομεν τῇ Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὅτι τοιοῦτον ἔχει Ἀρχιερέα.

Δεύτερον. Οἱ συνοδεύοντες Αὐτὸν Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἅπαντες βαθεὸς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος και φορεῖς ἐκκλησιαστικῆς εὐθύνης.

Τρίτον. Τὸ σπουδαῖον γεγονός, ὅτι τὸ τόσον ἐν τῇ Θεῖᾳ Λειτουργίᾳ και ἐν ταῖς ἄλλαις πνευματικαῖς

ἐπικοινωνίας ἡμῶν, ὅσον καὶ ἐν ταῖς συνομιλίαις ἐπι-
κρατήσαν πνεῦμα ἦτο πνεῦμα Θεοῦ καὶ ἀδελφότητος,
πνεῦμα πλήρους κοινωνίας ἐν πᾶσι. Τέταρτον. Ἡ εὐ-
λογημένη καὶ εὐτυχὴς κατάληξις τῆς ὅλης ἐπισκέψεως
ταύτης, ἡ ὁποία συνοψίζεται εἰς πλήρη ταυτότητα ἀπό-
ψεων καὶ ἀντιλήψεων ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν σχέσεων
τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπὶ τοῦ γενικότερου θέματος
τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Ὑποθέσεων.

Δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τοὺς πάντας, ὅτι
κατόπιν τῆς συναντήσεως ἡμῶν μετὰ τοῦ Μακαριω-
τάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν εἰς τὴν ἔδραν ταύ-
την τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἰσερχόμεθα εἰς
μὴν νέαν περίοδον ἀδελφικῶν σχέσεων καὶ συνεργα-
σίας μεταξὺ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ Ἐκκλησίας
Ἑλλάδος, ἡ ὁποία θὰ ἀπηρετήσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν ὅλην,
τὸν Χριστιανισμὸν γενικώτερον καὶ ἔτι περαιτέρω τὰ
ὕψηλότερα αἰτήματα τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητος.

6) Τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου :

Μαζὶ μὲ τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τε τὸ Οἰκου-
μενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν
διὰ τὴν ἐγκαρδιότητα, μετὰ τῆς ὁποίας ὑπεδέχθησαν
ἡμᾶς ἀφιχθέντας ἐνταῦθα εἰς ἐκπλήρωσιν χρέους, ἐπι-
θυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν βαθεῖάν μου ἱκανοποίησιν, διότι
ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου τούτου ἐκπληροῦται κατὰ κε-
ραίαν. Ἡ ἐπαφὴ μας μὲ τὸ σεπτὸν Κέντρον τῆς Ὁρ-
θοδοξίας ὑπῆρξε γόνιμος πηγὴ ἀμοιβαίας ψυχικῆς
ἐπισχύσεως καὶ ἀφετηρία μίᾳ περιόδου ἀγαστῆς συν-
εργασίας πρὸς προαγωγὴν τῶν πνευματικῶν συμφε-
ρόντων ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ περαιτέρω ἀξιοποίησις
τῶν σημερινῶν δεδομένων καὶ ἡ ἐν πνεύματι ἀμοιβαίον
σεβασμῶν καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης συνεργασία τῶν δύο
Ἐκκλησιῶν θὰ ἀποβῇ ἰσχυρὸς πόλος, πέραν τοῦ ὁποίου
δύναται νὰ ἀνεέλθῃται ἡ πρόοδος αὐτῶν.

Ἐπιθυμῶ νὰ διακηρῶξω ἅπαξ ἔτι ὅτι ἡ Ἐκκλησία
τῆς Ἑλλάδος περιβάλλει μὲ ἀγάπην καὶ στοργὴν τὴν
Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ ἐπιθυμεῖ, ὅπως,
ὑπὸ τὴν αἰγίδα Αὐτῆς, σύμπας ὁ διορθόδοξος κόσμος
προχωρήσῃ εἰς ἀποφασιστικὰ βήματα μαρτυρίας
εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ
τῆς προβολῆς πανταχοῦ τοῦ γνησίου πνεύματος τῆς
Ὁρθοδοξίας δύναται ὁ κόσμος νὰ ὀδηγηθῇ ἐν ἀγάπῃ
καὶ εἰρήνῃ πρὸς ἓν καλύτερον μέλλον.

γ) Τοῦ Σεβ. Χαλκηδόνης :

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκό-
που Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ πρὸς τὸ
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, μετὰ τῶν σεβασμῶν
περὶ αὐτὸν Ἱεραρχῶν καὶ τῆς ἀκολουθίας του, καίτοι
κατ' ἀρχὴν θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία ἐπί-
σκεψις ἐκκλησιαστικῆς ἐθιμοτυπίας καὶ ἔτι περαιτέρω
ὡς μία ἐπίσκεψις πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν προσ-
κνηματικῆς τῆς θνηταρῶς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
ἐν τῇ ἐξελίξει ἡ ἐπίσκεψις αὕτη προσέλαβεν ἰδιάζοντα
χαρακτῆρα, ἦτοι τὸν χαρακτῆρα τῆς πλήρους ἀδελφό-

τητος καὶ τῆς πλήρους συμπτώσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἀπα-
σχολούντων τὰς δύο Ἐκκλησίας ζητημάτων καὶ γενι-
κώτερον τὴν Ὁρθοδοξίαν. Ἐτι δὲ γενικώτερον τὸν
Χριστιανισμὸν, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὅλης ἀνθρωπό-
τητος. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μα-
καριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ
πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δύναται νὰ χα-
ρακτηρισθῇ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, ὡς ἱστορικὴ πρῶ-
τον, καὶ δεύτερον ὑποδειγματικὴ ἀνταλλαγῶν ἐκκλη-
σιαστικῶν ἐπισκέψεων μεταξὺ Προκαθημένων Ὁρθο-
δόξων καὶ μὴ Ἐκκλησιῶν.

Ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ.
Σεραφεῖμ εἰς τὸ Φανάριον ἐρχεται ἐν παγκόσμιον
χριστιανικὸν μήνυμα: Ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βαρύνει
καὶ μᾶς κρίνει, εἶναι ἡ χριστιανικὴ εἰλικρίνεια καὶ ἐν-
τιμότης. Καὶ αὐτῆς φορεὺς ὑπῆρξεν ὁ Ἕλληρ Ἀρχιε-
πίσκοπος.

Τὸ Φανάριον, εὐαίσθητον εἰς τὸ νὰ συλλαμβάνῃ
τὰ μηνύματα τῶν προσώπων καὶ τῶν καιρῶν, συνέλα-
βεν ἀμέσως τὸ μήνυμα ποὺ ἐκόμισεν ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ
Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ. Τὸ μήνυμά του δὲν εἶναι μόνον
πρὸς τὸ Φανάριον, εἶναι μήνυμα ποὺ ἀνταποκρίνεται
πρὸς τὸ αἶτημα τῆς τελευταίας ὥρας τοῦ κόσμου μας.
Χριστιανικὴ ἀπλότης, εἰλικρίνεια καὶ ἐντιμότης.

δ) Τοῦ Σεβ. Κίτρου :

Ἡμῖν βέβαιος, ὅτι ἡ ὑπὸ τὸν Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος θὰ ἐτύγχανε τῆς ἥς ἔτυχεν ἐνταῦθα ἐγκαρδίον
ὕποδοχῆς. Τόσον ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πα-
τριαρχης, ὅσον καὶ οἱ σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι τοῦ
Θρόνου, ἐξεδήλωσαν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς διὰ
παντὸς τρόπον τὰ αἰσθήματα τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀγά-
πης τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία
καὶ αὕτη διὰ τῆς ἀντιπροσωπείας της εἶδε τὴν ἐδκα-
ριαν νὰ διατρανώσῃ τὰ αἰσθήματα τοῦ βαθυτάτου σε-
βασμοῦ, τὸν ὁποῖον αὕτη τρέφει ἔναντι τῆς Μητρὸς
Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἀσφαλῶς, λίαν ἐποικοδομητικαὶ θὰ ἀποβοῦν
καὶ αἱ ἐπὶ Κανονικῶν καὶ Διαχριστιανικῶν θεμάτων
συζητήσεις ἡμῶν ἐνταῦθα, ὥστε εἰς τὸν σύγχρονον ἀγω-
νιῶντα καὶ πολλαπλῶς προβληματιζόμενον κόσμον ἡ
παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας ὑπὸ τὴν πρωτοπορείαν τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Θρόνου νὰ εἶναι κατ' ἐπιταγὴν χρέους
ὄνσιαστικῆ καὶ ὁωτήριος.

ΙΑ) Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ

Πλήρεις ἐντυπώσεων, στοχασμῶν καὶ συγκι-
νήσεων ἀναχωροῦμεν ἐκ τῆς Πόλεως. Μᾶς προ-
πέμπουν οἱ Σεβ. Χαλκηδόνης κ. Μελίτων, Εἰρη-
νουπόλεως κ. Συμεών, Πέργης κ. Εὐάγγελος,
Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖος, ὁ καθηγ. κ. Ἐμη.
Φωτιάδης, ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Π. Τσα-
μούλης μετὰ τοῦ ὑποπροξένου κ. Γ. Βασσάλου,
καὶ ὁ Δ/ντῆς Ἐθιμοτυπίας τῆς Νομαρχίας Κων/πό-
λεως. Ὀδηγοῦμεθα εἰς τὴν αἴθουσαν ἐπισήμων.

Ἐκεῖ ἀνταλλάσσονται οἱ τελευταῖοι λόγοι. Λόγοι ἀγάπης ἐν Χριστῷ καὶ στενῆς ἀδελφικῆς ἐνότητος. Ἐπαναλαμβάνονται αἱ διαβεβαιώσεις ἀμοιβαίας συνεργασίας πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Μακαριώτατος εὐχαριστεῖ τὸν παριστάμενον Δ/ντὴν Ἐθιοπίας τῆς Νομαρχίας Κων/πόλεως διὰ τὰς, κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς μας εἰς Πόλιν, ἐπιδαφιλευθείας εἰς ἡμᾶς τιμὰς ἐκ μέρους τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν. Πρὸ τοῦ ἀεροσκάφους τῆς «Ὀλυμπιακῆς» δίδεται ὁ ἀποκαιρητιστῆριος ἀσπασμός.

Καθὼς τὸ ἀεροπλάνον ἵπταται τώρα καὶ ἀπομακρύνεται τῆς Πόλεως, ἡμεῖς διατηροῦμεν τὴν ἀγαθὴν ἀνάμνησιν τῶν ὧσων εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν. Θὰ βλέπωμεν καὶ θὰ ἀκούωμεν ἐπὶ μακρὸν μέσα μας τὰς εἰκόνας καὶ τὸν ἀπόηχον ἀπὸ τὴν Βασιλίδα. Καὶ θὰ κλείωμεν στοργικὰ εἰς τὰς ψυχὰς μας μὲ ἀγάπην πολλὴν τὰ αἰσθήματά μας ἀπέναντι τοῦ Θρόνου τῆς πρώτης καθέδρας, τοῦ σεπτοῦ κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν Μακαριώτατον καὶ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ ὑπεδέχθησαν οἱ Ὑπουργοὶ παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ κ. Κ. Ράλλης καὶ Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Π. Χρήστου, ὁ Γεν. Δ/ντὴς Θρησκευμάτων κ. Ἀθ. Ἀγγελόπουλος, ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχ. κ. Γεώργιος Προκόπης, ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ ἕτεροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐπισήμων ὁ Μακαριώτατος προέβη εἰς τὴν ἐξῆς δήλωσιν:

Ἡ προσκυνηματικὴ αὐτὴ ἐπίσκεψις εἰς τὸ κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας ἐστέρθη ὑπὸ ἀρχαῖς ἐπιτυχίας, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα θὰ γίνωνται συντόμως ἀντιληπτὰ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος.

Δράττομαι πάλιν τῆς ἐγκαιρίας νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὰς τουρκικὰς Ἀρχὰς διὰ τὴν καλὴν ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν, καθὼς ἐπίσης πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου, οἱ ὅποιοι ἐβοήθησαν εἰς τὴν προβολὴν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης.

ΙΕ) Ο ΤΥΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ

Τὴν ἀπόφασιν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου ὅπως πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὑπεδέχθη εὐχαρίστως καὶ ἐχολίασεν εὐμενῶς ὅτε ἡμερήσιος καὶ ὁ θρησκευτικὸς Τύπος τῆς πατρίδος μας. Παραθέτομεν κατωτέρω ὠρισμένα χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἐξ αὐτοῦ:

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, ἦτο πράξις μεγάλης ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας. Ἡ διάστασις μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Γένους καὶ τῆς αὐτοκεφάλου

Ἑλληνικῆς, ἡ ὁποία εἶχε, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, κλιμακωθῆ, εἰς πλήρη, σχεδόν, ὄξυνοι, ἀπετέλει ἐπικίνδυνον πρόκλησιν, ἐναντίον τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ καθιδρύματος καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀλλοίμονον, ἂν ἐφθάνομεν εἰς τὸ σημεῖον τῆς διακοπῆς τῶν πνευματικῶν σχέσεων μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς Ἑλληνες καὶ ὡς Χριστιανοί, πρέπει νὰ τὸ προφυλάσσωμεν ὡς κέρην ὀφθαλμοῦ. Καὶ εἶναι εὐτύχημα, ὅτι ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐθεώρησεν ὡς ἓνα ἐκ τῶν κυρίων του μελημάτων, ὄχι μόνον νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν κατανόησιν μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν ἀλλαγὴν τῆς τακτικῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, μὲ ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Φανάρι.

Ἐφημερὶς «Ἀκρόπολις» 19/3/1974.

Ἀποτελεῖ ἐξέλιξιν εὐφρόσυνον ἢ πλήρης ἀποκατάστασις τῶν σχέσεων τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατόπιν τοῦ κλονισμοῦ τὸν ὁποῖον εἶχον ὑποστῆ αὐταί, συνεπεία κακῶν χειρισμῶν τοῦ ἄλλοτε προκαθῆσαντος τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν — ἄγνωστον εἰς τί ἀποβλέψαντος διὰ τοῦ κλονισμοῦ τῶν σχέσεων τούτων. Οὕτως, ἡ πρωτοβουλία τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ, ὅπως ἐπισκεφθῆ τὸ Φανάριον εἰς ἐνδειξιν τῶν αἰσθημάτων τῆς θυγατρικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κων/πόλεως, ἀπετέλεσε κατὰ πάντα ἐπιβεβλημένην καὶ σώφρονα ἐνέργειαν, πρὸς ἄρσιν τῶν σκιῶν, αἵτινες ἐζημίωσαν ὄχι μόνον τὰς δύο Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν Ὁρθοδοξίαν, μαστιζομένην ἐκ παντοίων κινδύνων καὶ θλίψεων.

Τὴν σημασίαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἑλληνοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸ Φανάριον ἐπιτείνει ἔτι μᾶλλον ἡ διαπιστωθεῖσα ἀπόλυτος ὁμοφωνία τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὅπως συνεργασθοῦν στενῶς, τηροῦσαι ἀπαρεγκλίτως τὰς διατάξεις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τοῦ 1850 καὶ τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928, αἵτινες καὶ ἀποτελοῦν τὴν βάση καὶ τὸ θεμέλιον, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν ἡ διοίκησις καὶ λειτουργία τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ σχέσεις ταύτης μετὰ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κων/πόλεως. Πράγματι, ὁ Πατριαρχικὸς Τόμος, ἀναγνωρίζων τὸ Αὐτοκέφαλον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, περιέλαβε καὶ δύο ὅρους «εἰς ἀίδιον βεβαίωσιν τῆς ἐνότητος καὶ πίστεως», ἐξ ὧν ὁ μὲν εἰς ἀφορᾷ εἰς τὴν χορηγήσιν ἀγίου Μύρου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς ἐν Κων/πόλει Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ δὲ Πατριάρχης «παρέχη προθύμως τὴν ἑαυτοῦ

σύμπραξιν, ἀνακοινῶν τὰ δέοντα πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἱερὰν Σύνοδον»...

Ἐφημερὶς «Ἑστία» 20/3/1974.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ, εἰς τὸν κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν πρῶτον θρόνον τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, δύναται νὰ κριθῆ ὡς ἐλπιδοφόρον.

Ὡς ἐδηλώθη ἐπισήμως, διὰ τοῦ σχετικοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, πρῶτον «διεπιστώθη πλήρης ταυτότης ἀπόψεων», «ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν».

Δεύτερον «ἐξήρθη τὸ πνεῦμα τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἀδελφικῆς συνεργασίας, ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ καὶ τιμῇ καὶ ἐπεβεβαιώθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἔτι περαιτέρω ἐκκλησιαστικῆς συμπράξεως, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐξυπηρέτησεως τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνταποκρίσεως εἰς τὰ ἀγωνιώδη αἰτήματα τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος».

Τρίτον «ἐκατέρωθεν διευτυπώθη ἡ αὐτὴ γνώμη», ὅπως, ἐπὶ τῶν «διορθοδόξων ζητημάτων καὶ τοῦ θέματος τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» πρὸς τὸν κόσμον τῶν αἰρέσεων, «ὑπάρχει πάντοτε πανορθόδοξος συνεννόησις καὶ συνεργασία». Τὸ πρῶτον δηλοῖ συμφωνίαν, τὸ δεῦτερον ἀδελφότητα καὶ τὸ τρίτον ἐνότητα, αἱ ὁποῖαι, δυστυχῶς, ἐξέλιπον τὸν τελευταῖον καιρὸν.

Ἐφημ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», Ἀριθ. 207, 1/4/1974

Γεγονός, τοῦ ὁποίου τὴν βαρύτητα καὶ σημασίαν ἴσως δὲν ἔχουν ἀντιληφθῆ πολλοί, ὑπῆρξεν ἡ «προοικονομητικὴ» ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κου Σεραφεῖμ μετὰ τῶν συνεκδήμων αὐτοῦ Ἱεραρχῶν εἰς τὸ πάνσεπτον κέντρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Αἱ γενόμεναι διαβεβαιώσεις ἐκ μέρους τόσοσιν τῆς Αὐτοῦ Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κου Δημητρίου, ὅσον καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας φανερώσονται πῶς ἀντιλαμβάνονται τὴν θέσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ οἱ θεοθεν ἐμπειστευμένοι τὴν πηδαλιουχίαν τῆς Χριστοκινήτου ταύτης ὁλκάδος. Εὐρίσκει βαθυτάτην ἀπήχησιν καὶ ὀλοψυχον ἀποδοχὴν ἀπὸ «ἀπαξάπασαν τὴν καθ' Ἑλλάδα Ἀγίαν Ἐκκλησίαν, τὴν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν, τὸν εὐαγγῆ Κλήρον, τῶν Μοναστῶν τὴν τάξιν καὶ μάλιστα τὸν περιούσιον Λαόν, τὸν φορέα καὶ συνεχιστὴν τῆς προγονικῆς ἀρετῆς καὶ τῆς προγονικῆς θεοσεβείας, τῆς ἐκδηλουμένης ἐν ὀρθοδόξῳ εὐσε-

βεῖα κατὰ Χριστόν», ἡ μαρτυρία ἡ ἐκφρασθεῖσα ἀπὸ στόματος καὶ καρδίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου «μόλις ἀπὸ τῆς συλλειτουργίας τῆς θείας Κοινωνίας» κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πλειάδος Ἱεραρχῶν, ὅτι «ἐσόμεθα πιστοὶ τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Εὐαγγελίῳ Αὐτοῦ, πιστοὶ τῇ πίστει τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῇ ἀγίᾳ Πατερικῇ παραδόσει, τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι» (Ρωμ. 18' 10). Καὶ διεκηρύχθη ἀκόμη ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πρωτοθρόνου Πατριάρχου τῆς Ὁρθοδοξίας, συνεπινευόντων πάντων ἀνεξαιρέτως, περὶ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν, «ὥστε κατοικεῖν καὶ εἶναι αὐτὰς ἐπὶ τὸ αὐτό, τοῦτο δὲ οὐκ ἀπλῶς καὶ μόνον πρὸς ἰδίαν αὐτῶν ἐπάρεκειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ χρέος τοῦ ἀπὸ κοινῶν διακονῆσαι τῇ ἀγίᾳ πίστει τῶν Ὁρθοδόξων. Καὶ ἔτι πλέον τοῦ διακονῆσαι ἀπὸ τῆς καθολικῆς Ὁρθοδοξίας τῇ ἐνότητι τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ἔτι περαιτέρω τοῦ διακονῆσαι, καὶ ἔναντι λύτρων, τῇ ἀδελφότητι τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ».

Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ στόματος τοῦ προκαθημένου αὐτῆς συνωμολόγησεν ὅτι ὄντως «ὁ ἀποστολικῶς κατασταθεὶς φαίνεται Ὁρθόδοξος Κωνσταντινουπόλεως Θρόνος Κιβωτός ἐστι Ὁρθοδοξίας, Νέα Σιών τοῦ Νέου Ἰσραὴλ, Τεῖχος ἀκαταμάχητον καὶ ἀπόρητον Πίστεως Ἀποστολοπαραδότου... ἵνα ζωγονῇ τὴν ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξίαν καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Πατέρων καθοδηγῆ καὶ κατευθύνῃ συνεπῶς πρὸς πᾶσαν ποθητὴν ἐν Κυρίῳ πνευματικὴν εὐημερίαν».

Ὅτε λοιπὸν αὐτοβούλως ἐκάστη ἐπὶ μέρος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις καὶ προβαίνει εἰς ἐνεργείας ἐπὶ γενικωτέρων ζητημάτων Πίστεως ἄνευ τῆς κοινῆς συμφωνοῦ γνώμης καὶ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὔτε ἐπὶ ἄλλης βάσεως πλην τῆς πολιᾶς «Ἀποστολοπαραδότου» καὶ Πατερικῆς Παραδόσεως δύνανται νὰ στηρίζονται αἱ οὕτω πως λαμβανόμεναι ἀποφάσεις, οὔτε ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεταί λόγος περὶ ἐνώσεως τῶν Χριστιανῶν. Ἴδου διατὶ ὀλίγοι ἴσως κατενόησαν τὸ βαθύτερον νόημα καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς «ἐν εὐλαβείᾳ ὄσῃ πλείστη» ἐπισκέψεως τοῦ προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ἱερᾶς συνοδείας αὐτοῦ πρὸς τὴν «Μητέρα Ἐκκλησίαν, τὴν Σκηνὴν ταύτην τοῦ Μαρτυρίου τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους», τὸ Πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Περιοδικὸν «Σωτήρ», Ἀριθ. 636.

Μεγάλης σημασίας διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθη-

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ*

β'.

Ἄλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπανεέλθωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ νὰ χωρήσωμεν εἰς τινὰς διαπιστώσεις ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Εὐαγγελίου ἐναντι τοῦ πλοῦτου καὶ ὡς πρὸς τὴν κρατοῦσαν κατάστασιν εἰς τὸν σύγχρονον Χριστιανικὸν κόσμον. Πρόκειται γενικώτερον περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ καὶ περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τοῦτο εἶναι τὸ κυριαρχοῦν πρόσωπον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἀρχηγὸς καὶ τελειωτῆς τῆς πίστεως, ὑπόδειγμα καταλιπὼν ἕνα κατακολουθήσωμεν τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ — ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀπέναντι τοῦ πλοῦτου καὶ ὄλων γενικῶς τῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος κόσμου ἔχει μίαν σαφῆ θέσιν· χωρὶς νὰ τὰ καταργῇ καὶ χωρὶς νὰ τὰ ἀρνήται, τὰ ὑπερβαίνει. Ἀντιστρέφει τοὺς ὅρους, μακαρίζει τὴν πτωχείαν καὶ προτρέπει εἰς μίαν ἠθικὴν βίαν καὶ ἀντίστασιν ἐναντίον ὄλων, ὅσα εἶναι δυνατὸν νὰ παρακωλύσων τὴν πορείαν τοῦ πιστοῦ πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· («ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται»). Ὑπάρχει μία βᾶσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς Χριστός στηρίζει τὴν διδασκαλίαν του καὶ μία κύρωσις, διὰ τῆς ὁποίας τὴν σφραγίζει· εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-

νῶν δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ μετάθεσις τῶν ἐλπίδων τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν εἶναι ὄνειρον, τὸ ὁποῖον παραπέμπει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνθρωπίνων πόθων εἰς μίαν ἄλλην ζώην. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἢ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ («ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν») εἶναι πέρα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ κόσμου· εἶναι μέλλουσα, ἀλλὰ δὲν παύει νὰ εἶναι παρούσα, διότι ἡ ἀρχὴ τοῦ μέλλοντος εἶναι τὸ παρόν. Ἐξω ἀπὸ τὴν βᾶσιν αὐτὴν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς Χριστός στηρίζει τὴν διδασκαλίαν του καὶ χωρὶς τὴν κύρωσιν αὐτὴν, διὰ τῆς ὁποίας τὴν σφραγίζει, δὲν ἔχομεν Εὐαγγέλιον καὶ διδασχὴν Χριστοῦ, ἀλλ' ἐν κήρυγμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον παράδοξον καὶ παράλογον ἢ ἐν παρηλαγημένον Εὐαγγέλιον καὶ προσηρμοσμένον εἰς τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων, ἕνα περιορισμὸν καὶ ἕνα ταυτισμὸν τῆς ἐννοίας καὶ τῶν ὁρίων τῆς ζωῆς πρὸς τὴν ἐννοίαν καὶ τὰ ὅρια τοῦ βίου.

Εἰς τὰ ἱερά Εὐαγγέλια διαπιστώνομεν ἕνα πρακτικὸν ὕλισμὸν τῶν Φαρισαίων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔρχεται πάντοτε εἰς ἀντίθεσιν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ πρακτικὸς οὗτος ὕλισμὸς δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἂν εἴπωμεν ὅτι ἀποτελεῖ σήμερον τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ λεγομένου Χριστιανικοῦ κόσμου. Τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει ὑποστῆ μίαν νόθευσιν, ὡς πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὴν στάσιν τῶν ἐντὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας λαῶν ἐναντι τοῦ πλοῦτου καὶ γενικῶς τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τοῦ παρόντος βίου. Ὅταν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 181 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

νῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον. Δικαίως καὶ ἐπικαιρῶς ἐξήθησαν οἱ ἱεροὶ καὶ ἀκατάλυτοι δεσμοὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐτονίσθη τὸ ἐπιτακτικὸν καθήκον τῆς στενῆς καὶ ἀδελφικῆς συνεργασίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, μητρὸς καὶ κόρης, πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος καὶ γενικώτερον πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁρθότατα ὑπεγράμμισεν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης «τὸ χρέος τοῦ ἀπὸ κοινοῦ διακονῆσαι τῇ ἀγίᾳ πίστει τῶν Ὁρθοδόξων... τοῦ διακονῆσαι ἀπὸ τῆς καθολικῆς Ὁρθοδοξίας τῇ ἐνότητι τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ἔτι περαιτέρω τοῦ διακονῆσαι τῇ ἀδελφότητι τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ». Καὶ προσέθεσε μεταξὺ τῶν ἄλλων: «Δίδομεν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ τὴν κοινὴν μαρτυρίαν, ὅτι ἐσόμεθα πιστοὶ τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Εὐαγγελίῳ αὐτοῦ, πιστοὶ τῇ πίστει τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πατερικῇ Παραδόσει, τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι... Ὁ κόσμος παρέρχεται καὶ τὰ τοῦ κόσμου. Ἡμεῖς δὲ τὰ τοῦ κόσμου οὐ φρονοῦμεν, μηδαμῶς δὲ ὡς Ἐκκλησία συσχηματιζόμεθα τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλ' αὐτὸν συσχηματίζομεν βουλόμεθα τῷ

Χριστῷ, διότι ἡμεῖς τὰ τοῦ Χριστοῦ φρονοῦμεν... εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐν οὐδενὶ ἐτέρῳ κινήματι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου...». Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἀπαντῶν διεβεβαίωσε: «Καὶ ἡμεῖς οὐ τὰ τοῦ παρερχομένου κόσμου, ἀλλὰ τὰ τοῦ Κυρίου οὖν Ὑμῖν φρονούντες, συνδιακονήσωμεν προφρόνως τῇ Μιᾷ, Ἁγίᾳ, Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ, χειραγωγούμενοι ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας...».

Ἱεραὶ διεβεβαίωσε καὶ διακηρύξεις, αἱ ὁποῖαι καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἐλέχθησαν καὶ τὰς ὁποίας μὲ ἱερὰν προσδοκίαν ἤκουσεν ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὸς λαός. Σήμερον, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν ἔχει ἀνάγκη ὁ κόσμος μιᾶς ἀγίας καὶ σιβαρᾶς πνευματικῆς ἡγεσίας, διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ χάος, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον πλανᾶται, καὶ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ἐνοχῆς, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καταθλίβεται. Οἱ λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου πρέπει νὰ γίνωνται ἔργα. Καὶ τὸ καλὸν παράδειγμα πρέπει πρῶτοι ἐξ ὄλων νὰ τὸ δίδουν οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας.

Περιοδικὸν «Ζωή», Ἀριθ. 2852

Ἀρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ

λέγωμεν κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐννοοῦμεν τὸ πνεῦμα ποῦ διέπει τὸν σύγχρονον χριστιανικὸν κόσμον, ὡς πνεῦμα δῆθεν τοῦ Χριστοῦ καὶ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ μέγα πλῆθος τῶν λεγομένων σήμερον χριστιανῶν εἰς ὅλην τὴν γῆν ζῶμεν μόνον εἰς τὸν παρόντα κόσμον καὶ μόνον διὰ τὸν παρόντα κόσμον· τοῦτο εἶναι ἡ μετὰθεσις ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ Εὐαγγελίου, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Ἀπόστολος. Πιστεύομεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν παρόντα βίον, καὶ θεωροῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἕνα θεσμόν, ὅστις ἐξυπηρετεῖ ἐγκοσμίους σκοπούς, κοινωνικούς, ἐθνικούς, ἢ καὶ πολιτικούς. Αὐτὸς εἶναι ὁ πρακτικὸς ὕλισμός τῶν λεγομένων χριστιανῶν. Εἰς τὴν ἄλλην παράταξιν εἶναι ὁ θεωρητικὸς ὕλισμός, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουν ἄνθρωποι, οἵτινες οὐχὶ σπανίως συμβαίνει, ἂν καὶ κατὰ θεωρίαν ὕλισται, νὰ εἶναι πρακτικῶς φρονιμώτεροι τῶν λεγομένων χριστιανῶν. Ἐχει τότε εἰς ἡμᾶς ἐφαρμογὴν ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, ὅτι *οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τοῦτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεάν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν*.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε μίαν ἀπόλυτον ἀνεξαρτησίαν ἐναντι τῶν χρημάτων καὶ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ἐναντι ὅλων, ὅσα ἀποτελοῦν τὸν ἐπίγειον καὶ ὕλικόν πλοῦτον. Ὅχι διότι ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ διότι ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν κίνδυνον καὶ παγίδα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ὅλα αὐτὰ εἶναι εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁ ἄνθρωπος μετ' αὐτῶν εἶναι μὲν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ προορίζεται διὰ τὸν οὐρανόν. Ὅλα αὐτὰ εἶναι μόνιμα εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος εἶναι περαστικὸς ἀπὸ τὴν γῆν, θὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ αὐτὰ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν· θὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ, χωρὶς νὰ δύναται πράγματι καὶ νὰ τὰ ἀποκτήσῃ τὴν χρῆσιν τῶν πραγμάτων ἔχομεν, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν κτῆσιν. Ἐδῶ δὲ ἀκριβῶς εἶναι ὁ κίνδυνος καὶ ἡ παγίς· νὰ μὴ χάσωμεν τὸν δρόμον μας διὰ μέσου τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου· νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας ἐναντι ὅλων τῶν ὕλικῶν, τὰ ὁποῖα λέγονται κτήματα· νὰ εἶναι ὅλα εἰς χεῖράς μας «χρήματα», δηλαδή ἀντικείμενα χρήσεως· νὰ εἴμεθα ἡμεῖς τὰ «πρόσωπα», καὶ τὰ ὕλικὰ πέριξ ἡμῶν νὰ εἶναι τὰ «πράγματα». Ὁ μέγας κίνδυνος τὸν ὁποῖον διατρέχει ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν τεχνικὴν πρόοδον καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐπανάστασιν, περὶ τοῦ ὁποίου συνήθως ἀορίστως γίνεται λόγος, εἶναι νὰ χαθῆ ὡς πρόσωπον μέσα εἰς τὸ πέλμα τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ ὄχλου· νὰ μετατραπῆ εἰς ἐξάρτημα τῆς μηχανῆς καὶ εἰς ἀριθμητικὴν μονάδα τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Αὐταὶ εἶναι αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ τοῦ πλοῦτου, τὸν ὁποῖον οὔτε ἀγαπᾷ οὔτε μισεῖ, ἀλλ' ἐναντι τοῦ ὁποίου διατηρεῖ ἀπόλυτον ἀνεξαρτησίαν. Ἴδου πῶς ὁ Μ. Βασίλειος καθορίζει αὐτὴν τὴν ἀνεξαρτησίαν, περὶ τῆς ὁποίας λέγομεν *(Προσῆκει ἀπόντα τε μὴ ποθεῖν τὸν πλοῦτον καὶ παρόντος μὴ τὸ κικτῆσθαι μάλλον φρονεῖν ἢ τὸ εἰδέναι αὐτὸν διατίθεσθαι)*.

Γνωρίζομεν ὅτι τὸ θέμα εἶναι κοινὸν καὶ τετριμμένον. Τόσον περισσώτερον, ὅσον ἡ ἀνάπτυξις του γίνεται πάντοτε κατὰ τὴν αὐτὴν ξηρὰν μέθοδον, ὅσον καὶ διότι οἱ ἄνθρωποι γενικῶς αἰσθάνονται ἕλξιν καὶ

πτύξιν ἐνώπιον τοῦ πλοῦτου· ὅλοι ἀγαποῦν τὸν πλοῦτον, ἡ δὲ ἐποχὴ μας χαρακτηρίζεται ὡς ἐποχὴ τοῦ οικονομικοῦ ἀνθρώπου. Ἀντιπνευματικὸς ἄνεμος πνέει σήμερον εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ὅλων αἱ σκέψεις καὶ αἱ καρδιαὶ εἶναι ἐστραμμέναι πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ χρήματος. Ἡ ὀργανωμένη οἰκονομία ὡς ἐν σιδηροῦν δίκτυον ἔχει περιτυλίξει ὀλόκληρον τὴν γῆν, καὶ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων διέπουν κυρίως σχέσεις οικονομικαί. Εἶναι λοιπὸν φυσικόν, καὶ διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸ ἀναπτύσσομεν καὶ διὰ τὰς συνθήκας τοῦ καιροῦ μας καὶ τὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων, τὸ θέμα νὰ εἶναι κοινὸν καὶ τετριμμένον. Ἡ εὐαγγελικὴ ἀποψὶς περὶ πλοῦτου καὶ οικονομίας ἤγει σήμερον παρατόνω· ὄχι διότι ἔχασεν αὐτὴ τὴν ἀξίαν της καὶ δὲν εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ διότι ἐφθάρησαν τὰ νοήματα τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν δύναται πλέον νὰ τὴν καταλάβουν καὶ νὰ τὴν δεχθοῦν. Ὁ οικονομικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων ἔχει ὀργανωθῆ ἐπὶ βάσειαν ὀλωσδιόλου ζέωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου· ὄχι μόνον ἐκείνων οἵτινες δὲν θέλουν νὰ ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων οἵτινες λέγονται λαοὶ χριστιανικοί, ἴσως δὲ μάλιστα πολὺ περισσώτερον τούτων, κατὰ φανεράν ἀθέτησιν τῆς πίστεώς των καὶ ἀντίθεσιν πρὸς αὐτήν. Ὅλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος εἶναι οικονομικῶς ὀργανωμένος ἐπὶ βάσειαν ὕλιστικῶν· ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν καὶ διεθνήν οικονομίαν, ἀπὸ τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν ἐργασίαν, ἀπὸ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν βιομηχανίαν λείπει γενικῶς ἡ ἔννοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πίστις εἰς τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν. Ἡ θεωρία τοῦ μεζονος κέρδους εἶναι ἡ θεότης, ἡ ὁποία διέπει τὰς τύχας τῆς συγχρόνου οικονομίας.

Καὶ αὕτη μὲν εἶναι γενικῶς ἡ θέσις τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς πτωχείας, τοιαυτὴ δὲ περίπτου καὶ ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου σήμερον ἐξ ἐπόψεως οικονομικῆς ὀργανώσεως καὶ πίστεως τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ἰδεῶδες. Θὰ ἐλεγέ τις ὅτι ἡ εὐαγγελικὴ διδασχὴ περὶ πλοῦτου καὶ ἐγκοσμίων ἀγαθῶν οὐδαμῶν ἀπήχησιν εὐρίσκει πλέον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· ὅτι ἀπεδείχθη μία οὐτοπικὴ θεωρία, ἥτις διαγράψασα ἐν τῇ ροῇ τῶν χρόνων τὴν τροχίαν της, παραμένει ἱστορικὴν μόνον ἔχουσα ἀξίαν· ὅτι καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, καθὼς καὶ εἰς ἄλλα πολλά, θὰ πρέπει νὰ προσαρμόσωμεν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα, ἀντὶ νὰ ἐπιμένωμεν ματαίως καὶ νὰ θέλωμεν νὰ εὐθύνωμεν τὸν βίον μας πρὸς τὸν κανόνα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἦδη ἀκούομεν τοιαυτὰ τινα παρὰ τῶν λεγομένων χριστιανῶν, ἐκείνων οἵτινες δὲν τολμοῦν μὲν νὰ διασπάσουν τὰς σχέσεις των πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' οἵτινες αἰσθάνονται πτόησιν ἐνώπιον τῆς παρούσης τοῦ κόσμου καταστάσεως· φοβοῦνται μήπως μείνουν ὀπίσω καὶ τρέχοντες πεζοὶ *(παρὰ λύδιον ἄρομα)*, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀσθμαίνουσι διὰ νὰ προλάβουν τὴν ἐποχὴν των. Ἀλλὰ συνεπέστερον καὶ ρωμαλεώτερον εἶναι, διακατεχόμενοι ὑπὸ τοιούτων ἡττοπαθῶν αἰσθημάτων, νὰ ἀπορρίψωμεν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ διαρρηξῶμεν τοὺς δεσμούς μας μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Διότι πράγματι οὕτω πῶς ὅταν σκεπτόμεθα, εἰς οὐδὲν

Η ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ*

Ἀπολυτήριον.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις καὶ τὸ ἀπολυτήριον Δίπλωμα, τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων ἀναγράφει τὰ ἑξῆς: «Οἱ ἀποπερατώσαντες τὰ ἐν τῷ Σχολεῖῳ παραδιδόμενα μαθήματα, ἐξετάζονται τὴν ἀπολυτήριον ἐξέτασιν, εἰς ἣν παρευρίσκεται καὶ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ. Λαμβάνει δὲ ὁ ἐξετασθεὶς καὶ ὁ εὐδοκμήσας ἀπολυτήριον Δίπλωμα, δηλοῦν τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιδόσεως καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ, καὶ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου, τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ἀρμοδίου Νομάρχου ἢ Ἐπάρχου. Τοῦ Διπλώματος τούτου γίνεταί ἐν περιλήψει σημειώσεις εἰς τὸ βιβλίον, τὸ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν τηρούμενον κατὰ τὸ 3 ἄρθρον, εἰς τὴν στήλην τῶν παρατηρήσεων, ἀπέναντι τοῦ ἀριθμοῦ ἔνθα ἐσημειώθη κατὰ πρῶτον τὸ ὄνομα τοῦ ὑποτρόφου ἐν τῷ καιρῷ τῆς εἰς τὸ Σχολεῖον εἰσελεύσεως αὐτοῦ»⁷⁰. Ἀναφορικῶς ἐξ ἄλλου πρὸς τὰ διδασκόμενα ἐν τῷ Ἱερατικῷ Σχολεῖῳ μαθήματα, ταῦτα, ὡς καὶ

προηγουμένως ἀνεγράφη, διηροῦντο εἰς δύο, ἤτοι εἰς Ἐκκλησιαστικῆς παιδεύσεως καὶ εἰς κοσμικῆς τοιαύτης⁷¹. Αὐτὴν τὴν διαίρεσιν, μετὰ τῆς ἀναγραφῆς τῆς βαθμολογίας τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὰ μαθήματα καὶ τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὴν διαγωγὴν περιελάμβανεν ὁ τύπος τοῦ Ἀπολυτηρίου, εἰς τὴν ἐπικεφαλίδα τοῦ ὁποῦ ἀνεγράφετο ἡ λειτουργικὴ φράσις «Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου Θεοῦ». Παρὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Σχολάρχου ἐτίθετο ἡ σφραγὶς τοῦ Σχολείου, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ὑπάρχει ὁ Τίμιος Σταυρὸς περιβαλλόμενος, ἐκτὸς τοῦ ἄνω μέρους αὐτοῦ, ὑπὸ δάφνης, καὶ περίξ αὐτῆς τῆς συνθέσεως ἀναγράφονται αἱ λέξεις «Ἱερατικὴ Σχολὴ Χαλκίδος». Παρὰ δὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Νομάρχου ἐτίθετο ἡ σφραγὶς τῆς «Νομαρχίας Εὐβοίας». Τὸ Ἀπολυτήριον ὑπεγράφετο ἀπαραιτήτως καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὡς παράδειγμα Ἀπολυτηρίου δημοσιεύεται ἐνταῦθα τὸ Ἀπολυτήριον τοῦ ἐκ τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου Χαλκίδος Δημητρίου Κ. Γεροδημητρίου, ἐξ Ἁγίας Ἄννης Εὐβοίας (αὔξων ἀριθμὸς 2 τοῦ Μαθητολογίου), ἔχον ὡς ἑξῆς:

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 189 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 - 8 τεύχους.

70. Ἀρχιμ. Στεφάνου Γιαννοπούλου, ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 343.

71. Ἀρχιμ. Στεφάνου Γιαννοπούλου, ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 340.

ὠφελοῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν οὔτε δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία μᾶς θέλει. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία μᾶς βλέπῃ οὕτω σαλευμένους, ἐπαναλαμβάνει πρὸς ἡμᾶς τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους: «Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;».

Ἀλλὰ ὑπάρχει πάντοτε τὸ λείμμα. Ὅταν αἱ πολλοὶ φεύγουν, ἐπειδὴ κρῖνον σκληρὸν τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δὲν δύνανται (αὐτοῦ ἀκούειν), εἶναι καὶ οἱ ὀλίγοι ὅστινες ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν καὶ νὰ λέγουν: «Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα;». Ὅντως «οὐδὲν Ἐκκλησίας δυνατώτερον!» καὶ μόνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπάρχει σωτηρία. Ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας, διατὶ νὰ μὴ τὴν ἀναζητήσωμεν πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀπαλλασσόμενοι τοῦ βάρους τῶν εὐαγγελικῶν εὐθυνῶν; Ἀλλὰ τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ χρηστὸς ζυγὸς καὶ τὸ ἐλαφρὸν φορτίον καὶ ἡ πάντοτε «καινὴ διδασχὴ» πάντοτε νέον καὶ σύγχρονον «ἐν τοῖς σφισμένοις», παλαιὸν δὲ καὶ παρωχημένον «ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις». Εἶναι δὲ βεβαία ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἐπὶ τὸν ἀτομικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν πιστευόντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπιστούντων εἰς αὐτό. «Ἐπὶ τὰ βελ-

τίω πρόεισι τὰ ἡμέτερα», διὰ τῶν ὀλίγων, διὰ τῆς μικρᾶς ζύμης, ἥτις «ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ». Πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνέβαινεν ἄλλως; Ἐκτὸς ἐὰν ματαιῶς καὶ δωρεὰν ἐνηνθρόπησεν ὁ Θεὸς καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀναστάς Ἰησοῦς Χριστός. Πιστεύομεν ὅτι καὶ οἱ ἀοιδίμοι, τῶν ὁποίων σήμερον τελοῦμεν τὸ μνημόσυνον, ἀνήκουν εἰς τὸ λείμμα, περὶ τοῦ ὁποῦ λέγομεν: ὅτι κινούμενοι ὄχι ἀπλῶς ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐνὸς ἐγκοσμίου ἀνθρωπισμοῦ, ἀλλὰ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀνάστασιν, ἐντὸς τῆς ὁποίας σώζεται καὶ θεοῦται ὁ ἄνθρωπος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ κόσμος ὅλος, ἀνεδείχθησαν εὐεργέται τῶν συνανθρώπων των. Διὰ τοῦτο καὶ δεόμεθα ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ, ὡς πιστῶν, ἵνα συγχωρήσῃ αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὰ τυχόν παραπτώματα αὐτῶν. Καὶ διὰ τοῦτο τιμῶμεν αὐτοὺς καὶ προβάλλομεν τὸ φιλόνητον αὐτῶν παράδειγμα εἰς μίμησιν καὶ αἰωνίαν μνήμην. Τῶν ἀοιδίων Εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τοῦ Νοσοκομείου Κοζάνης αἰωνία ἡ μνήμη.

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

«Ἀπολυτήριον
Ἱερατικὸν Σχολεῖον ἐν Χαλκίδι.
Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὕμνου-
μένου Θεοῦ.»

Ὁ τοῦ Σχολείου τούτου τρόφιμος Δημήτριος Κ. Γεροδημητρίου, ἐξ Ἁγίας Ἄννης, εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ τῆ α' Σεπτεμβρίου 1857, καὶ καθ' ἃς ἐδείχθη ἔχων γνώσεις εἰς τὴν τάξιν τὴν πρώτην ταχθεῖς, διέμεινεν ἐν τῷ Σχολείῳ μαθητεύων μέχρι τῆς 20 Ἰουνίου 1861, πάσας δὲ τὰς τάξεις διανύσας, καὶ μετὰ σπουδῆς τῆς προσηκούσης πάντα τὰ ἐν τῷ κανονισμῷ ὀριζόμενα μαθήματα διδαχθεῖς:

Α'. Τὰ Ἐγκύκλια, δηλονότι Ἑλληνικά, Αἰσωπίους μύθους, ἀποφθέγματα φιλοσόφων Ἰωάννου Χρυσοστόμου περὶ προσευχῆς, ἕτερον τοῦ κατὰ Θεὸν πολιτεύεσθαι καὶ ἐρμηνείαν τοῦ Πάτερ ἡμῶν καὶ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου ἐκ τῆς Κύρου παιδείας Χρυσοστόμου εἰς Εὐτρόπιον τοῦ Μ. Βασιλείου εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ Χρυσοστόμου λόγον Α' περὶ Ἱερωσύνης, Ἰσοκράτους πρὸς Δημόνικον Βασιλείου τοῦ μεγάλου παραίνεσιν πρὸς τοὺς νέους Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου περὶ Ἱερωσύνης Ἡρόδοτον εἰς τὸ Α' βιβλίον, τὸ Α' τῆς Ἰλιάδος καὶ Γενικὴν Ἱστορίαν.

Β'. Τὰ Ἐκκλησιαστικά, δηλονότι Ἱερὰν Γεωγραφίαν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Κατήχησιν, Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, Εἰσαγωγὴν εἰς τὰς Ἀγ. Γραφάς, Ἑρμηνείαν εἰς Ματθαῖον καὶ εἰς τοὺς πρώτους Ψαλμούς, Χριστιανικὴν Ἠθικὴν, Τελετουργικὸν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν.

Γ'. Τὰ μαθηματικά, δηλονότι Ἀριθμητικὴν, Μαθηματικὴν καὶ φυσικὴν Γεωγραφίαν, φυσικὴν πειραματικὴν καὶ γεωπονικὴν, καὶ ἐν ἅπασιν τούτοις τὴν ἀπολυτήριον ἐξετάσιν κατὰ τὰ διατεταγμένα ἐξετασθεῖς, ἄξιος εὐρέθη τοῦ βαθμοῦ λ ί α ν Κ α λ ω ς, ὃς τοῖς ἐπιτυχῶς ἐν τῇ ρηθείῳ ἐξετάσει ἀποκρινάμενοις ἀπονέμεται.

Παρὰ πάντα δὲ τὸν χρόνον τῆς μαθητείας χρηστοθήτη, σεμνὸν καὶ ἀξίεπαινον τὴν διαγωγὴν ἑαυτὸν παρασχών, τοῖς καθηγουμένοις ἀεὶ πειθόμενος διετέλεσεν.

Εἰς μαρτύριον τούτων πάντων δίδεται αὐτῷ τὸ παρὸν ἀπολυτήριον.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 22 Ἰουνίου 1861.

Τ.Σ. Ὁ Σχολάρχης τοῦ Ἱερ. Σχολείου
Ἀρχιμ. Εὐθ. Ἀλεξανδρόπουλος.

Ἀπόντος τοῦ Προέδρου

Ὁ Προεδρεύων τῆς Ἐφ. Ἐπιτροπῆς τῆς
Ἱερ. Σχολῆς

Αὐγερ. Ἀβέρωφ

Ὁ Νομάρχης Εὐβοίας καὶ
α.α.

Τ.Σ. Ὁ Γραμματεὺς.

(Ἵπογραφή δυσανάγνωστος).

Λήξις λειτουργίας τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου.

Μετὰ βίον λειτουργίας 36 σχολικῶν ἐτῶν (1857-1893), τὸ Ἱερατικὸν Σχολεῖον Χαλκίδος ἔπαυσε περαιτέρω λειτουργεῖν. Τὰ αἴτια δὲ τῆς λήξεως τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ὡς βεβαίως καὶ ἄλλων Ἱερατικῶν Σχολείων τῆς παρελθούσης δεκάτης ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος, εἶναι οἰκονομικά, τεχνικῆς διὰ τοὺς ἀποφοίτους αὐτῶν σημασίας, καὶ πολιτειακά. Ὡς γνωστόν, οἱ πόροι συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων, κατὰ τὸν ἰδρυτικὸν αὐτῶν Νόμον Τ'ΕΖ' τοῦ 1856, προήρχοντο ἀπὸ τοὺς γονεῖς, τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς κηδεμόνας τῶν μαθητῶν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῆς διατροφῆς αὐτῶν, ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ ἔξοδα διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων, προήρχοντο ἀπὸ ἐτησίας εἰσφορὰς τῶν διατηρουμένων Μοναστηρίων, ἐκ προσφορῶν τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐπικρατείας, τῶν κληρικῶν γενικῶς καὶ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐκ τόκων τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κλήρου «γενομένων καὶ γεννησομένων ἀπὸ εὐσεβεῖς δωρεῶν ἢ κληροδοτημάτων»⁷². Εἶναι ἄξιον σημειώσεως τὸ γεγονός, ὅτι ὁ τρόφιμος τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου ὑπεχρεοῦτο, σὺν τῇ ἐγγραφῇ αὐτοῦ, νὰ ἐγγυηθῇ δι' ἀξιοκρέου ἐγγυητοῦ καὶ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως «ὅτι ἐὰν μετὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων ὀριζομένην ἡλικίαν, μεταμεληθεῖς δὲν θελήσῃ νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς ἕγγαμος ἢ ἄγαμος, ἢ ἐὰν ἀποβληθῇ τοῦ σχολείου θέλει ἀποδίδει πᾶσαν τὴν διὰ τὰ δίδακτρα αὐτοῦ γενομένην δαπάνην, πρὸς ἀπότισιν τῆς ὁποίας ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καθυστερούντων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου»⁷³. Εἶναι ἐπίσης ἀξιοπρόσεκτον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Σχολάρχης καὶ οἱ διδάσκαλοι τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου Χαλκίδος ἔνεκα τῆς μὴ ὑπάρξεως χρημάτων διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, ἔμειναν ἄνευ μισθοῦ ἐπὶ ἀρκετοὺς μῆνας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σχολικῶν ἐτῶν. Εἰς τὴν ἑβδομαδιαίαν ἐφημερίδα «Εὐρυπὸς» καταχωρίζονται αἱ ἐξῆς ἀπογοητευτικαὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰδήσεις, μετὰ τοὺς ἐπὶ ταῖς ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν ἐπαίνους διὰ τὸν Σχολάρχην, τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου: «Ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ εὐχρηθῶμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκπαιδευομένων νέων. Εἰς μὲν τοὺς κ. διδασκάλους καθυστεροῦνται μισθοὶ πλέον τῶν δέκα μηνῶν, οἱ δὲ ἀπόφοιτοι οὐδὲν εὐρίσκοντες μέλλον εἰς τὸν κλήρον... τρέπονται εἰς ἄλλα ἔργα, καὶ ὀλίγοι τούτων χειροθετοῦνται.

72. Ἀρχιμ. Στεφάνου Γιαννοπούλου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 338-339.

73. Ἀρχιμ. Στεφάνου Γιαννοπούλου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 338.

Πρὸς τί λοιπὸν οἱ τόσοι κόποι τῶν κυρίων διδασκάλων καὶ τῶν μαθητῶν; Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ληφθῆ μία πρόνοια καὶ ὑπὲρ τοῦ κατωτέρου κλήρου»⁷⁴. «Τῆς περιστάσεως ταύτης ἐπιλαμβανόμενοι δὲν κρίνομεν περιττὸν νὰ σημειώσωμεν, ὅτι πολὺ ἡπατᾶτο ὁ πρῶην ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργὸς κύριος Βαλασόπουλος φρονῶν, ὅτι τὰ Σχολεῖα ταῦτα (Ἱερατικά) δὲν ἐξεπλήρωσαν τὸν σκοπὸν τῆς οὐσιαστικῆς, καὶ ὅτι ἐπομένως εἶναι καταργητέα»⁷⁵. Καὶ περαιτέρω: «Ἐν τούτοις, ὡς ἀκριβῶς εἴμεθα πληροφορημένοι, εἰς τοὺς οὕτως εὐσυνειδήτως ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διδάσκοντας καθυστεροῦνται συνήθως πέντε καὶ ἕξ πολλάκις δὲ καὶ ὀκτὼ μηνῶν μισθοί· τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην εἶναι δίκαιον νὰ εὕρη τρόπον ἢ Κυβέρνησις νὰ διορθώσῃ. Ἄνθρωποι οὕτως εὐσυνειδήτως διδάσκοντες, δὲν δικαιῶνται νὰ ἔχωσι κἂν τακτικῶς τὸν ἐπιούσιον ἄρτον;»⁷⁶. «Δὲν εἶναι σκληρὸν νὰ καθυστεροῦνται ἕνδεκα ἤδη μηνῶν μισθοὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Σχολείου;»⁷⁷. Ἐκτὸς ὅμως τῶν οικονομικῶν τούτων αἰτίων, διὰ τὴν λήξιν τῆς λειτουργίας τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων συνετέλεσε καὶ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ πλεῖστον σχεδὸν τῶν ἀποφοίτων ἐξ αὐτῶν ἐτρέποντο εἰς ἄλλα βιοποριστικὰ ἔργα, ἔνεκα τοῦ μεσολαβοῦντος χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀποφοιτήσεως αὐτῶν μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων καθοριζομένης ἡλικίας πρὸς εἴσοδον αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου. Καταλυτικῶς ὡσαύτως διὰ τὰ Ἱερατικά Σχολεῖα διετέθησαν καὶ διάφοροι παράγοντες τῆς ἀστατοῦσης Ἑλληνικῆς Πολιτείας⁷⁸.

Τοιοῦτο, ὡς ἀνωτέρω περιεγράφη, δυσμενὲς κλίμα εἶχε δημιουργηθῆ καὶ διὰ τὸ Ἱερατικὸν Σχολεῖον Χαλκίδος, ἡ λειτουργία τοῦ ὁποίου, ὡς προαναφέρθη, ἔπαυσε σὺν τῇ λήξει τοῦ 36ου σχολικοῦ ἔτους (1892 - 1893). Ὁ συντάκτης τῆς ἑβδομαδιαίας ἐφημερίδος τῆς Χαλκίδος «Εὔριπος», ἤδη ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1893, ἦτοι ἀπὸ τῶν μέ-

74. Εὔριπος, 17 Ἰουνίου 1872.

75. Εὔριπος, 21 Ἰουνίου 1875.

76. Εὔριπος, 18 Ἰουνίου 1877.

77. Εὔριπος, 17 Ἰουνίου 1878.

78. Χρυσόστομος Παπαδοπούλου (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν), Ἱστορία τῆς Ριζαίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, Ἀθῆναι 1919, σελ. 88, 214 - 215. Εὔριπος, 30 Νοεμβρίου 1874, ἐνθα δημοσιεύεται ἄρθρον τοῦ Ἐμ. Στεφανίδης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὀλίγα σκέψεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν, μισθοδοσίας τοῦ κλήρου, καὶ ἀναθέσεως τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῖς ἱερεῦσι». — Νομοπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπεία πρὸς ἀναθέωρσιν καὶ σύνταξιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Νομοθεσίας, Αἰτιολογικαὶ Ἐκθέσεις τῶν Σχεδίων Νόμων ... 5 Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν», Ἀθῆναι 1916, σελ. 1 - 2.

σων τοῦ τελευταίου σχολικοῦ ἔτους, διεπίστωσε τὴν ἐπικειμένην ἐπιζήμιον γενικώτερον, καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν Χαλκίδα, κατάργησιν τοῦ Ἱερατικοῦ ἐν αὐτῇ Σχολείου, τοῦ ὁποίου τὸν βίον ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παρηκολούθησε λίαν ἐνδιαφερόντως καὶ ἐδημοσίευσε (τῇ 27 Φεβρουαρίου 1893) τὰ ἑξῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἀκροτελεύτια: «Ἡ ἐνταῦθα Ἱερατικὴ Σχολὴ διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους βεβαίως τῆς θελήσεως τῶν ἐκάστοτε Διευθυντῶν αὐτῆς, ἤρξατο ἀπὸ τινος χρόνου μαραινόμενη, ὡς μὴ ὄφελε, καὶ καταπίπτουσα ἀπὸ τῆς προτέρας ἀκμῆς. Οὔτε ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἐποπτεία τοῦ ἀξιοτίμου καὶ λογίου Διευθυντοῦ οὔτε ὁ ζήλος τῶν διδασκόντων ἐλλείπει, ἀλλὰ βλάπτει τὴν πρόοδον αὐτῆς ἡ ἀμέλεια καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀστοργία τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου, μάλιστα δὲ τοῦ καλουμένου Ταμείου τῶν Ἱερατικῶν Σχολείων. Οὐδέποτε τοῦτο ἐμερίμνησε περὶ πληρώσεως διαφόρων ὑποδειχθειῶν ἀναγκῶν τοῦ Σχολείου, ἀπαραιτήτων εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν αὐτοῦ. Οὐδὲ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ ὑπαλλήλους τῆς Σχολῆς ταχέως ἐκτελεροῦν ἐξάπτον οὕτω τὸν ζῆλον, τούλάχιστον αὐτῶν. Τίς δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι καθυστεροῦνται σήμερον 28 μηνῶν μισθοὶ παντὸς τοῦ προσωπικοῦ, κατὰ τριμηνίαν δὲ καὶ τετραμηνίαν ἐκδίδονται ἀνὰ ἓν ἐνιαῖον ἐνός μηνός; Ἐὰν ὅμως τὸ Ὑπουργεῖον ἐλάμβανε τὴν προσήκουσαν μέριμναν, ἡ Σχολὴ αὕτη ἤθελε προοδεύει καὶ παράσχει τοὺς παρὰ ταύτης προσδοκώμενους καρπούς. Ἄλλ' οἱ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ δεικνύουσιν ἀκατάληπτον ἡμῖν καὶ σχεδὸν ἐκ προθέσεως ἀμεριμνησίαν, τείνουσαν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Σχολῆς. Τὰ συμφέροντα ὅμως τῆς πόλεως, συνδυαζόμενα καὶ πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας, δι' ἣν τοὺς νέους τὰ τοιαῦτα Σχολεῖα παρασκευάζουσιν, ἀπαποῦσι τὴν συντήρησιν τοῦ Σχολείου τούτου, κεκτημένου πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς προόδου, ἀλλὰ χωλαίνοντος ἐκ τῶν ἀνωτέρω αἰτίων. Ὁφείλουσι δὲ καὶ οἱ τεταγμένοι νὰ μεριμνώσι περὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, ἀντιπρόσωποι νὰ ἐνεργήσωσι δεόντως καὶ νὰ παραστήσωσι τὸ προσγινόμενον εἰς τε τὸ Σχολεῖον καὶ τὴν πόλιν ἀδίκημα, ἵνα οὕτω γένηται τις θεραπεία»⁷⁹. Ὁ εἰς τὸ γινόμενον εἰς τε τὸ Σχολεῖον καὶ τὴν πόλιν ἀδίκημα, ἵνα οὕτω γένηται τις θεραπεία»⁷⁹. Ὁ εἰς τὸ Μαθητολόγιον ἀναγεγραμμένος τελευταῖος μαθητῆς τοῦ Ἱερατικοῦ Σχολείου Χαλκίδος, ὑπ' αὐξοῦσα ἀριθμὸν 285, εἶναι ὁ Γεώργιος Σιμιτζίης, ἐκ Στενῆς τῆς Εὐβοίας, ἡλικίας 18 ἐτῶν, υἱὸς «κτηματικοῦ», ἐγγραφεὶς τῇ 1 Δεκεμβρίου 1892.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

79. Βλέπε καὶ Εὔριπος, 19 Ἰουνίου 1893.

Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ*

Ὁ μέγας ρήτωρ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος Δημοσθένης ἐνώπιον τοῦ ἐπαπειλοῦντος τὴν Ἀθηναϊκὴν Πολιτείαν ἐκ Βορρᾶ κινδύνου, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπανεπαύθη οὐδ' εἰσήγησεν ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ ἀφυπνίσῃ ἐκ τῆς ραστώνης καὶ τοῦ ληθάργου τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ ἐπαρρησιάσατο καὶ τοὺς περισπουδάστους λόγους του ἐξεφώνησε καὶ τὰ πάντα ἐν φιλοπατρίᾳ καὶ ἀγάπῃ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον εἰργάσατο καὶ τὰ πάντα ὑπέστη χάριν τῆς Πατρίδος. Ἐν δὲ τῇ Χριστιανικῇ Ἑλλάδι ἄπειρα ἔχομεν ὑποδείγματα πνευματικῶν ἡγέτων, οἵτινες, τῆς τε θύραθεν γνώσεως ἀληθῶς ἐπιστήμονες καὶ τῆς κατὰ Θεὸν σοφίας κάτοχοι γειόμενοι, δὲν ἐσκέφθησαν τὴν ἑαυτῶν προβολὴν καὶ προκοπὴν, ἀλλ' ἀπέθανον ἐν πενίᾳ ἢ ἐθανατώθησαν, γένόμενοι τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς ὠφελήσωσιν. Ἐφ' ὅσον στερούμεθα τοῦ πνεύματος τῆς θυσίας, ἐφ' ὅσον εἴμεθα ἀπρόθυμοι νὰ μετὰσχωμεν ἐνεργῶς εἰς τὴν μάχην κατὰ τῆς διαφθορᾶς, προβάλλοντες ἑαυτοὺς ὡς ὑποδείγματα ἐναρέτου βίου, τότε δὲν εἴμεθα πνευματικοὶ ἡγέται. Ἄξια μνησίας ἐν προκειμένῳ εἶναι τὰ ὅσα δόκιμος νοῦς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γραμματολογίας σχετικῶς παρατηρεῖ: «Ἄλλο ἐστὶ διηγήσασθαι περὶ πολέμου, περὶ γενναίων ἀθλητῶν, καὶ πολεμιστῶν, καὶ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἀπελθεῖν τινα εἰς παράταξιν πολέμου, καὶ συμβαλεῖν τοῖς ἐχθροῖς καὶ εἰσελθεῖν καὶ ἐξελθεῖν καὶ λαβεῖν, καὶ δοῦναι, καὶ ἀπενέγκεσθαι τὰ νικητήρια. Οὕτω καὶ τοῖς πνευματικοῖς. Ἄλλο ἐστὶ τὸ γινῶσκει τινὶ καὶ νοεῖ διηγήσασθαι λόγους, καὶ ἄλλο ἐστὶ τὸ ἐν ὑποστάσει καὶ ἔργῳ, καὶ ἐν πληροφορίᾳ, καὶ ἐν τῷ ἔνδον ἀνθρώπῳ, καὶ τῷ νῷ ἔχειν τὸν θησαυρόν, καὶ τὴν χάριν, καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν»⁶.

Πρὶν ἢ ὅμως ἀποδυθῶμεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν διαδόχων μας ἐν τῇ κοινότητά ταύτῃ, ἀναγκαῖον καθίσταται, ἵνα ἐξετάσωμεν πρωτίστως τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἠθικὴν πανοπλίαν. Ἐχομεν ἄρα γε ἠθικὸν κύρος, σώ-

φρονα βίον καὶ ἀνεπίληπτον, ἀλλὰ καὶ πληροφορίαν ἀρκοῦσαν καὶ θησαυρὸν πνευματικόν, ἵνα μεταδώσωμεν χάριν τινὰ καὶ ὠφέλειαν πνευματικὴν εἰς τοὺς δεομένους ταύτης; Διότι, ποῖος δὲν θὰ κατειρωνευθῇ ἡμᾶς, ἐὰν ριφθῶμεν εἰς μίαν τοιαύτης φύσεως μάχην ἀσπλοι καὶ ὅταν ἡ ἔξωθεν μαρτυρία περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ἡμῶν μᾶς ἐμφανίσῃ γυμνοὺς καὶ τετραχλισμένους καὶ ἐστερημένους ἠθικῆς προσωπότητος; «Τίς γὰρ μὴ γελάσεται — παρρησιῶν οὐκ ἐκ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας Νεῖλος — τὸν χθὲς ἐν καπηλείῳ ὑδροφοροῦντα σήμερον ὄρων ὡς διδάσκαλον ἀρετῆς παρὰ μαθητῶν δορυφορούμενον, ἢ τὸν πρώην τῶν πολιτικῶν ἀναχωρήσαντα μακοπραγιῶν, ὃς ἐμετὰ πλήθους μαθητῶν διὰ πάσης σοβοῦντα τῆς ἀγορᾶς;»⁶.

Δυσχερέστατον τῷ ὄντι προβάλλει τὸ ἔργον τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ δυσχερέστερον καθίσταται, ἐφ' ὅσον παραμελεῖται καὶ παραθεωρεῖται καὶ παρέρχεται καὶ ὅπως παρεμπιπτόντως ἀσκεῖται. Θὰ ἦτο διὰ πάντας ἡμᾶς χρήσιμον νὰ πληροφορηθῶμεν ἐκ τῆς Πατερικῆς Ἀνθολογίας τὰς περὶ τῆς σημασίας τῆς ἀγωγῆς σκέψεις καὶ κρίσεις ἐνὸς διακεκριμένου Οἰκουμενικοῦ Διδασκάλου, ἐκ τῆς τριάδος τῶν τιμησάντων τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν, Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, εἰπόντος: «Τῷ ὄντι γὰρ αὕτη μοι φαίνεται τέχνη τις εἶναι τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν ἀνθρώπων ἀγειν, τὸ πολυτροπώτατον ζῶον καὶ ποικιλώτατον. Γνοίη δ' ἂν τις τῇ τῶν σωματίων θεραπείᾳ, τὴν τῶν ψυχῶν ἰατροῦσαν ἀντεξετάσας, καὶ ὄσφμεν ἐργώδης ἐκείνη καταμαθὼν, ὄσφ δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς ἐργωδεστέρα προσεξετάσας, καὶ τῇ φύσει τῆς ὕλης, καὶ τῇ δυνάμει τῆς ἐπιστήμης, καὶ τῷ τέλει τῆς ἐνεργείας τιμιωτέρα»⁷.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 190 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

5. Μακάριος (;). Ὁμιλία MG. 34, 701 B'.

6. Νεῖλος. Λόγος Ἀσκητικὸς ἐν Κ. ΟΕ' P.G. 79, 748 D.

7. P.G. 35, 425 A.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ*

7. Ποιμαντικὰ Προβλήματα.

Ἐρώτησις : Τὰ στοιχεῖα αὐτά, Σεβασμιώτατε, δίδουν τὴν βεβαιότητα, ὅτι διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἱερέων καὶ τῆς ἰδρύσεως νέων κοινοτήτων εἰς τὰς περιοχάς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑφίστανται εἰσέτι ἑλληνικαὶ ὀρθόδοξοὶ κοινότητες, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρθοδόξου λατρευτικῆς ζωῆς ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ εἰς τὴν δραστηκωτέραν μαρτυρίαν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Χώραν αὐτήν. Πλὴν ὅμως ἀντιμετώπιζετε ἀναμφιβόλως καὶ ἕτερα προβλήματα κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ σας ἔργου. Ποῖα εἶναι τὰ προβλήματα αὐτά;

Ἀπάντησις : Καθὼς γνωρίζετε, ἡ Ἐκκλησία φροντίζει εἰς τὰς ὀρθοδόξους κοινότητας τοῦ Ἐξωτερικοῦ νὰ συμπαρασταθῇ εἰς ὅλα τὰ προβλήματα τῶν τέκνων Τῆς καὶ δὲν περιορίζεται εἰς τὸν λατρευτικὸν χῶρον.

Τὸ βασικώτερον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζουν οἱ νεομετανάσται εἶναι τὸ θέμα τῆς γλώσσης καὶ τῆς προσαρμογῆς εἰς τὸν νέον περιβάλλον. Κατόπιν ἔχομεν τὰ προβλήματα τῶν γερόντων, τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἐργαζομένων μητέρων, τῶν ἀναζητούντων ἐργασίαν καὶ τῶν διαφόρων ἐνδεῶν κ.ἄ. Τὸ μέγα θέμα ὅμως, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ, εἶναι ἡ διατήρησις τῆς γλώσσης, τῆς πίστεως καὶ τῶν ἰδανικῶν τῆς φυλῆς μας μεταξὺ τῆς νέας γενεᾶς.

Ἐρώτησις : Καθὼς ἀντιλαμβανόμεθα, τὸ ἔργον σας εἶναι τεράστιον. Δύνασθε νὰ τὸ σκιαγραφήσετε δι' ὀλίγων; Πῶς ἀντιμετωπίζετε τὰ προβλήματα αὐτά;

Ἀπάντησις : Εἰς ὅλας τὰς κοινότητας ὑπάρχουν ὀργανωμένοι Φιλόπτωχοι Ἀδελφότητες Κυριῶν καὶ τμήματα Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Νεολαίας (G.O.Y.A.). Εἰς δὲ τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν ὑπάρχει ἡ Κεντρικὴ Φιλόπτωχος. Οἱ συνεργάται τῆς Φιλοπτώχου ἀποτελοῦν τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ ἱερέως ἐκάστης κοινότητος. Αἱ δραστηριότητες τῶν Φιλοπτῶχων εἶναι ποικίλαι. Φροντίζουν νὰ ὑποδέχωνται τοὺς νεομετανάστας εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ἢ εἰς τὸν λιμένα, οἱ ὁποῖοι προσέρχονται ἐξ Ἑλλάδος, ἐκ τῆς Κύπρου, τῆς Ἀφρικῆς ἢ καὶ ἐξ ἄλλων Χωρῶν καὶ συμπαρίστανται εἰς αὐτούς, ἕως ὅτου ἐξεύρουν ἐργασίαν καὶ προσαρμοθοῦν εἰς τὸν νέον περιβάλλον. Κατόπιν ἀναπτύσσουν δραστηριότητα πρὸς συμπαράστασιν τῶν ἀπόρων, τῶν ἀνέργων, τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀνεπικύρωτων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἐν ἀνάγκῃ. Εἰδικώτερον

διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ἔχει ὀργανωθῆ σῶμα διερμηνέων, τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτεται τακτικῶς τὰ νοσοκομεῖα.

Πρὸς περίθαλψιν τῶν γερόντων ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ διαθέτει ὀργανωμένα ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα εἶναι διοικητικῶς ἠνωμένα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὀργανισμὸς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινωνικῆς Προνοίας «Ἡ Βασιλείας», ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τὴν Διοίκησιν τοῦ Δ. Συμβουλίου, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν σήμερον τοῦ Ἀρχοντος Μ. Δεσποτάτου, Ἱατροῦ κ. Δημητρίου Βαρβαρέσου καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ αἰδεσιμ. Οἰκονόμου π. Ἰω. Καπέτα. Τὸ ὅλον συγκρότημα ἀποτελεῖται ἀπὸ 6 Γηροκομεῖα-Νοσοκομεῖα παρέχοντα περίθαλψιν διὰ 200 περίπου γέροντας. Τὰ πλέον ὀργανωμένα εὐρίσκονται εἰς τὸ Σίδνεϋ καὶ παρέχουν πλήρη ἰατρικὴν περίθαλψιν. Τὸ ἴδρυμα αὐτὸ εἶχεν ἰδρύσει ρωμαιοκαθολικὴν μοναχὴν, ἢ ὁποῖα τὸ παρεχώρησεν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἐκτὸς τῶν ἐν λόγῳ ἰδρυμάτων τοῦ Σίδνεϋ, τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς 4 (ἐν γηροκομεῖον θηλέων δυνάμεως 24 κλινῶν καὶ 12 ἀνεξαρτήτων δωματίων, ἐν γηροκομεῖον ἀρρένων δυνάμεως 20 κλινῶν, ἕτερον γηροκομεῖον θηλέων δυνάμεως 10 κλινῶν καὶ ἐν Νοσοκομεῖον-Γηροκομεῖον) ἔχει ἐσχάτως ὀργανωθῆ παρόμοιον καὶ εἰς τὴν Ἀδελαΐδα ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, καθὼς καὶ εἰς τὴν Πέρθην. Ἐτερος τομεὺς ἰδρυματικῆς προνοίας εἶναι οἱ Παιδικοὶ Σταθμοὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου δύνανται αἱ ἐργαζόμεναι μητέρες νὰ ἀφίουν τὰ τέκνα των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας των. Ὁ τομεὺς αὐτὸς δὲν ἔχει ἀκόμη ἀναπτυχθῆ πλήρως. Ἐπιδίωξις μας εἶναι νὰ ὀργανωθοῦν παιδικοὶ σταθμοὶ εἰς ὅλας τὰς περιφέρειαι. Ἡ περιφέρεια, ἢ ὁποῖα ἔχει σημειώσει πολλὰς προόδους εἰς τὸν τομεᾶ αὐτὸν εἶναι τοῦ Newtown τοῦ Σίδνεϋ, ὅπου διαβιοῦν περὶ τοὺς 16.000 - 18.000 νεομεταναστῶν καὶ ἔχουν ὡς πνευματικὸν κέντρον τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης.

Τρίτος τομεὺς ἰδρυματικῆς προνοίας εἶναι αἱ θερινὰ παιδικὰ κατασκηνώσεις, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦνται εἰς τὰς 4 Ἱερὰς Μονὰς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Εἰς τὰς κατασκηνώσεις αὐτάς φιλοξενοῦνται ἀνὰ 50 παιδιὰ εἰς ἐκάστην τῶν 3 κατασκηνωτικῶν περιόδων. Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς κτιριακῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον νὰ δυνηθῶμεν νὰ φιλοξενήσωμεν περισσοτέρα παιδιὰ.

Ἐρώτησις : Σεβασμιώτατε, ἀνεφέρατε ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Αὐστραλίαν 4 Ὀρθόδοξοι Ἱεραὶ Μοναί. Περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται;

Ἀπάντησις : Δὲν πρόκειται περὶ ὀργανωμένων μοναστηρίων. Εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ὑπάρχει

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 200 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθ. { Πρωτ. 1205
Διεκπ. 506 } 'Αθήνησι τῆ 23-4-1974

ΘΕΜΑ: «Εορτασμός Ναυτικής Ἑβδομάδος 1974».

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2005

Π ρ ό ς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατ' ἔτος εορτάζεται, ὡς γνωστόν, ἡ «Ναυτικὴ Ἑβδομάς», ἧς βασικὸς σκοπὸς ἐστὶν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἔντονος προβολὴ τῆς ἀνάγκης ὁμαδικῆς παρορμήσεως τῶν νέων πρὸς τὴν θάλασσαν, ὀδυσιαστικῶν συντελεστῆν ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ διατήρησις τῆς ἀγάπης καὶ ἡ ἀναζωπύρωσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ Πολεμικὸν καὶ Ἐμπορικὸν Ναυτικόν.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὁ εορτασμός τῆς Ναυτικῆς Ἑβδομάδος θὰ λάβῃ χώραν ἀπὸ 30 Ἰουνίου μέχρι 7 Ἰουλίου 1974 μεταξὺ δὲ τῶν προγραμματισθεῶν ἐκδηλώσεων προεβλέφθη ἡ, κατὰ τὴν πρώτην ἢ τελευταίαν Κυριακὴν τῆς διαληφθείσης ἑβδομάδος, ἀπ' ἄμβωνος ἔξαρχις τῆς ἐπιδράσεως τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

εἰς ἔγγαμος ἱερεὺς, ὅστις τελεῖ τὴν θείαν λειτουργίαν κατὰ τὰς Κυριακάς. Τὰς ἐξοχικὰς αὐτὰς περιοχὰς ἐπισκέπτονται πολλοὶ Ὀμογενεῖς διὰ νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ νὰ διέλθουν μίαν ἡμέραν μακρὰν τοῦ θορύβου τῶν πόλεων. Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον λειτουργοῦν ἐκεῖ, καθὼς εἴπομεν, αἱ παιδικαὶ κατασκηνώσεις τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Βραδύτερον εὐχόμεθα αἱ Ἱεραὶ αὐταὶ Μοναὶ νὰ ἐπανδρωθῶσι ὑπὸ Μοναχικῶν Συνοδειῶν.

Ἐ ρ ώ τ η σ ι ς : Ἀνεφέρατε τὸ θέμα τῶν ἐργαζομένων μητέρων καὶ τῆς περιθάλψεως τῶν τέκνων τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας των. Ἀντιμετωπίζετε καὶ ἕτερα προβλήματα οἰκογενείας; π.χ. διαζυγίων, μικτῶν γάμων κ.ἄ.

Ἀ π ά ν τ η σ ι ς : Ὅπωςδὴποτε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὰ διαζύγια ἠξήθησαν καὶ εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ὅπως καὶ εἰς τὸν λοιπὸν κόσμον· ὅμως ἡ αὐξήσις αὐτῆ δὲν ἔγινεν εἰς ἀνησυχητικὸν βαθμὸν.

Δυστυχῶς, παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Αὐστραλίαν τὸ φαινόμενον τῶν μικτῶν γάμων, παρ' ὅλας τὰς προσ-

ᾠθεν, Συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσει, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἵνα, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, πᾶσαν καταβάλλετε μέριμναν διὰ τὴν ἐν τῇ καθ' ὑμᾶς θεοσώστῳ Ἐπαρχίᾳ ἐκδήλωσιν τῆς κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον συμβολῆς τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας εἰς τὸν διαληφθέντα ἐτήσιον Πανελλήνιον εορτασμόν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Σε ρ α φ ε ί μ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Δέσφης Κο σ μ ᾶ ς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Γ. Δ/ΣΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Δ/ΣΙΣ Α'

Τμήμα Α'

'Αριθ. Πρωτ. Φ.042.1/67/15370

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28-2-74

Π ρ ό ς

Τοὺς ἀποδέκτας τοῦ πίνακος Β'.

ΘΕΜΑ: «Παραγραφή ἀξιώσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν ἑφημερίων».

Ἔχομεν τὴν τιμὴν, νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 13324/486/9-2-74 ἐγγράφου τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους, συμφώνως

παθείας, τὰς ὁποίας καταβάλλομεν πρὸς ἀποφυγῆν των. Βάσει τῆς μακρᾶς μου πείρας μεταξὺ τῶν ἀποδήμων ἀδελφῶν, γνωρίζω ὅτι ἀπαιτοῦνται μεγάλαι θυσίαι διὰ τὴν ἀρμονικὴν διαβίωσιν τοῦ μικτοῦ ζεύγους. Ἐὰν πρόκειται περὶ ἑλληνίδος, ἡ ὁποία ἔρχεται εἰς γάμον μετὰ ἐντοπίου, τότε τὸ θέμα εἶναι περισσότερον ἀπλόν, διότι, συνήθως, ἡ οἰκογένεια εὐρίσκειται εἰς χεῖρας τῆς γυναικός, ἐκείνη ἀναλαμβάνει τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων. Τὸ σπῆτι ἔχει συνήθως ἑλληνικὸν χαρακτήρα.

Αἱ δυσκολίαι εἶναι μεγαλύτεραι, ὅταν ἡ γυναῖκα εἶναι ξένη.

Προσπαθοῦμεν μὲ ὅλα τὰ μέσα ποὺ διαθέτομεν νὰ περιορίσωμεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τοὺς μικτοὺς γάμους ἢ νὰ βοηθήσωμεν τὰ μικτὰ ζεύγη νὰ προσαρμόσουν τὴν οἰκογενειακὴν τῶν ζωὴν εἰς τὰ ἑλληνορθόδοξα ἔθιμα. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἑτεροδόξων γίνονται αὐτοβούλως ὀρθόδοξοι, χωρὶς οὐδεμίαν προσηλυτιστικὴν ἐνέργειαν ἐκ μέρους μας.

(Συνεχίζεται) Πρεσβ. ΑΝΤ. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Κλητή και άγία ημέρα».

Διά μίαν ακόμη φοράν ὁ ἑορτασμός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου υπέμνησεν εἰς πάντας, ὅτι «ἐκ... θανάτου πρὸς ζωὴν και ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασε», «θανάτῳ θάνατον πατήσας» και ἐνδύσας «διὰ πάθους τὸ θνητὸν ἀφθαρσίας ἐν-πρέπειαν». Ὁ Χριστὸς ἐγερεθεὶς ἐκ νεκρῶν «ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, (ἐνῶ διὰ τὸν ἄθεον ὁ θάνατος ἀποτελεῖ τὴν φοβεράν στιγμὴν τοῦ μηδενισμοῦ τῆς υπάρξεως, διὰ τὸν εὐσεβῆ σημαίνει ἀρχὴν τῆς αἰωνιότητος. Βεβαίως δὲ και πύλη εἰσόδου εἰς τὴν αἰωνιότητα εἶναι τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς ἐκ τοῦ Τάφου ἐγέρσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν, ἵνα πάντας συναναστήσῃ ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας», ὡς ἐτονίσθη ἐπὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ εἰς τὸ ἐπὶ τῷ Πάσχα μῆνυμα Αὐτοῦ.

Τοῦτο ἐξηγεῖ διατί, ὡς τονίζει ὁ Μακαριώτατος, ἔθεν μὲν «σύμπασα ἡ χριστιανικὴ οἰκουμένη χαιρεῖ και ἀγάλλεται τόσο πολὺ κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν πασχάλιον ἑορτὴν και πανήγυριν, ἥτις ἐστὶ «κλητὴ και ἁγία ἡμέρα», ἐτέρωθεν δὲ «τὸ Ἀναστάσιμον Πάσχα εἶναι τὸ φωτεινὸν μετέωρον και τὸ λαμπρὸν Σύμβολον τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ και τὸ αἰώνιον ἐθνικὸν Σύμβολον τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

πρὸς τὰς συγδεδουασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 250-251 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἰς πενταετὴ παραγραφὴν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις τῶν μισθῶν, παντὸς εἶδους καθυστερουμένων προσόδων, συντάξεων διατροφῆς και πάσης ἄλλης περιοδικῶς ἐπαναλαμβάνομένης παροχῆς, τῆς παραγραφῆς ἀρχομένης ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀξιωσις και εἶναι δυνατὴ ἡ δικαστικὴ αὐτῆς ἐπιδιώξις.

Εἰς τὴν παραγραφὴν ταύτην ὑπόκεινται αἱ ἐκ πάσης φύσεως ἀποδοχῶν ἀπαιτήσεις τῶν ἐφημερίων, οἷτινες ὡς γνωστὸν δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι και ὡς ἐκ τούτου δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν διὰ τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων προδλεπομένην κατὰ Νόμον διετὴ τοιαύτην.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, οἱ ἐφημερίαι δικαιούνται εἰς ἀπόληφιν βασικοῦ μισθοῦ, ἐπιδρομάτων ἢ προσαυξήσεων ἀναδρομικῶς, ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐκδόσεως τοῦ οἰκείου τίτλου πληρωμῆς.

Ε.Γ.

Ὁ Γεν. Δ/γτῆς

Α. Ἀγγελόπουλος

Μετὰ πανορθόδοξον και παγχριστιανικὴν συμφωνίαν.

Τὸ ἐπὶ τῷ Πάσχα μῆνυμα τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ἐξῆρε τὸ γεγονός τοῦ «κατὰ ἡμερολογιακὴν συγκορίαν» ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν πασῶν τῶν Ὁμολογιῶν. «Παγκοσμίως, ὡς ἐτόνισεν, ἑορτάζομεν ἐφέτος τὸ ἐν και κοινὸν Πάσχα ἀπὸ κοινῶ ἀπαντες οἱ Χριστιανοί. Ὁθεν και ἡμεῖς ἀπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς ὄρθριοι, μετὰ Πέτρου και Ἰωάννου και μετὰ τῶν Μυροφόρων, ἐφέτος δὲ και μετὰ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς εἰς Χριστὸν βαπτισθέντων και Αὐτὸν ἐνδυσάμενων, μετὰ πάντων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων και Αὐτὸν ὁμολογούντων Κέριον αὐτῶν και Σωτῆρα τοῦ κόσμου, ἑορτάζομεν Πάσχα και ὡς ἐν ἀδιαίρετον Σώμα Χριστοῦ βιωῦμεν Αὐτοῦ τὴν Ἀνάστασιν... Ἐξερχόμενοι τῶν τοπικῶν και ἡμερολογιακῶν ὁρίων, βιωῦμεν τὸ Πάσχα και κηρύττομεν τὴν Ἀνάστασιν και προσφέρομεν τὴν ἀναιμακτον θυσίαν».

Τὸ γεγονός τοῦτο εὐστόχως ἐθεωρήθη ὡς εὐκαιρία διακηρύξεως τῆς νοσταλγίας τῆς ἐξευρέσεως τρόπου «κοινῶ ἑορτασμοῦ τοῦ ἐνὸς Χριστιανικοῦ Πάσχα ὑφ' ἀπάντων τῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην Χριστιανῶν». Οἶκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ πραγματοποιήσις τῆς νοσταλγίας ταύτης πρέπει νὰ γίνῃ συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς γνησίας χριστιανικῆς παραδόσεως μετὰ «πρῶτον πανορθόδοξον και δευτερον παγχριστιανικὴν ἱερὰν συμφωνίαν».

«Εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν φρουρὰν τοῦ Παναγίου Τάφου».

Ἐν συνεχείᾳ, δεόν ἰδιαίτερος νὰ ἐπισημανθῇ τὸ γεγονός τῆς ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ μνημείου, ὅπερ μνημονεύεται ἐν τῇ προηγουμένη Παρατηρήσει, συνδέσεως τοῦ μνημείου τῆς Ἀναστάσεως μετὰ τοῦ Παναγίου Τάφου, πρὸς τὸν ὁποῖον σήμερον ἰδιαίτερος στρέφεται τὸ ἐνδιαφέρον ὀλοκλήρον τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. «Υπὸ τὸ φῶς και τὴν χαρὰν τοῦ Πάσχα, — ἐτόνισεν ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης —, προσκυνούμεν τὸν Πανάγιον Τάφον, ἐξ οὗ ἐλάβομεν τὸ φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, δοξάζομεν τὸν Χριστὸν τὸν Ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν και ἐκφοράζομεν παγκοσμίως τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὴν φρουρὰν τοῦ Παναγίου τούτου Τάφου, τὴν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα τοῦ ἡμετέρου Ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ἡ ὁποία διετήρησε τὴν πηγὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἀλόβητον ἀπὸ πάσης σταυροφόρον και μὴ ἐπιβουλής».

Χαρακτηριστικῶς ἡ Κορυφὴ τῆς Ὀρθοδοξίας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ κατὰ τὸ ἀπὸ 16ης ἕως 28ης Ἀπριλίου χρονικὸν διάστημα :

Ἐτέλεσε: Τὴν 19ην/4 τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱερῷ Ναῷ Περιβλέπτου Ἰωαννίνων.

Τὴν 20ήν /4 τὴν κηδεῖαν τοῦ Γεωργίου Ἀλλαμανῆ, ἀδελφοῦ τοῦ π. Ὑπουργοῦ κ. Στ. Ἀλλαμανῆ (ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ).

Τὴν 23ην/4 τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Γεωργίου Καρύκη.

Τὴν 26/4 ἠλόγησε τοὺς Γάμους τοῦ κ. Δημητρίου Μπατάγια μετὰ τῆς Δίδος Ἀθηνᾶς Βεροπούλου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγ. Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης.

Τὴν 27/4 ἠλόγησε τοὺς Γάμους τοῦ κ. Νικολάου Οἰκουμίδου μετὰ τῆς Δίδος Ἀγλαίας Κουμπουρλή ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Κων/τίνου καὶ Ἐλένης Ἡλιουπόλεως.

Τὴν 28ην εἰς τὸν Μητρ. Ναὸν τὸ Μνημόσυνον τῶν θυμάτων τῆς Κατοχῆς.

Ἐχοροστάτησε: Τὴν 20ήν/4 εἰς τὸν πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Θωμᾶ Ἀμπελοκήπων.

Τὴν 21ην/4, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Βοηθῶν Αὐτοῦ Ἐπισκόπων κατὰ τὴν Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ 7ῃ Ἐπετείῳ τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου.

Τὴν 22αν/4 εἰς τὸν πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Γεωργίου Χαλανδρίου.

Τὴν 28ην/4 εἰς τὸν Μητροπολ. Ναὸν κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν.

Παρέστη: Τὴν 28ην/4 ἐν Λαμῖα εἰς τὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀθαν. Διάκου τελεσθεῖσας ἑορτάς.

Ἐπεσκέφθη: Τὴν 22αν/4 τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Στρατηγὸν κ. Φαίδωνα Γκιζίκη.

Τὴν 28ην /4 τὰς Ἱεράς Μονὰς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ Ἀγ. Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα.

ἐπισυνάπτει εἰς ταῦτα καὶ τὴν ἐξῆς διακήρυξιν, ἣτις προσυπογράφεται ὑπὸ πάσης ὀρθοδόξου συνειδήσεως: «Κατὰ τὸ χρέος δὲ καὶ τὴν εὐθύνην ἡμῶν ὡς Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου, ἐπέκεινα πάσης πολιτικῆς, ἀξιοῦμεν τὸν παγκόσμιον σεβασμὸν τοῦ καθεστώτος τῶν Ἀγίων Τόπων καὶ ἰδιαζόντως τῶν ἐπ' αὐτῶν ἱερῶν καὶ προαιωνίων δικαιωμάτων τοῦ Ὀρθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων».

«Ὁ τελευταῖος Ἑλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας».

Ἡ ὑπὸ τοῦ «Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν» ὁργάνωσις ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρον τοῦ Δήμου Ἀθηναίων τῆς λαμπρᾶς («Ἐκθέσεως Μνημοσύνης»), ἣτις προβάλλει «τὸν τελευταῖον Ἑλληνισμὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας», ἀποτελεῖ μέγα πνευματικὸν γεγονός, ἀξίον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως καὶ προβολῆς.

Ἡ ἐν τοῖς πλαισίοις τῶν πανελληνίων ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ὁργανωθείσα παραστατικὴ Ἐκθεσις αὕτη παρουσιάζει κατὰ τρόπον ἄριστα ἐποπτικὸν πλεῖστα πτυχᾶς τοῦ ὑπὸ τοῦ Κέντρον τούτου συντελεσθέντος ἔργου, ὅπερ ἀφορᾷ εἰς τὴν συλλογὴν παντὸς ὅ,τι διατηρεῖ ἄσβεστον τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀλησμονήτων πατρίδων (ἱστορίας, γεωγραφικοῦ καὶ τοπογραφικοῦ περιβάλλοντος, μνημείων λόγον, ἄσμάτων καὶ μουσικῆς, λαογραφικῶν στοιχείων, πνευματικῆς ζωῆς, ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου κ.τ.τ.).

Ἰδιαίτερος πρέπει νὰ ἐπισημανθῇ, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Κέντρον καὶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Ἐκθεσις, ἄνω ἐμφυχοῦνται ὑπὸ τοῦ ὑποδειγματικοῦ ἱεραποστολικοῦ ζήλου τοῦ ζεύγους Merlier, καθιστοῦν συνειδητόν, ὅτι ἡ ἐμφυχοῦσα τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Μ. Ἀσίας ζωτικὴ δύναμις καὶ ἐντελέχεια ἦτο ἡ προσήλωσις

εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς μαρτυροῦν τόσον τὰ λαμπρὰ μνημεῖα τῆς Μικρασιατικῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης, ὅσον καὶ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐγκαταλείποντες τὰς πατρίδας τῶν πρόσφυγες τὸ πρότιστον, ὅπερ ἤθελον νὰ διασώσουν καὶ νὰ συναποκομίσουν μεθ' ἑαυτῶν ἦσαν αἱ ἱεραὶ εἰκόνες καὶ ἄλλα ἀντικείμενα τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ λειτουργικῆς ζωῆς.

Συνεταὶ ὑποδείξεις.

Ἐν τῷ Τύπῳ ἐδημοσιεύθη προσφάτως περικοπὴ ἐκ βιβλίου τοῦ Σολζενίτσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ προσελκύνσας τὴν προσοχὴν ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ῥώσος συγγραφεὺς, ὑπὸ τύπον συμβολῶν πρὸς τὴν σοβιετικὴν ἡγεσίαν, ὑποδεικνύει πρὸς τοὺς ἄλλοις τὰ ἐξῆς: («Ἐπιτρέψατε τὰς θρησκευτικὰς ὁργανώσεις τῶν νέων, αἵτινες οὐδόλως εἶναι πολιτικά, καὶ ἀφήσατε τὴν Κοσμοδόλ νὰ εἶναι ἡ μοναδικὴ πολιτικὴ ὁργάνωσις. Δώσατε εἰς τοὺς νέους τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκουν καὶ νὰ καθοδηγοῦν τὰ παιδιά καὶ τὴν δυνατότητα τῆς ἐλευθέρου δράσεως ἐν τῇ ἐνορίᾳ». Ὁμολογῶν δὲ μετὰ παρηγορίας τὴν πίστιν τὸν εἰς τὴν ἀνακαινιστικὴν δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, προσθέτει: «Ἐγὼ προσωπικῶς βλέπω σήμερον τὸν Χριστιανισμὸν ὡς τὴν μόνην ζῶσαν πνευματικὴν δύναμιν, ἣτις εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀναλάβῃ τὴν πνευματικὴν ἴασιν τῆς Ρωσίας. Ἀλλὰ δὲν ζητῶ, οὔτε προτείνω εἰδικὰ πρόνομια δι' αὐτόν· ἀπλῶς ζητῶ νὰ τυγχάνῃ ἐλευθέρου μεταχειρίσεως καὶ νὰ μὴ καταπιέζεται».)

Ὡς εὐστόχος ἐσημειώθη, «τὰς συνετάς αὐτὰς ὑποδείξεις τοῦ Χριστιανοῦ αὐτοῦ στοχαστοῦ δὲν θὰ ἀκούσουν βέβαια οἱ ἡγέται τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀς τὰ ἀκούσουν ὅμως ὅσοι ἄλλοι εἰς τὰ ἀστικά καθεστώτα συνοδοιποροῦν με' αὐτούς, ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυναισθήτως, εἰς τὴν παρεμπόδιση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ δράσεως, μάλιστα δὲ τῆς νεολαίας».

Ἐ δέ χ θ η : Τὴν 20ὴν /4 τὸν Σεβ. Μητρ. Κολωνίας κ. Γαβριήλ.

Τὴν 22αν /4 τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Στυλιανὸν Ἀλλαμανῆν καὶ τὸν Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπ. Βελιγραδίου κ. Γκόσεβιτς.

Τὴν 23ην /4 τὸν Ἐξαρχὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀρμενίων Μητροπολίτην κ. Σαχάκ Ἀϊβαζιάν, τὸν Καθηγητὴν τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης κ. Βασίλειον Σταυρίδην.

Τὴν 24ην/4 τοὺς Σεβ. Μητρ. Κίτρους κ. Βαρνάβαν, Θήρας κ. Γαβριήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν, Σύρου κ. Δωρόθεον, τοὺς Θεοφίλ. Ἐπισκόπους Ροδοστόλου κ. Τιμόθεον καὶ Ἀμαθοῦντος κ. Καλλίνικον, τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Καλαμάτας Συν/χην κ. Βασίλειον Παπακωνσταντίνου καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ ΠΙΚΠΑ κ. Παναγιωτόπουλον.

Τὴν 26ην/4 τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας κ. Παναγ. Χρήστου καὶ τὸν Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Εὐάγγελον Σδράκαν.

Τὴν 27ην /4 τὸν Ὑπουργὸν Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν κ. Δημήτριον Τσάκωναν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

Εἰς τὸ Τριμελὲς Πλημμελειοδικεῖον Πύργου κατὰ τὴν δικάσιμον τῆς 25-4-1974 κατεδικάσθη ὁ χιλιαστὴς Φραγκίσκος Στ. Τσαγκαλίδης, ἐκ Χώρας Γορτυνίας, κάτοικος Ἀθηνῶν, εἰς ἑπτὰ μηνῶν φυλάκισιν καὶ ἐνός ἔτους Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ προσηλυτισμῶ.

Μάρτυρες κατηγορίας παρέστησαν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας Ἀρχιμ. Γερμανὸς Παρασκευόπουλος, ὁ Ἐφημέριος Χώρας π. Ἀθανάσιος Δρεμέτικας καὶ οἱ ἐκ Χώρας Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ Σπυρίδων Σέρρος, Νικόλαος Κάχρης, Θεόδωρος Στραβογιάννης, Γιαννίκος Μουργελᾶς καὶ Χαράλαμπος Β. Μουργελᾶς.

Τὸ Δικαστήριον ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ Προέδρου κ. Παναγιώτου Παπανικολοπούλου καὶ τῶν Πρωτοδικῶν κ. κ. Παύλου Ἀναγνωστοπούλου καὶ Κωνσταντίνου Μπέκου.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἀφ' ἐνός μὲν ἐκφράσῃ τὸν ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς διακρινόμενους ἐπὶ ἐπιμελείᾳ καὶ ἤθει μαθητᾶς τῶν Γυμνασίων τῆς Θεσσαλονίκης, ἀφ' ἑτέρου δὲ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπαφῆς καὶ γνωριμίας μετὰ τῶν θησαυρῶν τῆς Πατερικῆς Σοφίας, διωργάνωσε σεμνὴν τελετὴν βραβεύσεως τῶν ἀριστοῦχων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τῶν Γυμνασίων διὰ τῆς προσφορᾶς εἰς ἕκαστον αὐτῶν πέντε τόμων τῶν Πατερικῶν ἐκδόσεων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ἡ τελετὴ ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ διαλέξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐβραβεύθησαν δὲ συνολικῶς 205 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά. Τὰ βραβεῖα ἀπένευμεν ὁ Μητροπολίτης, ἀφοῦ προηγουμένως ὠμίλησεν ἐπικαίρως. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν Ἐπιθεωρηταὶ, Γυμνασιάρχαι καὶ Καθηγηταὶ τῶν Γυμνασίων Θεσσαλονίκης καὶ οἱ γονεῖς τῶν βραβευθέντων.

Συνεχίσθη καθ' ὅλον τὸ δίμηνον ἢ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου καθιερωθεῖσα σειρά ὁμιλιῶν ὑπὸ τὸ γενικὸν θέμα «Μπροστὰ στὸ Γάμο καὶ τὴν Οἰκογένεια». Ὁμίλησαν κατὰ σειράν οἱ ἐξῆς ὁμιληταί: Ὁ ὕφηγος κ. Ἱ. Κορναράκης μετὰ θέμα «Πνευματικὴ θεμελίωσις τοῦ γάμου» (16-1-74). Ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γεώργιος Μαντζαρίδης μετὰ θέμα «Κοινωνία καὶ γάμος» (23-1-74). Ὁ ἐντεταλμένος ὕφηγος τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς κ. Κορν. Ρουτσῶνης μετὰ θέμα «Ψυχολογικαὶ προϋποθέσεις ἐπιτυχίας τοῦ γάμου» (30-1-74). Ἡ συμβο-

λαιογράφος κα Ἀν. Παπακωνσταντίνου μετὰ θέμα «Ἡ θέσις τῆς γυναίκας στὸ γάμο» (6-2-74). Ὁ δικηγόρος κ. Δ. Σταμάτης μετὰ θέμα «Γονεῖς καὶ τέκνα» (13-2-74). Ἡ ἐκπαιδευτικὸς κα Μαρία Μπακατσέλου μετὰ θέμα «Ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ τῆς γυναίκας» (20-2-74). Ὁ ὕφηγος κ. Ἱ. Κορναράκης μετὰ θέμα «Ἀρνητικὲς κοινωνικὲς ἐπιδράσεις στὴν οἰκογένεια» (20-3-74). Ἡ συμβολαιογράφος κα Ἀν. Παπακωνσταντίνου μετὰ θέμα «Ὁ δεσμὸς τῶν συζύγων» (6-3-74). Ὁ δικηγόρος κ. Σπ. Γουλιέλμος, πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης μετὰ θέμα «Τὸ δράμα τῶν διαζυγίων» (13-3-74). Τὰς ὁμιλίας παρηκολούθησαν μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος πολλοὶ νέοι καὶ νεόνυμφοι. Μεθ' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν ἐπηκολούθει ἐνδιαφέρουσα οἰκοδομητικὴ συζήτησις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὕφηγου κ. Ἱ. Κορναράκη.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας

Τῇ 19ῃ τρέχοντος, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Χρυσάνθου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας κ. Τιμόθεος ἐτέλεσεν ἐπιμνημόσυνον δέησιν, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χρυσάνθου, εἰς τὸν πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κομοτηνῆς ἀνδριάντα αὐτοῦ.

Εἰς τὴν δέησιν παρέστησαν ὁ Ἱ. Κλήρος καὶ οἱ ἐν Κομοτηνῇ συγγενεῖς τοῦ ἀειμνήστου Πρωθιεράρχου.

Τῇ 24ῃ Μαρτίου ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Τιμοθέου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν, τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ πλήθους λαοῦ, τὰ ἐγκαίνια τῆς νεοοπιστάτου γυναικείας Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγ. Χριστοφόρου Κομοτηνῆς καὶ τοῦ συστεγαζομένου μετ' αὐτῆς Εὐαγούς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος Προστασίας Θηλέων «Παναγία ἡ Ἐλεούσα».

Μετὰ τὸν ψαλέντα Ἀγιασμόν ὁ Σεβασμιώτατος ἐξέθεσε τὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς τε Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, ὅπερ μέλλει νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ ὄρφανὰ, ἀπροστάτευτα, ἐγκαταλειμμένα κ.α. κορσία.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Τιμόθεος προέστη ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἔθνους πεσόντων, τῇ δὲ ἐπομένῃ προέστη τῆς ἐπισήμου δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ὁ Νέος Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου
κ. Δαμιανὸς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα

Προερχόμενος ἐκ Βηρυτοῦ, ἀφίκετο εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν τὴν μεσημβρίαν τοῦ Σαββάτου, 2ας Μαρτίου, ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου κ. Δαμιανὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Πανοσίου. Ἀρχιμανδριτῶν κ. κ. Εὐμενίου Μπανάνη καὶ Νεκταρίου Σολίδου, ἐκ τῶν μελῶν τῆς Σιναϊτικῆς Ἀδελφότητος, τῆς εὐλαβεστάτης αὐτοῦ μητρὸς κ. Ἀγγελικῆς Σαμαρτζῆ.

Τῷ Σαββάτῳ, 9ῃ Μαρτίου, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων τεσσαράκοντα Μαρτύρων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνος κ. Μελίτων ἐδέχθη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ τὰ συγχαρητήρια τῶν κληρικῶν καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχόντων τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος

Συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰς ἑκτακτον, ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Νήσων κυροῦ Δωροθέου, σύσκεψιν τὴν Παρασκευῇ, 22αν Μαρτίου 1974. Κατ'

άρχήν ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐξήρθε τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου καί, ἐγερθεῖσα μετὰ τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν, ἠύχθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἀκολουθῶν δὲ ἀπεφασίσθη ὅπως:

Ἡ κερῶσιμος ἀκολουθία ψαλλῆ τῇ Κυριακῇ 24ῃ Μαρτίου καὶ ὦραν 14ην ἐν τῷ ἐν Μπουγιούκαδρα ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, χοροστατοῦσης τῆς Α.Θ. Παναγιότητος μετὰ τῆς Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

Συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. ἡ Ἁγία καὶ Ἱ. Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, τῇ Τρίτῃ 26ῃ Μαρτίου 1974.

Κατ' αὐτὴν ἐξητάσθησαν ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγεγραμμένα θέματα, ἐφ' ὧν καὶ ἐλήφθησαν αἱ προσήκουσαι ἀποφάσεις.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐπὶ σχετικῇ προτάσει τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, περὶ πληρώσεως τῆς χηρευοῦσης Ἱ. Μητροπόλεως Νήσων, ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, Μητροπολίτης Νήσων ἐξελέγη ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος κ. Κωνσταντίνος.

Εἶτα ἡ Ἁγία καὶ Ἱ. Σύνοδος διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκάλεσεν ὡς μέλος αὐτῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Βαρθολομαῖον, εἰς πληρώσειν τῆς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Μητροπολίτου Νήσων κυροῦ Δωροθέου κενωθεῖσης Συνοδικῆς θέσεως.

Μεθ' οὗ ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ἀνεκοινώσατο ὅτι καθήκοντα Πρωτοσυγκελλεύοντος ἀνέθετο τῷ ἐκ τῶν Βοηθῶν Αὐτῆς Θεοφίλ. Ἐπισκόπῳ Μελιτηνῆς κ. Ἰωακείμ.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Νήσων κ. Κωνσταντίνου.

Ὁ νέος Μητροπολίτης Νήσων κ. Κωνσταντίνος (Χαρισιάδης) ἐγεννήθη τὴν 23ην Ἰουλίου 1929 ἐν Καδήκιοι. Ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χέιμπελι ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος τὸ ἔτος 1950.

Τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1950 ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Δέρκων Ἰακώβου Διάκονου ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μπακῆρ-κιοῖ, διετέλεσε δὲ Ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως Δέρκων μέχρι τέλους τοῦ 1953, ἐργασθεὶς διὰ τὴν σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν κατηχητικῶν καὶ ὡς ἱεροκέρυξ κηρύττων ἀνελλιπῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ θητεῖαν ἐτέλεσεν ὡς ἐφεδρος ἀξιωματικὸς τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ.

Κατόπιν ἐπὶ ἐν ἔτος εἰργάσθη ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ αἰοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ὡς στέλεχος τῆς Πνευματικῆς Διακονίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1956 διωρίσθη Ἐπιμελητῆς τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χέιμπελι, χειροτονηθεὶς εἰς Ἀρχιμανδρίτην ἐν τῷ Ναϊδρίῳ τῆς Σχολῆς σεπτῇ Πατριαρχικῇ κελεύσει ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Ἰκονίου Ἰακώβου τῇ 22ᾳ Ἀπριλίου 1956.

Κατ' Ὀκτώβριον 1958 διωρίσθη Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς ἀναδιοργανώσας τὸ Γραφεῖον τῆς Σχολῆς (μέχρι Σεπτεμβρίου 1962).

Ἡ Ἐκκλησία ἀπεφάσισε συνοδικῶς τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς Εὐρώπην δι' ἀνωτέρας σπουδᾶς καὶ εἰδίκευσιν εἰς τὸν Πρακτικὸν Κλάδον τῆς Θεολογίας, ἵνα συμπεριληφθῇ ἀκολουθῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ καθηγητικοῦ τῆς Σχολῆς σώματος. Οὗτω μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐσπούδασεν ἐπὶ μίαν τετραετίαν (Σεπτέμβριος 1962-Ὀκτώβριος 1966) ἀποφοιτήσας τοῦ Ἀνωτάτου Ἰνστιτούτου Κατηχητικῆς Ποιμαντικῆς τοῦ Κα-

θολικοῦ Ἰνστιτούτου Παρισίων. Ἐπίσης παρηκολούθησε τὰς παραδόσεις τοῦ Ἀνωτάτου Ἰνστιτούτου καὶ Ἐθρσκειολογίαν ἐν Σορβόνῃ.

Κληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διωρίσθη καθηγητῆς τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χέιμπελι, τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

Μετὰ πενταετῆ εὐδόκιμον ἐν τῇ Σχολῇ καθηγεσίαν ἐξελέγη Ἐπίσκοπος, χειροτονηθεὶς τῇ 16ῃ Ἰανουαρίου 1972 ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὑπὸ τοῦ Γέροντος κ. Μελίτωνος, συνιερουργούντων τῶν Μητροπολιτῶν Λαοδικείας κ. Μαξιμου, Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, Εἰρηνοπόλεως κ. Συμεῶν καὶ Κολωνίας κ. Γαβριήλ.

Τὴν 1ην Μαρτίου 1972 ἀνετέθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ἡ διαποιμάνσις καὶ ἐποπτεία τῆς Κοινότητος Κουρτουλοῦς καὶ περιχώρων εἰς διαδοχὴν τοῦ Δημητρίου (νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου) ἐκλεγέντος Μητροπολίτου Ἰμβρου.

Τὴν 28ην Ἰουλίου 1972 εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάρρησιν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Ἄθρονον τοῦ Πατριάρχου Δημητρίου, ἀνετέθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ Μεγάλῃ Πρωτοσυγκελλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἣν διετήρησε μέχρι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ εἰς Μητροπολίτην Νήσων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἡ λ ι α Γ. Μ α ρ ι ο λ ο π ο ὑ λ ο υ, Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Α ἰ ο λ ι κ ῆ καὶ Ἡ λ ι α κ ῆ ἐ ν ἑ ρ γ ε ι α. Προεδρικός Δόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν κατὰ τὴν Πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 28ης Δ/βρίου 1973. Ἐν Ἀθήναις 1974.

Ἡ ἀρίστη Ὁμιλία τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Καθηγητοῦ κ. Μαρσιολοπούλου, κατὰ τὴν τελευταίαν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας τῇ 28ῃ Δ/βρίου 1973, ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα νὰ εὕρῃ τὴν δέουσαν ἀπήχθησιν ἀπὸ μέρους τῶν δευθύνων δημοσίων ἀνδρῶν. Διότι ὁ κ. Καθηγητῆς ἔθιξε θέμα οὐ μόνον τὰ μάλιστα ἐπικαιρον, ἀλλὰ καὶ πρωταρχικῆς σπουδαιότητος διὰ τὴν εἰς συνεχῆ τεχνικὴν ἀνάπτυξιν ἐδρισκομένην ἀνθρωπότητα. Τὰ ἀναπτυσσόμενα δὲ θέματα ἐνδιαφέρουν οὐ μόνον τὸν δημόσιον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ Θεολογίαν. Ἡ ἀξέσσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ἡ ἀκατάπυστος τεχνικὴ πρόοδος, ἡ ἀτέρευτος διάθεσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κάρπωσιν ὅσον πλείστων ἀγαθῶν διὰ τῆς ἀνάδου τοῦ λεγομένου κακῶς καθ' ἡμᾶς «βιοτικῆς ἐπιπέδου», πάντα ταῦτα ἔχουν ὡς προϋπόθεσιν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐνεργειῶν πρὸς κίνησιν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ μηχανικοῦ τοῦ ὄπλισμοῦ. Ἀνθραξ καὶ πετρέλαιον ἦσαν καὶ εἶναι αἱ κύριαι «πηγαὶ ἐνεργείας». Ἀμφότερα τὰ ὀλίκα ταῦτα παράγωγα, δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον, εὐρίσκονται κεκλεισμένα ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς.

2. Ἀλλὰ οὖν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου τὰ προϊόντα ταῦτα ἐξαντλοῦνται, ἀνευ ἐλπίδος ἀνανεώσεως τῶν κοιτασμάτων των. Καὶ ἡ ἐξάντλησις τούτων φαίνει κατὰ δυσανάλογον ρυθμὸν τῆς συνεχῆς ἀξανομένης ζητήσεώς των. Τεχνικὴ καὶ βιομηχανικὴ πρόοδος ἀπαιτοῦν «πηγὰς ἐνεργείας» προσιτάς καὶ ἀνευ περιορισμοῦ. Πῶς θὰ δυναθῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἰσορροπίαν τῆς φύσει ἀνισορροποῦ καὶ ἀντιθετικῆς ταύτης καταστάσεως, ἥτοι τῆς μειώσεως καὶ ἄμα ἀπαιτήσεως ὅσον πλείστων «πηγῶν ἐνεργείας»; Αὐτὸ τὸ μέγα πρόβλημα ἐκθέτει μὲ τὴν διακρίνουσαν τὸν ὀμιλητὴν σαφήνειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ πράγματι σπουδαῖα ἐπιχειρήματα καὶ ἐτι ἀξιολογώτερας ὑποδείξεις πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου. Ὑδατοπτώσεις (λευκὸς ἀνθραξ), παλιρροιαὶ (κυανοὺς ἀνθραξ), ἀνεμος (αἰολικὴ ἐνέργεια), ἠλιακὴ ἐνέργεια, θερμοκρασία τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς, ἥτοι ἡ γεωθερμικὴ ἐνέργεια καὶ ἡ διαφορά θερμότητος

μεταξύ των επιφανειακών και κατωτέρων στρωμάτων των θαλασσών, είναι αι σπουδαιότεραι φυσικαί δυνάμεις, πρὸς τὰς ὁποίας στρέφεται σήμερον ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια, ἥτις τοσαύτας ἐλπίδας ὀφελείας ὑπόσχεται, εἶναι τόσοσυνδεδεμένη με πολλοὺς ἄλλους κινδύνους, ὥστε σήμερον ἡ προσοχὴ τῆς Ἐπιστήμης νὰ στρέφεται εἰς ἄλλας-φυσικὰς πηγὰς, ὡς ἐκείναι, τὰς ὁποίας ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν.

3. Ὁ ἡμιλητὴς ἀναλύει κατὰ τὸν πλέον παραστατικὸν τρόπον τὰς ἀποδόσεις ἐκάστης τῶν ἐνεργειῶν τούτων, τὰς ὀφελιμότητας, ἀλλὰ καὶ τὰ μειονεκτήματα. Ἄφου δ' ἐπεσήμανεν ὅτι ἡ Ἑλλάς τελευταίως ἐστρεψε τὴν προσοχὴν τῆς εἰς ἐπιμετάλλευσιν-τῶν ὑδατοπτώσεων, με πασαμέλῃσιν τῆς «παλιρροϊκῆς ἐνεργείας», προσέθη εἰς μίαν πράγματι τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν δι' ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων, πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ὑπόδειξιν, ὅτι «ἡ μόνιμος λύσις τοῦ ἐνεργειακοῦ προβλήματος πρέπει νὰ ἀναζητηθῆ εἰς τὴν ἡ λ ι α κ ἠ ν καὶ τὴν α ἰ ο λ ι κ ἠ ν ἐνέργειαν, αἱ ὁποῖαι καὶ ἄ ν ε ξ ἰ ἄ ν τ λ η τ ο ι εἶναι καὶ παρέχονται ἀφειδῶς ὑπὸ τῆς φύσεως». Δὲν εἶναι δυνατόν ἐνταῦθα νὰ ὑπεισέλθωμεν εἰς λεπτομερείας πρὸς ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστημονικῆς τεκμηριώσεως τῶν εἰσηγήσεων τοῦ κ. Καθηγητοῦ. Τοῦτο μόνον λέγομεν ἡ σπουδαιότητα καὶ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διεγείρουσα ἀνακοίνωσις, ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα νὰ γίνῃ γνωστὴ καὶ νὰ μελετηθῆ ἀπὸ μέρους καὶ τῶν ἐπιστημόνων, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ μέρους τῶν ὑπευθύνων δημοσίων ἀνδρῶν, πρὸς ἐφαρμογὴν ἐν τῇ πράξει τῶν προτάσεων τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐπιστήμονος. Διὰ τὴν θεολογίαν, ἐνδιαφερομένην διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἐν ζωῇ ἄνθρωπον καὶ τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκπολιτιστικὴν του πρόσοδον, θὰ εἴχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἔχει καθήκον καὶ μετὰ τὸ πρόβλημα τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ τῆς γῆς καὶ μετὰ τὴν εὐμενῆ καὶ τὰ δυσμενῆ ἐπακόλουθα τῆς τεχνικῆς προόδου καὶ κατ' ἐξοχὴν μετὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου καλλιέργειαν, τὴν συναρτωμένην μετὰ τὴν τεχνικὴν του πρόσοδον, νὰ ἀσχολεῖται καὶ νὰ μελετᾷ τὰ μέσα τῶν προσπαθειῶν τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀνάδοῦ τοῦ πλάσματος τῆς ἐπι τῆς γῆς προσπαθείας του, ἀποδεικνύουσα οὕτως, ὅτι τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὸν ἐπι τῆς γῆς βίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τοῦ χριστιανοῦ, δι' ὃν καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ἐπι τῆς γῆς ἀγαθὰ πάντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐδόθησαν. Ἡ τε θεολογία καὶ πρὸ παντός ἡ Ἐκκλησία καθήκον ἔχουν νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν των καὶ εἰς τὰ καθ' ἡμέραν προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐν πνεύματι θετικῶ καὶ ἐποικοδομητικῶ.

4. Ἡ ὠραία καὶ σπουδαία, ἄμα καὶ ἐπίκαιρος Ὁμιλία τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν παρέχει ἀφορμὰς μελέτης καὶ περισυλλογῆς εἰς πάντα ἄνθρωπον, ἰδίᾳ τὸν χριστιανὸν καὶ ὑπὲρ πάντας εἰς τὸν ἐπιστήμονα θεολόγον, ὅπως ἀσχοληθῆ εὐρύτερον μετὰ τὰ σύγχρονα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς διαφώτισιν αὐτοῦ πρὸς ἀγαθὴν χρῆσιν καὶ ἐπωφελεῖ ἐπιμετάλλευσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δωρηθέντων αὐτῷ ὀφελῶν ἀγαθῶν. Ἡ δὲ Ἐκκλησία, ἐκ τῆς θεολογικῆς μελέτης καὶ θεωρίας ἀντλοῦσα πᾶν τὸ χρῆσμον, καθήκον ἔχει νὰ ἔλθῃ ἐγγύτερον τοῦ ἀγωνιζομένου διὰ τὴν πρόσοδον τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ ἐνισχύῃ τοῦτον δι' ὄλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν της μέσων, πνευματικῶν καὶ ὀφελῶν, διδάσκουσα οὕτω ἐν τῇ πράξει, ὡς προστάτις Μήτηρ, τὴν Ἀγάπην, ὡς ταύτην ἐκήρυξε καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Κω ν τ ἰ ν ο υ Ν. Γ α ζ ῆ, πρωτοπρεσβυτέρου-Καθηγητοῦ, Κ α σ σ ι α ν ῆ. Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἡμνογραφικὸν ἔργον τῆς μεγάλης καὶ τόσοσυνδεδεμένης ἡμνοδοῦ τοῦ χριστιανικοῦ Βυζαντίου. Θεσ/κη 1974 (ἐκδόσεις: «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», δδ. Ἀγ. Θεοδώρας 4) σ. 91, σχ. 16.

Σύντομον, ἀλλὰ καὶ περιεκτικὸν καὶ μεστὸν διδαγμάτων βιβλίδιον, εἰσαγόν τὸν ἀναγνώστην εἰς τε τὴν ἱστορίαν τῆς ἁ-

γίας καὶ εἰς κατανόησιν τοῦ ἡμνοδοῦ ἡθασουροῦ τῆς Κασσιανῆς δι' ἀναλύσεως τῶν σπουδαίων ἡμνολογικῶν συνθέσεων τῆς ἀρίστης ταύτης ἡμνογράφου. Θρόλος καὶ ἱστορία συμπλέκονται εἰς ὠραίαν καὶ τὰ μάλιστα διδακτικὴν ἀφήγησιν περὶ μίας ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων καὶ θεοσεβεστέρων γυναικῶν τοῦ ἐν ἀναγεννήσει ἐβρισκομένου Βυζαντίου, κατὰ τὸν Θ' αἰ. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλιδίου πραγματεύεται ὁ σ. τὰ «θιογραφικά» τῆς δόξης, μετὰ χαρακτηριστικῶν ἀποσπασμάτων προσωπογραφίας τῆς ἁγίας ὑπὸ διαφόρων συγγραφέων. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος παραθέτει καὶ ἀναλύει τὰ ἡμνολογικὰ καὶ λειτουργικὰ ποιήματα τῆς Κασσιανῆς. Μετὰ δὲ τὸν ἐπίλογον, παρατίθεται μουσικὴ ἀπόδοσις — κατὰ τὴν βυζαντινὴν καὶ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν μουσικοσημαντικὴν γραφὴν — τοῦ γνωστοῦ δοξαστικοῦ τῆς μ. Τετάρτης «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις...» καὶ τῶν εἰρμῶν τοῦ ὄρθρου τοῦ Κανόνος τοῦ μ. Σαββάτου τῶν πέντε πρώτων Ὁδῶν, πάλιν μετὰ τὴν διπλὴν μουσικὴν ἐπισήμανσιν.

Τὸ βιβλίδιον συνιστάται ἐκθύμως. Εἶναι διδακτικώτατον καὶ ἐνημερωτικὸν διὰ πάντα εὐσεβῆ καὶ φιλομαθῆ.

Κ. Γ. Μ.

Ἄ ν δ ρ ε ο υ Θ ε ο δ ὄ ρ ο υ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: Τ ὁ χ α ρ ο π ο ι ὄ ν π ἔ ν θ ο ς τ ῆ ς Ἐ κ κ λ η σ ι α ς. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστήρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι 1974.

Ὁ τίτλος τοῦ ὠραίου αὐτοῦ βιβλίου, ὠραίου κατὰ τὸ περιεχόμενον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν, εἶναι καίριος καὶ ἄκρος δηλωτικός. Ὁ συγγραφεὺς, ἐκ τῶν ζηλωτῶν θεολόγων, εἶναι γνωστός διὰ τὴν προσήλωσιν του εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Εἰς τὸν κομψὸν αὐτὸν τόμον, σχολιάζει τὴν γύρω ἀπὸ τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου ἐκκλησιαστικὴν μας Ἴμνηδιον, τῆς ὁποίας τὰ νοήματα προβάλλει μεθ' ἐλλογισμῶν χάριν, δογματικὴν ἀκρίβειαν καὶ κατανοητικὸν ὕψος. Τὸ πλέον δὲ κεντρικὸν τῶν νοημάτων τούτων εἶναι ὅτι ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὸν τίτλον. Διότι, πράγματι, τὸ πένθος τῆς Ὁρθοδοξίας περὶ τὴν Σταυρώσιν καὶ τὴν Ταφήν τοῦ Χριστοῦ εἶναι «χαρποισόν», ὡς τὸ ὀνομάζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει, διότι ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει εἰς τὴν καρδίαν της τὸ γεγονός τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως, μέσα ἀπὸ τὸ φῶς, τὴν χαρὰν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ὁποίου ἀτενίζει καὶ τὰ Πάθη τοῦ Σωτῆρος.

Ἰπομνηματίζων λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, καθιστᾷ τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην ἱκανὸν νὰ βιώσῃ ὀρθῶς καὶ φωτεινῶς τὴν θεῖαν λατρείαν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Νὰ μετὰσχῃ συνειδητῶς εἰς αὐτήν. Καὶ νὰ ἀποκομίσῃ οὐράνιον κέρδος.

Πρόκειται δι' ἓν βιβλίδιον, τὸ ὁποῖον συντελεῖ ὅσον ὀλίγα εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος καὶ ἀναποκρίνεται ἵλιαν ἐπιτυχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παλιννορθωθῶν αἱ πνευματικαί, ἠθικαὶ καὶ αἰσθητικαὶ ἀξίαι τῆς Παραδόσεως.

Ὁ σ ἰ ὸ υ Ν ι κ ο δ ῆ μ ο υ τ ο ῦ Ἁ γ ι ο ρ ε ἰ τ ο ῦ : Ν ἔ ο ν Ἐ κ λ ὀ γ ι ο ν. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστήρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι 1974.

Ἰπὸ τοῦ «Ἀστέρος», τοῦ γνωστοῦ διὰ τὴν αὐστηρὰν προσήλωσιν του εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθοδόξου Παραδόσεως ἐκδοτικοῦ Οἴκου, ἐκυκλοφόρησε κατ' αὐτὰς ἕνα εἰσαεὶ σπουδαῖον ἔργον τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, τοῦ νεωτέρου τούτου Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὸ «Νέον Ἐκλόγιον» εἶναι μίᾳ σειρᾷ τεσσαράκοντα τριῶν ἐκτενῶν παλαιῶν συναξαρίων, ἧτοι Βίων Ἀγίων, τὰ ὁποῖα ὁ Ἅγιος ἀπέδωκεν εἰς λαμπρὰν νεοελληνικὴν. Μεταξὺ τῶν συναξαρίων τούτων, τινὰ ὀφείλονται εἰς τὴν γραφίδα μεγάλων ἀρχαίων Ὁσίων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς λ.χ. ὁ Βίος τῆς Ἁγίας Μαρίας, συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Γρηγορίου τοῦ Νύσσης.

Τὸ ὕψος τοῦ κειμένου, ἀπλοῦν καὶ κατανοητόν, αἰχμαλωτίζει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγνώστου. Τὴν στηρίζει εἰς τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα. Τὴν φιλοτιμεῖ εἰς μίμησιν τῶν ἀθλητῶν τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς. Πρόκειται δι' ἀνάγνωσμα ἐκυστικόν, πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον συντείνει ὄχι ὀλίγον τὸ λογογραφικὸν τάλαντον τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου, ἐξαισίου ὡς γνωστὸν χειριστοῦ τοῦ δημώδους ἐκκλησιαστικοῦ λόγου. Ἐκτός λοιπὸν τῆς ἠθικῆς ὠφελείας, τὸ βιβλίον τοῦτο προσφέρει καὶ σπανίαν αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν, διότι ἀποτελεῖ λογοτέχνημα μὲ ὄλην τὴν σημασίαν τοῦ ἔργου.

Τὸ κείμενον προηγεῖται ἐμπεριστατωμένος Πρόλογος τοῦ γνωστοῦ διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν καλλιτέλειαν μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον «Μεταξὺ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς» ἔχει ἐραβευθῆ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Θ ω μ ᾶ Κ ε μ π η σ ί ο υ : Ἡ Μίμηση τοῦ Χριστοῦ. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι: 1974.

Τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο τῆς παγκοσμίου χριστιανικῆς γραμματείας εἶναι γνωστὸν ὅσον ὀλίγα ἄλλα συναφῆ ἔργα εἰς τὸν λαὸν μας. Γαλαξίας διλόκληρος εἶναι αἱ εὐσεβεῖς ψυχαί, ποῦ ἐντρυφῶν εἰς αὐτὸ μὲ πνευματικὴν δίψαν. Διότι εἰς τὰς μυριπύδους σελίδας του, εὐρίσκουν τὴν πεμπουσίαν τοῦ ἀγνοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος. Ἡ ἀπλή καὶ χαριτωμένη του γλώσσα, ἣ ὁποία καθιστᾷ τὴν ἀνάγνωσιν του ἡδονὴν τῆς καρδίας, ἀποδίδει μὲ θελκτικὰ σχήματα λόγου τὸ κάλλος τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἐλκύουσα πρὸς αὐτὰς μὲ ἀκατανίκητον δύναμιν.

Ἡ παρούσα ἐκδοσις ἔχει πολλὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα. Σημειώτεον ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ βιβλίου τοῦτου ὑπὸ τοῦ λαοῦ μας ἔχει εὐλογητὴ ἦδη ἀπὸ ἑκατονταετίας καὶ πλέον παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὴν σύστασιν ὅτι «εἶναι ἀναγκαῖον παντὶ χριστιανῷ πρὸς φωτισμόν».

Ἀ γ ί ο υ Ἰ ω ἄ ν ν ο υ τ ῆ ς Κ ρ ο ν σ τ ἄ ν δ η ς : Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή μου. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι: 1974.

Ὁ «Ἀστὴρ» εἶναι γνωστὸς εἰς τὸ πανελλήνιον ὡς σοδαρὸς ἐκδοτικὸς Οἶκος, τοῦ ὁποῖου κύριος σκοπὸς εἶναι νὰ φέρῃ εἰς φῶς τοὺς θησαυροὺς τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς φιλολογίας. Εἰς τὴν μακρὰν σειράν τούτων πολυτίμων ἐκδόσεων, προστίθεται τώρα ἄλλο ἓνα ὄρατον βιβλίον, ὀφειλόμενον εἰς τὴν γραφίδα ἐνὸς ἀπὸ τοῦς νεωτέρους Ἀγίους τῆς Ὀρθοδοξίας. Εἶναι τὸ «Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή μου» τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Κρονστάνης, ὁ ὁποῖος ἐλαμψεν εἰς Ρωσίαν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Δοσμένοι αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς νέαν γλαφυρὰν μετάφρασιν, τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο προσφέρει εἰς τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην μεγάλην πνευματικὴν ἀπόλαυσιν καὶ στήριξιν. Βιβλίον κλασσικὸν ἦδη εἰς τὸ εἶδος του, πρόωρισται νὰ διανύσῃ ζηλευτὴν πορείαν διὰ μέσου τῶν συγχρόνων καὶ ἀδριανῶν ἐλληνικῶν γενεῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ διαγέῃ τὸ γλυκὺ καὶ ἱλαρὸν του φῶς πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς Ἀγίας μας Ὀρθοδοξίας.

Σίμωνος Ι. Καρᾶ: «Γιὰ ν' ἀγαπήσω μετὴν ἐλληνικὴν μουσικὴν». Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ», Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθήναι: 1974.

Ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει εἰς μίαν σύντομον ἱστορικὴν καὶ τεχνικὴν ἀνασκόπησιν τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, μέχρι καὶ τῆς ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν σημερινὴν μουσικὴν παράδοσιν τοῦ ἔθνους, τὰ ἔθνηκά μας τραγούδια καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας μουσικὴν,

ὑπὸ τύπον ἑμιλιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν τὸ ἔτος 1946.

Σκοπὸς τοῦ συγγραφεῖς εἶναι ν' ἀποδείξῃ μὲ ἱστορικὰ, τεχνικὰ καὶ μουσικὰ τεκμήρια καὶ παραδείγματα τὴν ἐνότητα τῆς μουσικῆς μας παραδόσεως ἀπὸ τῆς ἀρχαίας μέχρι τῆς σημερινῆς ἐποχῆς χωρὶς ἐπιδράσεις καὶ ἀλλοιώσεις ξενικὰς.

Τὸ κείμενον συνοδεύουν σχόλια ἐπὶ ραδιοφωνικῶν μουσικῶν προγραμμάτων, ποῦ ἠκολούθουν κάθε ἑμιλίαν, ὡς καὶ μουσικὰ κείμενα καὶ εἰκόνες τῆς ἀρχαίας καὶ πρωτοχριστιανικῆς ἐποχῆς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ τὸ ἄρθρον 33 παράγ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀρτης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου δριζύμενα πιστοποιητικὰ πρὸς κατάληψιν τῆς χηρευούσης θέσεως Ἐφημερίου Ἀγίου Νικολάου Μελισσοργῶν.

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 1974

† Ὁ Ἀρτης ἹΕΡΝΑΤΙΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33 παράγ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου δριζύμενα πιστοποιητικὰ πρὸς κατάληψιν τῆς χηρευούσης θέσεως Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἀγίου Θωμᾶ Ἐηροκίμου.

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 30ῇ Ἀπριλίου 1974

† Ὁ Ἀρτης ἹΕΡΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς ἀνακλήρῳξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἀλακλωμενῶν, 2) Θουρίου, 3) Ρωμείκου, 4) Σωληναρίου, 5) Μαυρονερίου, 6) Καλοχωρίου, 7) Ἀναλήψεως, 8) Κίστρον, 9) Κορωνείας, 10) Βαθέος Ἀβλίδος, 11) Ἀγίου Ἀθανασίου Βαγίων, 12) Προηγίου, 13) Νεοχωρακίου, 14) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ὁρχομενοῦ (Β' θέσις), 15) Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ Ὁρχομενοῦ, (Β' θέσις), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς Ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 20ῇ Ἀπριλίου 1974

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μαντινείας και Κυνουρίας

Έχοντες υπ' όψει: 1) τó υπ' άριθ. 1398/73 Ν.Δ. «Περί συστάσεως οργανικών θέσεων Διακόνων κ.λ.π.», 2) τήν υπ' άριθ. 130/7-7-1973 ήμετέραν άπόφασιν «Περί κατανομήσ τών οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Ίερούς Ναούς τής Ίεράς Μητροπόλεως Μαντινείας και Κυνουρίας» και 3) τόν υπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμόν «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», και προκειμένου να προδώμεν εις τήν άνακηρύξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν τής κενής οργανικής θέσεως Ίεροδιακόνου τού Μητροπολιτικού Ίερού Ναού Άγίου Βασιλείου Τριπόλεως, καλούμεν τούσ βουλομένουσ και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως, έντός μηνός άπό τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τή Περιοδική «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ύποβάλλωσιν ήμίν τά σχετικά δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Τριπόλει τή 22α Άπριλίου 1974

† Ό Μαντινείας και Κυνουρίας ΘΕΟΚΑΗΤΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως και Πρεβέζης

Έχοντες υπ' όψει τόν υπ' άριθ. 2 Κανονισμόν «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» και δή τó κεφάλαιον Θ' και άρθρα 33, 34 και 36, καλούμεν τούσ βουλομένουσ, κεκτημένουσ δέ τά νόμιμα και κανονικά προσόντα, όπως, έντός μηνός άπό τής δημοσιεύσεως τής παρούσης, ύποβάλλωσιν ήμίν τά σχετικά δικαιολογητικά, προκειμένου να άνακηρύξωμεν αύτούσ εις ύποψηφίουσ διά τάσ κάτωθι κενά Έφημεριακά θέσεισ: 1. Ί. Ναός Άγίων Άναργύρων — Ριζών, 2. Ί. Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος — Νέασ Κερασούντοσ, 3. Ί. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου — Νικολιταίου, 4. Ί. Ναός Άγίας Κυριακήσ — Πέτρασ, 5. Ί. Ναός Άγίου Γεωργίου — Χαλάσματος, 6. Ί. Ναός Άγίας Αικατερίνησ — Στρογγυλήσ.

Έν Πρεβέζη τή 1η Μαΐου 1974

† Ό Νικοπόλεως ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πατρών

Π ρ ό σ

Τόν αιδεσιμ. Δημήτριον Βόγδον

Έφημέριον Α' Νεκροταφείου Πατρών

(Ά γ ν ώ σ τ ο υ δ ι α μ ο ν ή σ)

Καλείσαι, όπως παρουσιασθήσ έντός 15 ήμερών άπό τής δημοσιεύσεως τού παρόντοσ εις τó Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και δικαιολογήσ τήν ύπέρ τόν μήνα εγκατάλειψιν τής έφημεριακήσ σου θέσεωσ, ίνα μη προδώμεν εις τήν άπόλυσίν σου, συμφώνωσ τή ύπ' άριθ. 2.Κανονισμό τής Έκκλησίασ τής Έλλάδοσ, άρθρ. 46 παράγρ. 8.

Έν Πάτραισ τή 26η Άπριλίου 1974

Ό Μητροπολίτησ - Τοποτηρητήσ

† Ό Καλαβρότων και Αιγιαλείασ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Έκδιδόμενον κατά δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ό Σερβίων και Κοζάνησ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ό Μεσσηνίασ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ Ω Ν. Γ. Μ Π Ο Ν Η Σ

Καθηγητήσ τού Πανεπιστημίου

Σ Υ Ν Δ Ρ Ο Μ Α Ι

Α) Έσωτερικού: Δραχμαί 300 έτησίωσ.

Β) Έξωτερικού: Δολλάρια 12 έτησίωσ.

Τιμή έκάστου τεύχουσ μετά τού «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 10.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητού τού Πανεπιστημίου Άθηνών, Ή Έκκλησία έναντι τών συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων.

Έόρτια Γράμματα.

Ειρηνικά Γράμματα.

Άρχιμ. Χριστόδ. Παρασκευαΐδου, Όδοιπορικόν επίσκεψεωσ Μακ. Άρχ/που κ. Σεραφείμ εις Φανάριον (16—22/3/1974).

Μητρ. Κοζάνησ Διονυσίου, Όμιλία εις τó μνημόσυνον τών εβεργετών τού νοσοκομείου Κοζάνησ.

Μητρ. Μεσσηνίασ Χρυσοστόμου, Ή έν Χαλκίδι Έκκλησιαστική εκπαίδευσισ.

Μητρ. Δράμασ Διονυσίου, Ή εθώνη τών διανοουμένων έν τή χριστιανική κοινωνία.

Πρεσβ. Άντ. Άλεβιζοπούλου, Όργάνωσισ και έργον τής Έλληνικήσ Όρθοδόξου Άρχ/πήσ Αυστραλίασ.

Συνοδικαί Έγκύκλιοι.

Παρατηρήσεων στήλη.

Έκκλησιαστικά Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Παράρτημα.